

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 24

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΥΣΕΒΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Μεγάλα είναι τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐγείρονται σήμερον ἐνώπιον τῆς πανανθρωπίνης συνειδήσεως. Οἱ τελευταῖοι παγκόσμιοι πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι ἐστοίχισαν τόσα ἑκατομμύρια ἀνθρωπίνων υπάρξεων δὲν ὠδήγησαν εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς Εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον. Ὑπῆρξαν μᾶλλον καθάρσεις τῶν ἁμαρτιῶν τῶν Λαῶν. Ἡ φρίκη τῶν πολέμων ὠδήγησε πρὸς στιγμὴν τοὺς κριτὰς τῆς γῆς εἰς τὴν δημιουργίαν διεθνῶν Ὀργανισμῶν, ὡς εἶναι ὁ Ὀργανισμὸς τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τὴν ἐξαγγελίαν μεγάλων ἠθικῶν ἀρχῶν, οἵτι εἶναι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ ἡ αὐτοδιάθεσις τῶν Λαῶν ὡς τὰ κριτήρια τῆς ζωῆς τῶν Ἐθνῶν. Πλὴν μία εἰσέτι ἀγωνία περισφίγγει τὰς ψυχὰς τῶν Λαῶν. Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐξεγείρονται καὶ ἀναζητοῦν τὴν ἀνεξαρτησίαν των, τὴν παγίωσιν τῆς ἐλευθερίας των, τὴν ἀσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεώς των. Δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος καὶ ἡ καταπληκτικὴ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς νὰ λυτρώσουν τὴν πονεμένην ψυχὴν τοῦ κόσμου.

Μόνον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις εἶναι τὸ κέντρον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἰστορίας, δύναται νὰ καθοδηγήσῃ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐλπίδων των καὶ τῶν μεγάλων ἰδανικῶν των. Ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ Ὀρθόδοξον σχῆμά της ἱεραρχοποιεῖ τὰς ἀξίας, θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς τὴν κορυφαιοτάτην ἀξίαν εἰς τὸν κόσμον, τὸν καλεῖ νὰ ἀναπτύσῃ τὰς δημιουργικὰς του δυνάμεις εἰς τὸν τομέα τῆς δραστηριότητός του καὶ συγχρόνως νὰ θυσιάζεται χάριν τῶν ἄλλων. Κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν Θρησκείαν ὁ ἄνθρωπος συμπράττει μὲ τὸν Κύριον ἢ μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον συνεχίζει τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐντὸς τῆς ἱστορίας, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐκάστοτε ἡ Βασιλεία Του εἰς τὸν κόσμον, πού εἶναι Βασιλεία δικαιοσύνης, ἀλληλεγγύης ἀτόμων καὶ Ἐθνῶν, πού εἶναι πνευματικὴ πορεία ἀναδημιουργίας καὶ ἀνακαινίσεως καὶ φωτισμοῦ τῆς ζωῆς, Βασιλεία ἀγάπης. Ὁ Κύριος διὰ τοῦ Σταυροῦ Του μαρτυρεῖ τὸ ὕψος τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του ἐμψυχώνει τὰς ἐλπίδας του περὶ μεταβάσεώς του ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν. Μὲ αὐτὴν τὴν πίστιν ἐβίωσαν αἱ γενεαὶ τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ, μὲ αὐτὸν τὸν μυστικὸν προσανατολισμὸν εἰς τὴν Ἀλήθειαν, τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ἐν Χριστῷ καὶ βεβαιωθεῖσαν ἐντὸς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐσταδιοδρόμησε τὸ Γένος ἡμῶν καὶ ἔλαμψεν ἡ ζωὴ του ὡς φῶς καὶ δόξα μεταξὺ τῶν λαῶν. Ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ὡς Ἑλληνοχριστιανικὴν παράδοσιν ἔχει ἐναποτεθειμένην εἰς τὸ ὑποσυνείδητόν του τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος, αἰσθάνεται τὴν συνοχὴν του, ἀντλεῖ τὰς ἐμπνεύσεις του, τὸ ἥρωϊκόν του φρόνημα, τὰς δημιουργικὰς του δυνάμεις καὶ χαράσσει τὴν πνευματικὴν πορείαν τῆς Ἰστορίας καὶ τῆς Ἰστορίας ὅλων τῶν Λαῶν.

Τὰ πολιτικοοικονομικὰ ἀπολυταρχικὰ συστήματα τῶν Λαῶν τοῦ Βορρᾶ, ἐντὸς τῶν ὁποίων συντρίβεται ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια, δὲν ὀδηγοῦν εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον. Ἄλλ' οὐδὲ τὰ κρατικὰ σχήματα τῆς Δύσεως, ὅπου ἡ ἐλευθερία περιορίζεται εἰς τὴν μορφήν τῆς πολιτικῆς ζωῆς, εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς πολιτι-

κούς ἡγέτας τῶν λαῶν ἀπὸ τὰς ἀποικιοκρατικὰς των ἀντιλήψεις καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν παλμῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν Λαῶν, τῶν διαβιούντων ἐκτὸς τῆς Δύσεως. Μόνον ἡ Χριστιανικὴ ἀλήθεια, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, εἰς τὴν Ὀρθόδοξον μορφήν της, μόνον ἡ Ὀρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, ποὺ διακηρύττει τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν ἀνθρώπον οἰασδήποτε φυλῆς καὶ Θρησκείας μὲ τὸ πνεῦμα τῆς συγγνώμης, τῆς ἐπιεικείας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, εἶναι ἡ δύναμις τῆς πνευματικῆς ἐνότητος τοῦ Ἔθνους καὶ τὸ φῶς τῆς καθοδηγήσεως αὐτοῦ καὶ ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς.

Ὑπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐμπνεομένη ἡ Ἱερά Συνέλευσις τῆς Σεβασμίας Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐπελήφθη κατὰ τὰς συνεδρίας αὐτῆς τῆς ἐξετάσεως διαφόρων θεμάτων, σχέσιν ἔχόντων πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους καὶ πρὸς τὴν ζωὴν αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν γένει κοινωνίας.

1ον. Ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς παιδείας τοῦ Ἔθνους. Τὸ θέμα τοῦτο εἶχεν ἀπασχολήσει τελευταῖον τοὺς πνευματικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἡγέτας τοῦ Ἔθνους. Ἐξηνέχθησαν διάφοροι γνῶμαι καὶ ὑπεβλήθησαν διάφορα ὑπομνήματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτονίσθη παρ' ὅλων ὑπῆρξε τοῦτο, ὅτι κατόπιν τῆς προόδου τῆς τεχνικῆς εἰς ὅλα τὰ πρακτικὰ ἐπίπεδα τῆς ζωῆς δὲν εἶναι δυνατόν τὰ προγράμματα τῶν Σχολῶν νὰ παρίδουν τὸν καταρτισμὸν τῆς φοιτώσης νεότητος εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ζωῆς. Εἰς τοῦτο ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἀντίθετος. Μόνον ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων παραγόντων, ὅπως ἐν τῇ σπουδῇ των περὶ τεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν μὴ παροραθῇ ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ συγκρότησις τῆς συνειδήσεώς των, ἡ ὁποία καὶ μόνη διασφᾷ τὴν πνευματικὴν καὶ ἔνδοξον πορείαν τοῦ Ἔθνους. Ἐλαβε δὲ συγχρόνως ἀποφάσεις, διὰ τῶν ὁποίων συνιστᾷ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τοὺς ἡγέτας τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπως μὴ διορίζωνται ἀλλόδοξοι καθηγηταὶ εἰς τὰ Σχολεῖα πάσης τάξεως, μάλιστα δὲ οἱ καθηγηταὶ τῶν Θρησκευτικῶν τῶν Γυμνασίων, τῶν Πρακτικῶν Λυκείων καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν πρέπει νὰ εἶναι πλήρεις ζήλου θρησκευτικοῦ καὶ κατὰ τὸ ἦθος ἀνεπίληπτοι. Ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων δεόν νὰ θεωρῆται μία ἀπὸ τὰς σοβαρωτέρας φροντίδας τῶν Διδασκάλων καὶ Καθηγητῶν τῶν Δημοτικῶν καὶ Γυμνασίων τῶν πόλεων καὶ χωρίων εἰς ἅπασαν τὴν Χώραν.

2ον. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παλαιοημερολογητισμοῦ. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξήτασε τὸ ζήτημα τοῦτο μὲ πνεῦμα χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ συγκαταβάσεως. Ἐδέχθη ὅτι πολλοὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἐξ εὐσεβείας καὶ ζήλου περὶ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, ἐμμένουν εἰς τὸ Παλαιὸν Ἡμερολόγιον. Δι' αὐτοὺς ἐθεώρησε σκόπιμον ἡ Ἱεραρχία νὰ ἐπιτρέψῃ, ὅπως τελῶνται ἑορταὶ κατὰ τὸ Παλαιὸν Ἡμερολόγιον, ἀλλ' ὑπὸ κληρικῶν κανονικῶν, ἔχόντων κανονικὴν χειροτονίαν καὶ εἰς τοὺς ναοὺς τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας, καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ὅλοι οἱ Ἱερεῖς ἀναγνωρίζουν, ὡς κανονικὸν ἱεράρχην, τὸν Μητροπολίτην τῆς Ἐπαρχίας. Τοῦτο ἐπιβάλλεται διὰ νὰ διασώζεται ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀποκτοῦν τὸ κῦρὸς των αἱ μυστηριακαὶ των πράξεις, ὡς οἱ γάμοι καὶ αἱ βαπτίσεις, καὶ μὴ ἀμφισβητῆται ἡ νομιμότης τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται τὰ ἀνάλογα πιστοποιητικὰ διὰ τὰς μελλούσας ἀνάγκας τῶν Χριστιανῶν. Ἄλλως τε τὸ Πασχάλιον παραμένει τὸ αὐτό. Διὸ καὶ τὸ Πάσχα καὶ ὅλαι αἱ ἑορταὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου εἶναι αἱ αὐταί. Ὅτι δὲ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἑορτολογίου δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπόδειξις τὸ γεγονός, ὅτι ὅλαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν ἔπαυσαν τὴν ἐπικοινωνίαν των πρὸς ἀλλήλας, ἀνεξαρτήτως τοῦ Παλαιοῦ ἢ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζουν εἰς τὴν ζωὴν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ αἰωνιότης, εἰς τὴν ὁποίαν ὀδηγούμεθα ὑπὸ τοῦ Κυρίου, εἶναι τὸ αἰώνιον παρόν, ἐναντι τοῦ ὁποίου τόπος καὶ χρόνος καταργοῦνται, εἶναι στοιχεῖα ἀνευ οἰουδήποτε νοήματος. Μόνον διὰ τοὺς ψευδοἱερεῖς καὶ τοὺς ψευδεπισκόπους τῶν παλαιοημερολογιτῶν, τοὺς μὴ ἔχοντας χειροτονίαν ὑπὸ κανονικῶν Ἐπισκόπων, ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Πολιτείας τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Νόμων, διότι οὗτοι ἀντιποιοῦνται ξένης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ ἐμφανίζονται ὡς ἐμπαίζοντες τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά τοῦ Ἔθνους. Τούτων αἱ μυστηριακαὶ πράξεις εἶναι ἄκυροι καὶ δὲν πρέπει νὰ κατα-

γράφονται εἰς τὰ Ληξιαρχικά βιβλία. Παλαιοημερολογῖται ἱερεῖς ἔχοντες κανονικὴν χειροτονίαν γίνονται δεκτοὶ εἰς τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν μετὰ σχετικὴν δήλωσιν καὶ ἐντάσσονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου καὶ διορίζονται εἰς ἡμερησιακὰς θέσεις, ἐφ' ὅσον ἔχουν τὰ νόμιμα προσόντα.

3ον.— **Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν προπαγανδῶν τῶν ἑτεροδόξων.** Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σταθμίσασα τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον δημιουργοῦν αἱ πάσης φύσεως θρησκευτικαὶ προπαγάνδαι εἰς βάρος τῆς ἐνότητος τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡρωϊκοῦ φρονήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀπεφάσισε νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὴν Πολιτείαν τὴν λήψιν ἀναλόγων μέτρων, ὡς ὑπαγορεύουν οἱ Νόμοι πρὸς παρεμπόδισιν καὶ δίωξιν τῶν προπαγανδιστῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα οὐχὶ μόνον διὰ φυλλαδίων ἀλλὰ καὶ δι' οἰκονομικῶν μέσων καὶ διὰ παροχῆς τροφίμων καὶ ἐνδυμάτων ἀποπειρῶνται νὰ προσελκύσουν, πρὸ παντὸς ἐκ τῶν ἀπορωτέρων τάξεων, Ἕλληνας Ὀρθοδόξους, ἵνα αὐξήσουν τὴν παράταξιν τῶν εἰς τὰ ἡλλοιωμένα σχήματα τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀδιάφορον ἐὰν πλήττουν τὴν Ὀρθόδοξον συνείδησιν καὶ δημιουργοῦν ψυχικὴν ἀναταραχὴν ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς οἰκογενείας. Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψις, ὅτι τὸ Σύνταγμα ἐπιτάσσει σεβασμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἕκαστος ἐλευθέρως δύναται νὰ κινήται καὶ νὰ ἐργάζεται διὰ θεμιτῶν καὶ ἀθεμιτῶν μέσων, ἵνα μεταδώσῃ τὴν θρησκευτικὴν μαρτυρίαν του εἰς ἄλλους, ἀφοῦ αὐτὴν θεωρεῖ ὡς τὴν μόνην ἀλήθειαν. Οὐδεὶς οὐδένα ἐξαναγκάζει ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας νὰ πρεσβεύῃ ὅ,τι θέλει. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὀργανώνει τὴν ἰδίαν θρησκευτικὴν δοξασίαν καὶ ζητεῖ νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν πνευματικὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἔχει ὑποχρέωσιν τὸ Κράτος νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ παρεμποδίσῃ πᾶσαν προπαγανδιστικὴν προσπάθειαν εἰς ὄφελος τρίτων καὶ ἐπὶ καταστροφῇ τῆς Θρησκευτικῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας κλείεται ἡ ὅλη πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Ἔθνους. Πλήν τούτου, ἐλήφθησαν ἀποφάσεις ἀνασυντάξεως τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας πρὸς καταπολέμησιν πάσης προπαγάνδας διὰ τῶν αὐτῶν, εἰ δυνατόν, μέσων φιλανθρωπικῶν καὶ διαφωτιστικῶν περὶ τῆς ἀξίας τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως μέσῳ τῶν ἱεροκηρύκων, τῶν ἡμερησίων, καταρτιζομένων ἐπὶ τούτῳ ἢ καὶ ὑπὸ ἀπλῶν ὀρθοδόξων λογίων χριστιανῶν, πρὸς παρακολούθησιν τῶν τεκταινομένων εἰς βάρος τοῦ ἡμετέρου ποιμνίου ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως.

4ον.— **Ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ μισθολογίου τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.** Ἐπὶ ἡμέρας ἀπησχολήθη ἡ Ἱεραρχία ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος. Ἐμπεριστατωμένοι εἰσηγήσεις καὶ πολλαὶ ἀγορεύσεις ἔγιναν, αἱ ὁποῖαι ἀπεδείκνυν τὴν στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ μισθολογικοῦ ζητήματος τοῦ Ἐφημεριακοῦ κλήρου. Διότι, ἐφ' ὅσον οἱ Ἐφημέριοι εἶναι τὰ ἀπαραίτητα στελέχη τῆς καλῆς λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἴστανται οὗτοι ἀπερίσπαστοι ἀπὸ κοσμικῆς ἀνάγκας τοῦ βίου, διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸ κύριον ἔργον τῆς ἀποστολῆς των. Ἐὰν ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἐκδηλώσεων τῆς ἀποστολῆς της, οἱ Ἐφημέριοι εἶναι τὰ μόνον ὄργανα ποῦ συντρέχουν εἰς τὴν ἀγιαστικὴν μετάδοσιν τοῦ ἔργου της. Τὸ Ἔθνος ἔζησε καὶ παρέμεινε εἰς τὴν μεγάλην Ἑλληνοχριστιανικὴν του παράδοσιν χάρις εἰς τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῆς Ὀρθ. Ἐκκλησίας. Δι' αὐτῆς ὑμνολογεῖται τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, δημιουργεῖται ἐντὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἰσχυρὰ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα, τὴν ὁποίαν ἀναπνέουν ὅλοι οἱ πιστοί, καὶ ἡ ὁποία τοὺς συνδέει μετὰ τῶν νεκρῶν, τῶν Μεγάλων Διδασκάλων, τῶν Ἁρώων καὶ τῶν Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, καὶ συγχρόνως τοὺς διανοίγει τὸν δρόμον τῆς, ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν Χριστιανῶν ὡς πίστεως, ἀναδημιουργίας καὶ ἀνακαινίσεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς μεγάλης προσδοκίας τοῦ θριάμβου τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου ὡς Θεώσεως, ὡς ἀγάπης, ὡς καθολικῆς ὠραιότητος. Ἄνευ ἀξίων κατὰ πάντα Ἐφημερίων κινδυνεύει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἴδῃ ματαιομένους τοὺς ὑψηλοὺς καὶ ἀγίους σκοπούς της. Διὸ σύντονος ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια τῆς Ἱεραρχίας πρὸς ἐξεύρεσιν λύσεως τοῦ μισθολογικοῦ ζητήματος τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ὡς πρὸς τὴν ἐνοριακὴν εἰσφορὰν ἐνεκρίθη νὰ ζητηθῇ ἡ κατάργησις της, ἐφ' ὅσον ὁ φόρος οὗτος φέρει ἀντιμέτωπον τὸ Χριστιανικὸν πλήρωμα πρὸς τοὺς Ἐφημέριους καὶ γενικῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἄλλωστε ἡ ζωὴ τῆς τελευταίας καὶ ἡ λειτουργία της στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἔκουσίου προσανατολισμοῦ τῶν πιστῶν καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀσκήται ἐκβιασμός τῆς Χριστιανικῆς συνειδήσεως, ὡς συμβαίνει μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν εἰσπραξίν τοῦ φόρου τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς. Τὸ μέτρον τοῦτο δὲν οἰκοδομεῖ τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως προκαλεῖ ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἐχθρότητα, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἱεραρχία θέλει νὰ ἐλπίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβάλη τὸν φόρον τοῦτον εἰς ἔμμεσον φορολογίαν. Εἶναι δίκαιον νὰ τονισθῇ, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔδειξεν ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον ὡς πρὸς τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα. Κατόπιν ἐπαφῶν Ἀρχιερέων καὶ Ὑπουργῶν, ἐχόντων διαταγὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ νὰ ἐξεύρουν λύσιν τοῦ μισθολογίου τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐσχηματίσθη Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἣτις ἐντὸς μηνὸς θὰ ἐξεύρη τοὺς πόρους καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ ὑποβάλη τὸ πόρισμά της πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος.

5ον. Θέμα γάμων καὶ διαζυγίων. Ἡ Ἱεραρχία ἀπέρριψεν ἀσυζητητὴ τὸ θέμα τοῦ 4ου γάμου ὡς ἀντικειμένου εἰς τοὺς Κανόνας καὶ εἰς τὴν μακραιῶνα παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς ἀπέρριψεν, ἐπίσης, ἀσυζητητὴ τὸ θέμα τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου. Μόνον κατὰ συγκατάβασιν καὶ ἐπιείκειαν ἐδέχθη νὰ συζητήσῃ τὰς περιπτώσεις τῆς διαστάσεως συζύγων, τοῦ χωρισμοῦ δηλ. ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης, καὶ συγκατετέθη νὰ δοθῇ μὲν τὸ διαζύγιον, ἐὰν παρῆλθε 10ετία ἀπὸ τῆς διαστάσεως καὶ ὑποβολῆς ἀγωγῆς πρὸς διάζευξιν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐρευνηθῇ πάλιν ἡ ὑπόθεσις ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου καὶ καταλογισθῇ ἡ ὑπαιτιότης εἰς ἓνα ἐκ τῶν διίσταμένων συζύγων, διὰ νὰ ἀκολουθήσουν αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιβαρύνσεις ὑπὲρ τοῦ ἀναιτίου τῶν συζύγων, ἢ ὑπὲρ τῶν γεννηθέντων ἐκ τοῦ γάμου τέκνων. Ἡ οἰκονομία αὕτη θὰ ἰσχύῃ ἐπὶ ἕξ μόνον μῆνας, διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς πρὸς τακτοποίησιν καὶ νομιμοποίησιν εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν συζύγων, οἵτινες ἐν τῷ μεταξύ περιεπλάκησαν εἰς σχέσεις καὶ παρανόμους συμβιώσεις μετ' ἄλλων γυναικῶν καὶ ἀπέκτησαν ἐξ αὐτῶν νόθα τέκνα, τὰ ὅποια ἀνέρχονται εἰς χιλιάδας καὶ τὰ ὅποια οὕτω θὰ δύνανται νὰ νομιμοποιηθοῦν, ὅποτε θὰ ἀποκαθίστατο μία ἠθικὴ καὶ εὐρυθμὸς τάξις ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. Πρὸς τοῦτο ἐνεκρίθη ἵνα σχηματισθῇ μία Ἐπιτροπὴ ἐκ διακεκριμένων Νομομαθῶν καὶ ἄλλων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀρχιερέων, ἵνα συντάξῃ τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ψήφισιν ἀναλόγων ἄρθρων ἰδιαιτέρου Νόμου.

6ον. Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ὁμοδόξων καὶ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐφείλκεσεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Διάφοροι πολιτικαὶ συνθήκαι, γεννηθεῖσαι μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον, ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν ὁμοδόξων ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Πᾶσαι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἴστανται θεμελιωμέναι ἐπὶ τῶν δογμάτων καὶ τῆς μεγάλης παραδόσεως τῶν μεγάλων Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ὁ τόνος ἴσως τῆς ζωῆς των, πρὸ πάντων ἐκείνων ὅσοι εὐρέθησαν εἰς πολιτικὰ κρατικὰ σχήματα ἔξω τῶν μεγάλων γραμμῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐσημειώθη πρὸς στιγμὴν μειωμένος. Σὺν τῷ χρόνῳ ὁμως κατενοήθη ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν ὅποια ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῆς Ὁρθ. Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς κοινωνίας, καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἐλευθέρως κινοῦνται σήμερον αἱ Ἐκκλησίαι αὗται, ἀλλὰ ἡ λειτουργικὴ των ζωὴ συγκινεῖ βαθύτατα κατὰ χιλιάδας τοὺς πιστοὺς, οἵτινες συγκεντρούμενοι εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς στρέφουν τὴν καρδίαν των πρὸς τὸν Κύριον καὶ Λυτρωτὴν τοῦ Κόσμου καὶ ἀφίνουσι νὰ νοηθῇ, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία καὶ εἰς τὰς Χώρας τοῦ Βορρᾶ εἶναι δύναμις, ἢ ὅποια βαρύνει εἰς τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν καὶ ὑπολογίζεται ὡς παράγων παγκοσμίου σπουδαιότητος. Διὰ τοῦτο αἱ σχέσεις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸ αὐτὰς εἶναι σχέσεις ἀδελφικῆς ἀγάπης. Ἐντεῦθεν δὲν ἀποκλείεται νὰ χαραχθῇ πανορθόδοξος γραμμὴ πνευματικῆς ἐνεργείας πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι ἡ Σεβασμία Μήτηρ Ἐκκλησία, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δεόν νὰ τίθεται πάντοτε εἰς τὴν ἐξέχουσαν θέσιν τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, ὡς ἡθελε παραστῆ ἀνάγκη γενικωτέρας ἐκδηλώσεως τῆς Ὁρθοδοξίας ἐναντι τῶν ἄλλων σχημάτων τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Μεῖ ἰδιαιτέραν ἀγάπην ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀντιμετωπίζη τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ μετὰ στοργῆς νὰ ὑποστηρίξη τὰ τέκνα των καὶ δὴ τὴν νεότητά ἐκείνην, ἡ ὁποία προορίζει ἑαυτὴν νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν. Θὰ ἔπρεπεν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία νὰ βοηθῆ τοὺς νέους αὐτοὺς νὰ ἐγγράφωνται εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Χώρας πρὸς σπουδὴν τῆς Θεολογίας, διὰ νὰ ἐκμάθουν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἔαν εἶναι κληρικοὶ νὰ τοποθετῶνται εἰς ἐφημεριακοὺς ναοὺς, διὰ νὰ ἐκτιμήσουν βαθύτερον τὴν ὠραιότητα τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ ὑμνογράφων, μετὰ τὴν ὁποίαν ὑμνολογεῖται τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτῆρος. Οὕτω οἱ δεσμοὶ των πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν θὰ ἀποβοῦν βαθύτεροι καὶ ἡ ἀμοιβαιότης τῶν ἀδελφικῶν αἰσθημάτων θὰ ἐκδηλοῦται σταθερωτέρα.

Αἱ σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπῆρξε θέμα σπουδαιότατον. Ἐπ' αὐτοῦ ἐσκέφθη ἡ Ἱεραρχία ἐπὶ πολὺ. Ὑπῆρξε μία ἐπικοινωνία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ Προτεσταντικοῦ κόσμου, ἀλλ' ἐπὶ ζητημάτων πάντοτε πρακτικοῦ χαρακτῆρος. Ὁ Προτεσταντικὸς κόσμος ἐμφανίζεται κατατετμημένος εἰς ἑκατοντάδας Ὁμολογιῶν καὶ αἱρέσεων, καὶ τοῦτο διότι ἕκαστος διὰ τοῦ ἰδίου λόγου προσανατολίζεται πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ μορφώνει ἰδιάζουσαν πίστιν καὶ ἰδιάζουσαν μαρτυρίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ῥυθμίζει τὴν ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ Προτεσταντικὸς κόσμος στερεῖται κοινῆς αὐθεντικῆς ἀρχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ πειθαρχήσῃ καὶ ἐκ τῆς ὁποίας νὰ δύναται νὰ καθοδηγηθῆ. Αἱ διάφοροι προτεσταντικαὶ ὁμολογίαι καὶ αἱρέσεις αὐτοτιτλοφοροῦνται Ἐκκλησιαί, χωρὶς νὰ ἔχουν τὸν θεμελιώδη χαρακτῆρα τοῦ θείου τούτου θεσμοῦ. Οἱ ἡγέται τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐνώσουν πάσας τὰς προτεσταντικὰς παραφυάδας, ἔαν εὑρισκόν μίαν δογματικὴν βάσιν, κοινῶς ἀποδεκτὴν ἀπὸ ὅλας αὐτάς. Ὡς τοιαύτην ὤρισαν τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα χωρὶς νὰ μνημονεύσωσι τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὸν ἀληθῆ Χριστιανικὸν Θεόν.

Ἐντεῦθεν ὠδηγήθη ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εἰς τὸ νὰ ἐπιδεικνύῃ ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν τῆς εἰς τὰ Συνέδρια τῆς Προτεσταντικῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπεφάνθη ὅτι ἡ συμμετοχὴ δεόν νὰ γίνῃ οὐχὶ διὰ Κληρικῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ θεολόγων Καθηγητῶν. Ἀλλὰ καὶ τούτων ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰ ὡς ἄνω Συνέδρια νὰ γίνῃ μετὰ περιωρισμένας ἐντολάς καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα παύσῃ νὰ προπαγανδίζῃ ὁ Προτεσταντικὸς κόσμος εἰς βάρος τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ πληρώματος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

7ον. «**Βασίλειον Ἱεράτευμα**». Τὸ θέμα τοῦτο εἰσηγήθη διὰ μακρῶν εἰς τῶν Ἱεραρχῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεως σχετικοῦ βιβλίου. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ χωρίου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου (Α' κεφ. 2,9) ἤγαγε τὸν συγγραφέα αὐτοῦ, κατὰ τὸν εἰσηγητὴν, εἰς διαπιστώσεις πεπλανημένας περὶ ἱερωσύνης. Ἡ ἀποδοχὴ δύο εἰδῶν ἱερωσύνης, γενικῆς εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνεται ὅλον τὸ Χριστιανικὸν πλήρωμα, καὶ ἐιδικῆς εἰς τὴν ὁποίαν νοοῦνται οἱ τρεῖς βαθμοὶ τῆς ἱερωσύνης, τοῦ Ἐπισκόπου, τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Διακόνου, δὲν ἴσταται κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, δι' ὧν ἔγραψε καὶ διὰ τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἔδωσε, διέλυσε πᾶσαν παρεξήγησιν ἐπὶ τῶν γραφομένων του ἀναγνωρίσας τὸ ἐσφαλμένον. Διὸ καὶ ἐθεωρήθη λήξαν τὸ ἐγερθὲν ζήτημα, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ διατυπωθῆ εἰς τὰ πρακτικὰ ἢ ἀκόλουθος γνώμη τῆς Ἱεραρχίας. «Ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ῥῆσις τῆς πρώτης καθολικῆς ἐπιστολῆς Πέτρου (β' 9) «Βασίλειον ἱεράτευμα» παρέχει ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον οἰονδήποτε δικαίωμα ἱερωσύνης εἰς τοὺς λαϊκοὺς, καταδικάζεται, τῆς Ἱεραρχίας μὴ δεχομένης γενικὴν καὶ ἐιδικὴν ἱερωσύνην, ἀλλὰ μίαν καὶ μόνην, ἣτοι τὴν διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης παρεχομένην».

8ον. Θέμα ἐπὶ τοῦ **Ροταριανοῦ Ὁμίλου**. Κατὰ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν προπαγανδῶν ἐτέθη καὶ τὸ ζήτημα τῆς ὡς ἄνω Ὁργανώσεως. Εἰς τὰς συνεστιάσεις των οἱ ὁπαδοὶ τῆς Κοινωνικῆς αὐτῆς Ὁργανώσεως ἐκάλεσαν καὶ Κληρικοὺς καὶ δὴ Ἀρχιερεῖς ὅπως λάβουν μέρος. Χωρὶς νὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ γνωσθῆ εἰς τί ἀκριβῶς συνίσταται ὁ σκοπὸς τῶν Ροταριανῶν, ἐν τούτοις μετὰ τὴν διακηρυττο-

μένην ὑπ' αὐτῶν ἀλληλεγγύην τῶν μελῶν καὶ τὴν ἀσκουμένην φιλανθρωπίαν καλοῦνται νὰ μετάσχουν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν αὐτὴν πάσης φυλῆς καὶ Θρησκείας ἀνθρώποι. Τοῦτο δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ Ὀργάνωσις αὐτὴ ἔχει χαρακτῆρα διεθνῆ, στηριζομένη ἐπὶ ἀφηρημένων ἠθικῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν. Δὲν δέχεται τὴν ἠθικὴν ζωὴν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ὡς καρποὺς τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς πίστεως, τούτέστι τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία συνέχει τὸ Ἔθνος ἡμῶν καὶ τὸ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν του πορείαν καὶ προβάλλει τὸν Χριστὸν ὡς τὸ κέντρον τῆς παγκοσμίου ζωῆς, ὡς τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον ποῦ βεβαιώνει διὰ τοῦ Σταυροῦ Του καὶ τῆς Ἀναστάσεώς του τὸν ἀνθρώπον ὡς αἰώνιαν ἀξίαν καὶ τὸν καλεῖ νὰ συμπράξῃ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ του ἔργου ἐντὸς τῆς Κοινωνίας, διὰ νὰ κυριαρχήσῃ δηλαδὴ ἐντὸς αὐτῆς ἡ Δικαιοσύνη, ἡ ἐκουσία θυσία τῶν μὲν χάριν τῶν δέ, ἡ ἀγάπη ὡς τὸ κορύφωμα τῶν εὐγενῶν ἀγῶνων καὶ τῶν μεγάλων προσπαθειῶν τοῦ ἀνθρώπου. Πᾶσα ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ κίνησις καὶ ζωὴ ἐκτὸς τοῦ Χριστοῦ καθιστᾷ τὴν Ἐκκλησίαν ἐφεκτικὴν καὶ τὴν ἐφεκτικότητα αὐτὴν ἔκρινεν ἡ Ἱεραρχία νὰ τηρήσῃ καὶ ἀπέναντι τῆς Ροταριανῆς Ὀργανώσεως καὶ νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς Κληρικούς νὰ ἀπέχουν τῶν συνεστιάσεων αὐτῆς.

9ον. Θέμα Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων καὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων. Τὸ Θέμα τοῦτο ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἀφορμῆς τῆς κακῆς Διοικήσεως τοῦ Πανελληνίου Προσκυνηματος τῆς Παναγίας τῆς Τήνου. Ἡ θέσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ παράγοντος εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἱεροῦ τούτου προσκυνηματος καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν πλουσίων ἐσόδων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι ἐντελῶς παρημελημένη. Πολιτικὰ πρόσωπα, ἐπιδιώκοντα ἰδίου σκοπούς, ἀναμιγνύονται καὶ ἀσκοῦν τὴν ἐπιρροὴν των ἐπὶ τῶν ἐντεταλμένων τὴν διοίκησιν τοῦ Ἰδρυματος, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ παραθεωρῆται ὁ κανονικὸς Ἱεράρχης, νὰ καταπατῶνται οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἐπεμβαίνουν ἀκόμη πρόσωπα ἄλλης ἐτεροδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν χρησιμοποίησιν μέρους τῶν ἐσόδων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος πρὸς ἰδίους καὶ ξένους πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σκοπούς. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνέκρινε, ἵνα σχηματισθῇ Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἀρχιερέων, ἧτις προσλαμβάνουσα ἐγνωσμένου κύρους Νομομαθῆ Κανονολόγον νὰ καταρτίσῃ σχέδιον Νόμου. Τοῦτο ἀργότερον δέον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Διοικοῦσαν Ἱεράν Σύνοδον πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐνεργήσῃ αὕτη παρὰ τῆ Κυβερνήσει νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ γίνῃ Νόμος τοῦ Κράτους, ρυθμίζων ἅπαξ διὰ παντὸς τὴν λειτουργίαν ὄλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Προσκυνημάτων τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

10ον. Καὶ ἄλλα θέματα ἐθίγησαν καὶ ἔγιναν ἀνάλογοι εἰσηγήσεις περὶ κηρύγματος, περὶ κατηχητικῶν σχολείων, περὶ ἐξομολογήσεως, περὶ ὁργανώσεως τῶν ἐνοριῶν, περὶ πνευματικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, περὶ Θρησκευτικῶν Συλλόγων καὶ Ὀργανώσεων, κινουμένων αὐτοτελῶς ἄνευ τῆς ἐποπτείας ἐπ' αὐτῶν τῆς Διοικήσεως Ἐκκλησίας κ.λ.π. Πάντα ταῦτα παρεπέμφθησαν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ἵνα τὰ μελετήσῃ καὶ λάβῃ τὰς δεούσας ἀποφάσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτεθεισῶν ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ ἀπόψεων καὶ τῶν πορισμάτων αὐτῆς. Ἐπίσης δὲ ἐν ἑκ τῶν σπουδαιότερων θεμάτων, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας, ἦτο τὸ θέμα τῆς μελέτης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀμεταθέτου τῶν Μητροπολιτῶν, ἡ σύμπτυξις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μητροπόλεων, ἡ διαρρύθμισις τῶν ὁρίων των, ἀλλ' ἀνεβλήθη ἐπ' αὐτῶν ἡ συζήτησις δι' ἔλλειψιν χρόνου, διὰ νὰ ἐξετασθῶν ταῦτα εἰς μέλλουσαν συνέλευσιν τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν της εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἐντεταγμένη καὶ εἰς τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας. Δὲν ἀρκοῦν ἄρα γε οἱ Κανόνες τῶν Συνόδων της νὰ ρυθμίσουν τὴν ὄλην Διοίκησιν της; Βεβαίως ἀρκοῦν. Ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ λάβουν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ Νόμου, διὰ νὰ δύνανται αἱ Δικαστικαὶ καὶ αἱ ἄλλαι Κρατικαὶ Ἀρχαὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία θὰ ὤφειλε νὰ ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν της τὴν σπουδαιότητα τοῦ Θείου θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν της ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους. Τὸ Κράτος εἶναι μία ἀξία κτηθεῖσα δι' ἐπαναστάσεων, δι' αἱμάτων ἡρώων Ἑλλήνων, διὰ θυσιῶν Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, ὡς τοιοῦτο δὲ ἀσφαλίζει τὰς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν καὶ σώζει μέχρις ἐνὸς σημείου τὸν ἐκπολιτιστικὸν ρυθμὸν τῆς Ἐ-

θνικῆς ζωῆς. Ἀλλὰ τὸ Κράτος κινεῖται μὲ μέσα ἐξαναγκασμοῦ, στηρίζεται εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὴν Ἀστυνομίαν καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῶν ἐκτέλεσιν τῶν ἰδίων του ἀποφάσεων. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως εἶναι τὸ πνευματικὸν βᾶθος τοῦ Ἔθνους, ζῆ ἐντὸς τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ κορυφαία ἀξία, καὶ προβάλλει τὴν ἀξίωσιν, ὅπως ἱεραρχοποιῆται ἡ ζωὴ μὲ πίστιν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς ὑπερτάτην ἀξίαν. Ἐξ αὐτῆς προέρχονται οἱ Ἥρωες καὶ οἱ Μάρτυρες καὶ χαράσσεται ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ πορεία τοῦ Ἔθνους, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀναδημιουργίαν τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἀγάπης. Ἡ Ἐκκλησία, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον μορφήν της, εἶναι ἡ ἐγγύτης τῆς λυτρώσεως τοῦ συνθλιβομένου λαοῦ ἐντὸς τῶν ἠθικῶν ἀνωμαλιῶν τῆς Κοινωνίας. Οἱ πολιτικοὶ καὶ πνευματικοὶ ἡγέται ὀφείλουν νὰ προσέξουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν της παράδοσιν καὶ νὰ θελήσουν νὰ βελτιώσουν τοὺς ὅρους τῶν πνευματικῶν της λειτουργιῶν, διότι ἐξ αὐτῆς προσδοκᾶται ἡ δικαίωσις τῶν μεγάλων ἐλπίδων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι τὰς θείας εὐλογίας ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν Λαόν, δεόμεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως ἡ θεία χάρις Αὐτοῦ στηρίξη τὰ βήματα τῆς ζωῆς του καὶ κατευθύνῃ τὴν πνευματικὴν ἱστορικὴν του πορείαν εἰς δικαίωσιν τῶν ἱερῶν ἀγώνων του, εἰς ἔργα δόξης καὶ ἠθικοῦ μεγαλείου. Ἀμήν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος

† Ὁ Φιλίππων κλπ. Χρυσόστομος

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν κλπ. Προκόπιος

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος

† Ὁ Σερῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἰωακείμ

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος

† Ὁ Χίου Παντελεήμων.

† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου κλπ. Φιλάρετος

† Ὁ Φλωρίνης Βασίλειος

† Ὁ Σιδηροκάστρου Βασίλειος

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανὸς

† Ὁ Κορινθίας Προκόπιος

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

† Ὁ Ἡλείας Γερμανὸς

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Καλλίνικος

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δωρόθεος

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος κλπ. Κύριλλος

† Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

† Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἰωακείμ

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Δωρόθεος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλης Διονύσιος

† Ὁ Πατρῶν Κωνσταντῖνος

† Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος

† Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Δημήτριος

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος

† Ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ

† Ὁ Ζακύνθου Ἀλέξιος

† Ὁ Δημητριάδος Δαμασκηνὸς

† Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος

† Ὁ Δράμας Φίλιππος

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὁρους, κ.λ.π. Κυπριανὸς

† Ὁ Κεφαλληνίας Ἱερόθεος

† Ὁ Δήμου Διονύσιος

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυταν. Δαμασκηνὸς

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως κ.λ.π. Χριστοφόρος

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Πολύκαρπος

† Ὁ Κίτρους Βαρνάβας

† Ὁ Εἰάνθης Ἀντώνιος

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλ. Εὐστάθιος

† Ὁ Ἐλασσῶνος Ἰάκωβος

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος

† Ὁ Γυθείου Φιλήμων

† Ὁ Μηθύμνης Κωνσταντῖνος

† Ὁ Κυθήρων Μελέτιος

† Ὁ Διδυμοτείχου Κωνσταντῖνος

† Ὁ Θήρας Γαβριήλ

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Χρυσόστομος

† Ὁ Παραμυθίας Φιλιατῶν, κ.λ.π. Τίτος

† Ὁ Ἄρτης Ἰγνάτιος

† Ὁ Καστορίας Δωρόθεος

ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΔΟΚΙΑ

Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ φαινόμενον κοσμογονικόν, τὸ ὁποῖον διαιρεῖ τὴν παγκόσμιον Ἱστορίαν εἰς δύο βασικὰς περιόδους καὶ εἰς δύο ἐγκοσμίους αἰῶνας.

Εἶναι δὲ τὸ κορύφωμα τῶν θανάτων. Κατ' αὐτὴν, ἐν τὸς μᾶς πτωχικῆς φάτνης ἐγεννήθη καὶ ἐσαρκώθη ὁ Θεός. Καὶ οὕτω τὸ θεῖον μυστήριον, τοῦ ὁποῖου τὴν ὑπαρξιν ἤσθάνετο πάντοτε γύρω του καὶ ἐντὸς του ὁ ἄνθρωπος, ἀπεκαλύφθη καὶ ἐφωτίσθη. Καὶ ὁ πόθος τῆς Ἀληθείας, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατείχετο οὗτος, ἐπραγματώθη.

*

Ἐκτοτε ἡ Ἱστορία κατευθύνεται ἀπὸ τὸ κεντρικόν καὶ ἀπόλυτον ἐκτείνον γεγονός· καὶ δὲν εἶναι ἐξέλιξις ἐστερημένη νοήματος καὶ ἄσκοπος καὶ ἀνευ πάσης ἀξίας κατανομή τῶν στοιχείων τοῦ Κόσμου. Ἀλλ' εἰς τὴν παγκόσμιον ζωὴν ὑπάρχει ἐσωτερικὴ κίνησις. Ἐννοια πνευματικῆ· Προοδευτικὴ ἀνιούσα ἐξέλιξις. Καὶ ἀποκάλυψις ἐγκλειούσα τὴν δυνατὸτητα τῆς Θεώσεως τῆς ζωῆς.

*

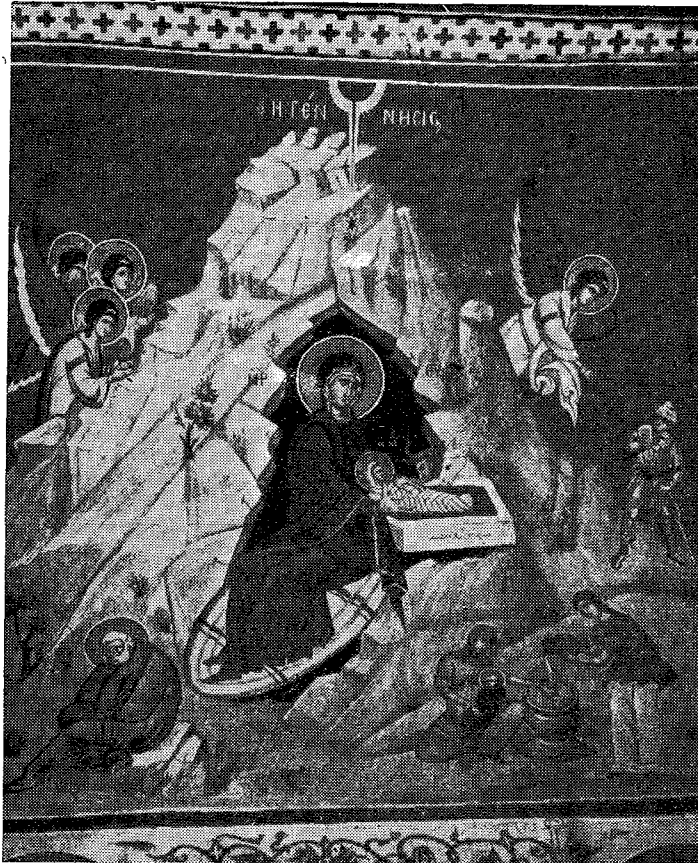
Καὶ Βηθλεὲμ σημαίνει λύτρωσις. Καὶ μετασχηματισμὸν τῆς ὑπάρξεως. Καὶ ὑποταγὴν τοῦ καιρικοῦ καὶ ἐπιγείου στοιχείου εἰς τὸ ἀφθαρτὸν καὶ τὸ αἰώνιον. Καὶ ἀλλαγὴν πορείας τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ ὁδηγητικὸν του

ἄστρον τὴν φεγγαβολὴν καὶ τὴν μαρμαρυγὴν τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον κατηύθυνε τοὺς Μάγους πρὸς τὴν φάτνην — λίκνον τοῦ γεννηθέντος θεοῦ Λυτρωτοῦ. Καὶ

τοῦ ὁποῖου ἐφεξῆς κάθε λόγος τοῦ Εὐαγγελίου Του θὰ εἶναι εἰς κόκκος καὶ ἐν σπέρμα ἀπείρου ἀναπτύξεως.

*

Καὶ βεβαίως πᾶν ἄλλο ἢ στατικὴ ὑπῆρξε προηγουμένως ἡ διεργασίαι τοῦ κόσμου. Μία ἀγωνιώδης προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τοῦτο, καὶ μία δημιουργικὴ ἀνάπτυξις οὐδέποτε ἀπέλειπεν. Εἰς οὐδεμίαν ἐποχὴν ἀπηλλάγη οὗτος ἀπὸ τὸ ὀδυνηρὸν πρόβλημα τοῦ μυστηρίου, πὸν τὸν περιέβαλλε. Ἀλλὰ ἀπλήστως ἐγ' εὐετο τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς Γνώσεως, καὶ ὁ νοῦς του ἐδοκίμαζεν ἀ-

Ἡ Χριστοῦ Γέννησις (Διὰ χειρὸς Φ. Κ.).

παύστως ὅλους τὸς πειρασμούς. Καὶ οὐδεμία σχεδὸν ἀξία εἶχε παραμείνει εἰς αὐτὸν ἄγνωστος. Οὔτε τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ τοῦ ὠραίου. Οὔτε τῆς φιλίας, καὶ τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως. Οὔτε τοῦ κακοῦ, καὶ τοῦ στείρου ἐγωῖσμοῦ, καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ τῆς ἐχθρότητος.

*

Τὸ πνευματικὸν ἐντὸς του στοιχείου εἶχε ὑποταχθῆ ἄλλεπαλλήλως καὶ κατὰ καιροὺς εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς φευγαλέας μορφάς.

Τόσον ὅμως ἡ Βιβλικὴ συνείδησις, — ἡ

καὶ πλέον προηγμένη—, ὅσον καὶ ἡ Θρησκευτικὴ συνείδησις ὄλων τῶν ἀρχαίων λαῶν, ἐθεώρησαν πάντοτε τὸν Κόσμον, ὡς μυστήριον ὀλοκληρωμένον καὶ συντετελεσμένον· καὶ τὴν τάξιν του ἀμετάθετον καὶ ἀμετάβλητον. Οἱ δὲ Θεοὶ τῶν τελευταίων ὑπῆρξαν ἀπλαῖ προσωποποιήσεις φυσικῶν δυνάμεων, καὶ ἀπλοῖ συμβολισμοὶ τῆς τάξεως αὐτῆς, καὶ ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς.

*

Εἰς μίαν ὁμως παρομοίαν συνείδησιν ἡ φύσις τῆς θείας πνευματικῆς ζωῆς ἦτο ἀπρόσιτος. Διότι αὕτη κινεῖται εἰς ἓνα ἀνέκφραστον βάθος δημιουργικῆς ἐλευθερίας. Καὶ τοιουτοτρόπως ἡ ἀληθῆς φύσις τοῦ ἀνθρώπου διετέλει παραμεμορφωμένη καὶ κρυμμένη. Καὶ οὐδέποτε οὗτος ἤσθάνθη, ὅτι φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ καὶ ὅτι ἀποτελεῖ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ. Τοῦναντίον μάλιστα· ἐν τῇ ὑπερφροσύνῃ του ἐπλασεν οὗτος τοὺς Θεοὺς καθ' ὁμοίωσιν ἑαυτοῦ καὶ τῆς φιληδόνου του ὑπάρξεως· τῆς ὑποκειμένης εἰς τοὺς ἀδυσωπήτους νόμους τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ἀναγκαιότητος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐλευθερωθῇ.

*

Καὶ ἡ συνείδησις αὕτη παρέμεινε ἀμετάβλητος καὶ μετὰ τὴν ἐκπαγλὸν δημιουργικὴν ἀνθρῶσιν τοῦ κλασσικοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, τοῦ μέτρου καὶ τῆς ἁρμονίας. Ὅποτε ἡ πάμφωτος αὕτη πατρικὴ μας γῆ ἀπέβη ὁ ἥλιος τῆς σφαιράς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λόγος ἠκτινοβόλησεν ἕως τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, προοδοποιῶν τοῦ Αἰωνίου Λόγου.

Καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τραγωδία, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ λαμπροτέρα ἐκδήλωσις μεγαλοφροῦς ἐμπνεύσεως καὶ καθολικοῦ πνεύματος, ἀπεκάλυψε τὸ μέγα δρᾶμα καὶ τὴν τραγικὴν μοῖραν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν αὐτῇ οἱ διάφοροι ἥρωες παλαίον ἀπεγνωσμένως ν' ἀπαλλαγῶν — διὰ τῆς ὀδύνης — ἀπὸ τὸ Μοιραῖον. Καὶ ἐπακολουθεῖ μὲν εἰς τὸ τέλος τῆς τραγωδίας λύτρωσις καὶ κάθαρσις, ἀνακουφίζουσα καὶ ἀναψύχουσα πῶς τὴν ψυχῆν. Οὐδέποτε ὁμως θραύονται τὰ δεσμὰ τῶν. Ἡ νίκη των ἀπομένει ἀνέφικτος. Καὶ ὁ

θνητὸς ἥρωας ὑποκύπτει καὶ βαδίζει ἀπεγνωσμένως πρὸς τὸν θάνατον.

*

Καὶ μόνον ὁ Χριστὸς, τοῦ ὁποίου τὴν Γέννησιν εἰς μίαν πτωχικὴν φάτνην ἐορτάζομεν τὰς ἡμέρας ταύτας, ὑπῆρξεν ὁ θεῖος Ἀνθρωπὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ «θανάτω θάνατον πατήσας», ἐπραγματοποίησε τὸ ἀνέφικτον καὶ ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ κόσμου, καὶ τῆς «Μοῖρας», καὶ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως.

Καὶ οἱ Χριστιανοὶ μάρτυρες, ὄχι μόνον δὲν πτοοῦνται τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ βαδίζουν ἐλευθέρως καὶ πασιχαρεῖς πρὸς αὐτόν. Διότι δι' αὐτοὺς ὁ θάνατος, δὲν εἶναι πλέον ἡ φοικῶδης ἀποσύνθεσις τῆς μορφῆς καὶ πάσης ὕψεως, καὶ ὁ θρίαμβος τῶν κατωτέρων στοιχείων τῆς ὕλικῆς καὶ τετριμμένης ζωῆς· ἀλλὰ ἔξοδος ἐκ τοῦ χρόνου πρὸς τὴν αἰωνιότητα· ἀποδέσμευσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὰ ὕλικά της δεσμὰ· καὶ Ἀνάστασις εἰς Καινὴν Κτίσιν.

*

Τοῦτο εἶναι τὸ ὑψηλὸν νόημα, τὸ ὁποῖον ἀκτινοβολεῖται ἀπὸ τὴν πτωχικὴν φάτνην τῆς Βηθλεέμ. Ἡ Βασιλεία τοῦ θεοῦ Βρέφους «οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου».

Καὶ μόνον ὅταν ὁ ἀνθρωπος πραγματοποιῇ εἰς πᾶσάν του ἐνέργειαν τὸ ἀγαθόν, βασιάζων ἐκουσίως δι' αὐτὸ τὸν Σταυρὸν του, τότε καὶ μόνον ἀξιοποιεῖται ἡ ἐγκοσμία του αὐτῆ ζωῆ. Καὶ τότε μόνον θὰ βασιλεύσῃ «ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ὅπως ὑμνήθησαν καὶ προανήγγειλαν αὐτὴν κατὰ τὴν νύκτα τῆς θείας Γεννήσεως οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

«Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ».

(Ἠσ. ζ', 14).

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός... ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ».

(Γαλ. δ', 4).

«Παῖς ἐβραῖος κέλεται με θεοῖς

τὸν δὲ δόμον προλιπεῖν καὶ αἰδεῖν

λοιπὸν ἀπιθι σιγῶν ἐκ βωμῶν ἡμετέρων».

(Χρησμός ἐκ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος).

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν Αὐτῆς ὀργανώθη τῇ 23ῃ Νοεμβρίου ὑπὸ τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν εἰδικὴ ἑορτὴ ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, εἰς ἣν παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, πολλοὶ κληρικοὶ, καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, ἀνώτατοι κρατικοὶ λειτουργοὶ καὶ πληθὸς λαοῦ. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἑορτῇ, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὠμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας. Τὸν περιεκτικώτατον λόγον τοῦ Σεβασμιωτάτου παρατίθεμεν κατωτέρω.

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
φιλόμουσον ἀκροατήριον·

Ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἡγεσίαν ἡ ὠραία ἔμπνευσις τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς» Πανελληνίου Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν, ὅπως ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀργανώσῃ τὴν λαμπρὰν αὐτὴν μουσικὴν ἑορτὴν. Διὸ καὶ εὐχαριστῶ ὀφείλουται τόσον εἰς τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἑορτῆς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀπαρτίζοντας τὸν χορὸν καὶ φιλοτίμως πρὸς τοῦτο ἐργασθέντας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαντα τὸν οὕτως ἐκπροσωπούμενον ἱεροψαλτικὸν κόσμον, ἀνήκοντα εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατωτέρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κλήρου, τὸν ὅποιον δι' εὐλογιῶν ἐν πατρικῇ ἀγάπῃ καταστέφουν αἱ χεῖρες τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν σεπτῶν τῆς Ἱεραρχίας μελῶν.

*

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ μουσικὴ, ἡ ἱερὰ αὐτὴ τέχνη, διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἱεροψάλται μας θὰ προσφέρουν τὴν ἐν τῇ παρουσίᾳ ἑορτικῷ συγκεντρώσει καταναυκτικὴν ψυχαγωγίαν, ἀποτελεῖ πράγματι ὡς μέσον λατρείας σημαντικώτατον παράγοντα ἀναγωγῆς ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄν εἶναι ἀληθὲς τὸ λεχθὲν γενικῶς περὶ τῆς μουσικῆς, ὅτι αὐτὴ «ἀποδιώκει τὸν διάβολον», εἰδικῶς διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν, ὅτι κατ'εὐθερίαν πρὸς τὸν Θεόν. Τοῦτο συνιστᾷ καὶ οὐσιώδη καὶ πρωταρχικὸν σκοπὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὁ ὁποῖος θὰ πρέπει οὐ μόνον νὰ μὴ παραθεωρῆται, ἀλλὰ καὶ νὰ τίθεται ὡς βᾶσις εἰς τὴν ἔκφρασιν ἐν γένει τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφορωσῶν καλλιτεχνικῶν ἡμῶν προτιμήσεων.

Ἐντεῦθεν καθίσταται ἐκδηλὸς διαφορὰ βασικὴ μεταξὺ τῆς κοσμικῆς μουσικῆς, τῆς καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν συγκεκαλυμμένως εἰσχωρούσης εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς τετραφωνίας εἴτε ὑπὸ τὴν ἀπατηλὴν ὄψιν τῆς ἐναρμονίσεως, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἡ πρώτη εἶναι τέχνη αἰσθησιακὴ, ἡ ὁποία τέρπει ἀπλῶς καὶ γοητεύει διὰ τῆς ἀρμονίας τῆς ἢ ἄλλῃ εἶναι τέχνη προσευχητικὴ καὶ λειτουργικὴ, ἡ ὁποία, ἀνταποκρινόμενη εἰς τὸν λυτρωτικὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας, ὑποὶ πνευματικῶς τὸν ἀνθρώπου, τὸν καταλύσει καὶ τὸν φέρει εἰς ἐγγύτητα πρὸς τὸν Θεόν. Οὕτω ἡ ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ μουσικὴ δὲν ἀποτελεῖ ἔκφρασιν ἐγκοσμίων αἰσθημάτων καὶ συγκινήσεων. Γέννημα τοῦ ἀσιγήτου πόθου πρὸς τὸ ὑπεραισθητόν

καὶ καρπὸς ἐσωτερικῆς θρησκευτικότητος, ἐκφράζει τὰς δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας μας πρὸς τὸν Θεόν, τὰς ἱκεσίας μας, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπην μας. Ἡ ἀρχή, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαποτίζεται, εἶναι ἡπίστis εἰς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνευματικοῦ στοιχείου ἐπὶ τοῦ ὕλικου, τῆς οὐσίας ἐπὶ τῆς μορφῆς, τῆς ἐσωτερικότητος ἐπὶ τῶν σχημάτων ἐκδηλώσεως. Ἐνεκα τούτου καὶ δὲν τὴν ἀπολαμβάνομεν ὡς ἐν εὐχάριστον μελῶδημα, ἀλλὰ τὴν αἰσθανόμεθα ὡς γλῶσσαν τῆς καρδίας, κινουμένην κατὰ τὰς στιγμὰς βαθυτάτων ἐσωτερικῶν παρορμήσεων. Διὰ τῆς ἱερᾶς μελωδίας τῆς, ὑποτεταγμένης εἰς τὸ μυσταγωγικὸν νόημα τῶν ψαλμικῶν καὶ ὕμνογραφικῶν ῥημάτων, λαμβάνει ἔκφρασιν ἡ οὐσία τῆς θρησκείας καὶ διανοίγονται ὁδοὶ προσπελάσεως τοῦ αἰσθητοῦ πρὸς τὸ ὑπεραισθητόν, τοῦ ὄρατου πρὸς τὸ ἀόρατον, τοῦ προσκαίρου πρὸς τὸ αἰώνιον. Ἰδοῦ, διατὶ καὶ ἡ ἀπαίτησις, ἡ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἱερῶν Κανόνων διαγραφόμενη, ὅπως ἡ μουσικὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπηλλαγμένη φωνασικῶν καὶ ἐπιδεικτικῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐνασμενίζουσι αἱ πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα ξένοι μουσικαὶ τεχνοτροπίαί, κινῆται πάντοτε ἐν σεμνότητι καὶ κατανύξει ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ προκαλῆ ἀνάλογα συναισθηματά, νὰ λυτρῶνῃ, νὰ πληροῖ τὴν ψυχὴν πνευματικῆς χαρᾶς καὶ νὰ κατευθύνῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Δὲν εἶναι λοιπὸν τί τὸ ἰδιαίτερον ἢ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ὡς μέσον προσευχῆς καὶ λατρείας;

Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ διαφεύγῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν τὸ εὐστόχως διατυπωθὲν, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι συνδεδεμένη πρὸς τὸν χαρακτήρα μας, τὰ δὲ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων καθιστᾷ ἐμφανῆ τὴν παρουσίαν τῆς ἔχουσι ἀνταπόκρισιν εἰς αὐτὴν τὴν ἰδιοσυστασίαν τῆς ψυχῆς μας. Ὁ λαὸς, ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὸς λαὸς, γνωρίζει συνήθως τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν τρόπων ἐκφράσεως αὐτῆς. Χωρὶς νὰ διακρίνῃ πολλάκις τὰς διαφορὰς, αἱ ὁποῖαι τὸν χωρίζουν ἀπὸ τὰς πολυωνύμους αἰρέσεις, χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἰκανότητα νὰ παρακολουθησῇ λεπτολόγους δογματικὰς ἐκζητήσεις, αἰσθάνεται ἐντὸς τοῦ τῆν Ὁρθοδοξίαν ὡς «παγὰν λαλέουσαν», διότι τὴν ζῆ παιδιόθεν εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν, τὰς ἱερὰς εἰκόνας, τὰ λατρευτικὰ μέσα καὶ σύμβολα, τοὺς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀντιλαμβάνηται τὸ νόημα αὐτῶν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν ψαλμωδίαν... Ναι, τὴν ἐκκλησιαστικὴν ψαλμωδίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἀσυναίσθητως καὶ μυστηριωδῶς σαρκώνει ἐντὸς τοῦ τὸ δόγμα καὶ τὴν παράδοσιν. Οὕτω οὐσία καὶ μορφή, πνεῦμα καὶ ἔκφρασις δένονται μεταξύ των καὶ σχεδὸν ἀφομοιοῦνται, ὥστε τὸ ἐν νὰ ὑπευθυμίζῃ ἄλλα καὶ τρόπον τινὰ νὰ διασφαλίξῃ τὸ ἔτερον. Ἀποτελεῖ καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο μίαν εἰσέτι δύσιν τοῦ ἰδιαζόντως ἀρρήκτου δεσμοῦ τῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν προοριζομένης μουσικῆς μετὰ τῶν λατρευτικῶν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ στοιχείων.

Ἄλλ' ἡ ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ μουσικὴ δὲν εἶναι μόνον ἡ μουσικὴ τῆς προσευχῆς μας· εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ μουσικὴ τῆς ψυχῆς μας,

τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ψυχῆς. Ἐχαρακτήρισαν τὴν τέχνην ὡς τὴν παρουσίαν τῆς ιδέας ἐντὸς αἰσθητοῦ τινος φαινομένου. Διὰ τὴν βυζαντινὴν τέχνην, τὸσον τὴν μουσικὴν ὅσον καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν ζωγραφικὴν, τὴν ψηφιδογραφίαν καὶ διακοσμητικὴν, δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολή, ἂν ἐλέγομεν, ὅτι ἀποτελεῖ καὶ τὴν παρουσίαν μιᾶς ζωῆς καὶ μιᾶς ἐνδόξου ἱστορίας. Εἰδικῶς ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ, ἀντίπαλος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς μουσικῆς, πεπλουτισμένος καὶ διὰ στοιχείων τῆς Ἀνατολῆς, μετουσιωμένων εἰς τὸν Ἑλληνο-Χριστιανικὸν ῥυθμὸν διὰ τῆς ἀφομοιωτικῆς δυνάμεως τῆς Θεοκρατικῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἀποβαίνει εἰς τὸ Βυζάντιον ἡ μουσικὴ γλώσσα τῆς πίστεως καὶ συνδέεται μετὰ τῆς μακρᾶς ἱστορίας καὶ τῶν ἀγώνων τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀγῶνες καὶ ἱστορία καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Τὴν ἑλληνικότητά της διατηρεῖ καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ μέχρι σήμερον, τῶν ξενικῶν ἐπιδράσεων μὴ δυνηθειῶν πάντως νὰ μεταβάλουν τὰς ἀρχικὰς αὐτῆς βάσεις καὶ νὰ ἀλλοιώσουν τὸν χαρακτήρα της.

Οὕτως ἡ ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ μουσικὴ ἀποτελεῖ ἐν εἶδος ψηφίδος ἀπὸ τὸ ψηφιδωτὸν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὀντότητος. Εἶναι κληρονομία ἐθνικὴ πολύτιμος, κληροδοτηθεῖσα εἰς ἡμᾶς οὐχὶ ὡς μουσειακὸν ὑλικὸν ἀλλ' ὡς θησαυρὸς ζῶν, ὁ ὁποῖος, δίκην ἱεροῦ νήματος, μᾶς συνδέει μὲ ἕνα ὁλόκληρον κόσμον καὶ ἀνάγει συνεχῶς τὸ πνεῦμά μας μέχρι τῶν πηγῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Ἐντεῦθεν ἐπιτακτικὸν προβάλλει τὸ θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν ἡμῶν χρέος, ὅπως διατηρήσωμεν ἀλλὰ καὶ ἀξιοποιήσωμεν καὶ ἐπαυξήσωμεν τὴν ἀτίμητον ταύτην κληρονομίαν. Τὸ πνεῦμα τοῦ μοντερνισμοῦ καὶ τῆς ἐκκοσμητικῆς δὲν ἀφῆκεν, ἀτυχῶς, ἀπρόσβλητον καὶ τὸν τομέα αὐτόν, ἐπιδιώκων βαθμιαίως τὸν ἀποχρωματισμὸν τοῦ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν καὶ τὸν Ὁρθόδοξον χαρακτήρα του. Ἀλλὰ τὰ άτομα καὶ οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη διατηροῦν τὴν ζωὴν των μετὰ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν ἱστορίαν των, ἀσφαλίστατος δὲ τρόπος παρακμῆς καὶ ἀφανισμοῦ των δὲν εἶναι τὸ πῦρ καὶ ὁ σίδηρος, ἀλλ' ἡ ἀπώλεια τῆς ψυχῆς των. Καὶ μέρος αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἀποτελεῖ ἡ παράδοσις, ἡ ὅποια συνιστᾷ τεραστίαν δύναμιν εἰς τὴν συνέχισιν καὶ διατήρησιν καὶ ἐθνικῆς ζωῆς. Ἐπειτα, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ξένοι, ἐν τῷ συγχρόνῳ κλίματι τῆς γενικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξίας τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ἐγκύπτουν εἰς τὴν μελέτην καὶ τοῦ κειμηλίου τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ μένουν ἔκθαμβοι πρὸ τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ μεγαλείου της, ἐξ ἄλλου δὲ αὐτὴ ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία, ἡ καὶ τὸ ὄργανον ἐν τῇ λατρείᾳ αὐτῆς εἰς ἕξαρσιν τῆς ἀρμονίας εἰσαγαγούσα, ἐντείνει τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπάνοδον ἀπὸ τῆς τετραφωνίας εἰς τὴν ὁμόφωνον Γρηγοριανὴν ψαλμωδίαν, θὰ ἦτο ἀσυγχώρητον σφάλμα, ἂν ἡμεῖς, οἱ φυσικοὶ κληρονόμοι ἐνὸς τοιοῦτου θησαυροῦ δὲν ἐξετιμῶμεν πρεπόντως τὴν ἀξίαν τῆς κληρονομίας μας.

Λοιπόν· οἱ ἔχοντες λόγον ἀρμοδιότητος καὶ εὐθύνης ἐπὶ τὸ ἔργον. Καὶ πρωτίστως ἡ Ἐκκλησία, προωρισμένη οὐχὶ νὰ προσαρμόζεται πρὸς τὸν κόσμον, ἀλλὰ νὰ προσαρμόζη τὸν κόσμον πρὸς ἑαυτήν, ὡς φύσει καὶ θέσει διαχειριστῆς αὐτῆς τῆς κληρονομίας, δικαιο-

ματικῶς καὶ καθκόντως ὡς ἀναλάβη μὲ πίστιν καὶ ἀποφασιστικότητα τὴν πρωτοβουλίαν, ὥστε νὰ τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν μουσικὴν ἀναρχίαν, ἡ ὅποια ὠδήγησεν ἢ πρὸς τὸν ἀπαράδεκτον διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς λατρείας ἀνατολίτικον ἀμανέν» ἢ, ἐπὶ τῇ προφάσει συγχρονισμοῦ, εἰς τὴν θεατρικὴν εὐρωπαϊκὴν πολυφωνίαν. Ὡσαύτως καὶ ἡ Πολιτεία ἔχει χρέος νὰ συνοδοιπορήσῃ ἀνευ φειδοῦς εἰς χορηγίας καὶ παντοδαπῇ ἄλλῃ ἐνίσχυσιν, δεδομένου ὅτι, ὡς προελέχθη, τὸ κειμήλιον δὲν εἶναι μόνον θρησκευτικόν, ἀλλὰ καὶ ἐθνικόν. Τὸ ἔργον, τεράστιον εἰς ὄγκον καὶ σημασίαν, θὰ ἔξη φυσικὰ μακρὰν καὶ ἐπίπνον ὁδὸν νὰ διανύσῃ μέχρι τῆς ὁλοκληρώσεως αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ταχὺ καὶ τὸ πρόχειρον ποτὲ δὲν ὑπῆρξε μέγα καὶ αἰώνιον. Ἡ ὅλη προσπάθεια ὀφείλει νὰ προγραμματισθῇ μὲ σύστημα καὶ μεθοδικότητα. Κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς ὁ βυζαντινὸς μουσικὸς πλοῦτος καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῶν προσμίξεων καὶ ἀλλοιώσεων τοῦ χρόνου, ἰδρυομένου ἐπὶ τούτῳ Ἰνστιτούτου βυζαντινομουσικῶν σπουδῶν πρὸς ὑπεύθυνον συνέχισιν τῶν ἄχρι τοῦδε λίαν συντελεστικῶν προσπαθειῶν ἀκαμάτων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς μελετητῶν, εἰς τοὺς ὁποίους δικαίως ἀνήκει εὐγνωμοσύνη καὶ ἔπαινος. Παραλλήλως, νὰ ἐξαρθοῦν αἱ φιλότιμοι προσπάθειαι τῶν πιστῶν ἐκτελεστῶν καὶ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον συνεχιστῶν τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς παραδόσεως, νὰ ἀναζητηθοῦν νέοι, ὅπως σπουδάσουν λιπαρῶς τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν τέχνην, νὰ ἀποτελέσῃ μέριμναν ἢ ἐφέλκυσιν τῶν καλῶν φωνῶν πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ στασιδίου, ὥστε νὰ μὴ τρέπωνται εἰς τὴν μουσικὴν τῆς σκηνῆς, νὰ ὀργανωθοῦν πρότυποι βυζαντινοὶ χοροὶ μὲ ἀνδρικούς καὶ παιδικὰς φωνὰς διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, κατανοημένον, ὅτι ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ δὲν εἶναι μονοφωνία, ὡς ἐσφαλμένως ὑπὸ τινων πιστεύεται, ἀλλὰ ὁμοφωνικὴ πολυφωνία, τῆς φωνῆς «ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος» φερομένης, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον (Migne P.G. 61,315), νὰ γίνῃ μελέτη κωδικοποιήσεως τῶν κλασσικῶν μουσικῶν μαθημάτων πρὸς ἀνακοπὴν τοῦ τὸσον ζημιώσαντος τὴν ὑπόθεσιν ἱεροψαλτικοῦ αὐτοσχεδιασμοῦ, καὶ νὰ ἐνισχυθοῦν παντὶ τρόπῳ οἱ φιλότιμοι μῦσται καὶ ἐκτελεσταὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ὥστε ἐν πνεύματι κατανοήσεως ἀλλὰ καὶ πειθαρχίας νὰ συνεχίζηται καρποφόρος ἡ συνεργασία εἰς τὴν θεοφιλεῖ ταύτην προσπάθειαν.

*

Μακαριώτατε,

Σεβάσμιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοὶ καὶ ἀγαπητοὶ φίλοι·

Ἐξεκίνησα ἀπὸ τὴν σκέψιν νὰ προτάξω ἀπλῶς ὀλίγας λέξεις, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὴν παροῦσαν ἐόρτιον συγκέντρωσιν καὶ κινδυνεύω νὰ κάμω πλήρη διάλεξιν. Μὲ παρέσυρεν ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ πίστις εἰς τὸ θέμα, ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς εὐγενεῖς ἐργάτας τοῦ ἔργου. Ἡ ἀκολουθοῦσα μουσικὴ ἐκτέλεισις ἐλπίζω καὶ εὐχομαι νὰ ἀποτελέσῃ ἐπιβεβαίωσιν τῶν λεχθέντων καὶ νὰ ἀποβῇ εἰς εἰσέτι παρωθητικὸς μοχλός, διὰ νὰ κινήσῃ ὅλους, ἀρμοδίους καὶ μὴ, εἰς ὅ,τι ἐπιβάλλει τὸ χρέος, τὸ θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν χρέος, ἐναντι ἐνὸς τὸσον σπουδαίου, τὸσον σημαντικοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ θησαυροῦ.

† Ὁ Κίτρος ΒΑΡΝΑΒΑΣ

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

Α'

Ἀρχὴ τῆς Ἱερωσύνης.

Ὁ μέγας ἱερεὺς (Ἐβρ. 10,21) ποιμὴν καὶ ἐπίσκοπος τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων (Α' Πέτρ. 2,25. Ἐβρ. 13,20), ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἵνα πάντα ἐπὶ μέρος ἀνθρώπων μέτοχον καὶ κοινωνὸν καταστήσῃ τῆς ἀπολυτρώσεως, ἦν ἐφ' ἅπαξ ὑπὲρ ἀπάσης ἐπετέλεσε τῆς ἀνθρωπότητος, ἱδρυσεν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν. Δι' αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ μόνον ὡς κληῖμα ἐν τῇ ἀμπέλῳ (Ἰωάν. 15,1) πᾶς ἄνθρωπος δύναται νὰ προσέλθῃ ἐν πίστει εἰς τὸν Θεόν, οἰκειωθῇ τὴν θείαν χάριν, ἀναγεννηθῇ εἰς νέαν ζωὴν, ἀδιαλείπτως φωτιζόμενος καὶ χειραγωγούμενος πρὸς ἠθικὴν τελείωσιν καὶ σωτηρίαν. Συνωδὰ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἡ Ἐκκλησία οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ μόνον ὡς ἀόρατον καθίδρυμα, ἀλλὰ καὶ ὡς ὀρατὸν, ἐξωτερικὴν ἅμα καὶ ἐσωτερικὴν ἔχον ζωὴν, ἐκφαινομένην διὰ τῆς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀκμῆς καὶ ἀναπτύξεως καὶ ἀμοιβαίας συνεργείας τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τοῦ «σώματος» τοῦ Χριστοῦ, ἥτοι τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ μέτρον τῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος δωρουμένων ἐκάστῳ χαρισμάτων (Α' Πέτρ. 4,10).

Ταῦτα πάντα, ἥτοι ἡ ὑφ' ἐνός ἐκάστου τῶν πιστῶν οἰκειώσις τῆς ἀπολυτρώσεως, ἡ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀναγέννησις, ὡς ὑπερφυσικὴ ἐνέργεια ἀμέσως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπορρέουσα, ἡ διδασκαλία καὶ χειραγωγία τῶν πιστῶν, ἡ ἀδιάλειπτος ἐπ' αὐτῶν ἠθικὴ ἐπιστάσις ὑποδεικνύουσι προφανεστάτην τὴν ἀνάγκην τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἰδρύσεως τῆς Ἱερωσύνης. Διότι ἂνευ αὐτῆς ἀδύνατος ἀποβαίνει αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐπίτευξις.

Ὅθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξέλεξε τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, κατέστησεν αὐτοὺς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ χειραγωγοὺς τῶν ἀνθρώπων, προπαρασκευάσας αὐτοὺς (Π. 78, 688-461) καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ γῆς ζωὴν αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ὅτε, ὀπτανόμενος ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰ περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ (Πράξ. 1,3) καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος πορευθέντες μαθητεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη (Ἰωάν. 14,26. 16,13. Ματθ. 28,19. Μάρκ. 16,15. Τὴν ἀποστολὴν ταύτην τῶν μαθητῶν ἐπεξηγῶν ὁ Κύριος ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς, λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, ἂν τινῶν ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίστανται αὐτοῖς, ἂν τινῶν κρατῆτε, κεκρατῆνται· ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (†)

(Ἰωάν. 20,21. 15,16), πρὸς δὲ τὸν οὐράνιον αὐτοῦ Πατέρα καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἑμαυτὸν ἀγιάζω, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. 17,18). Τὴν ἰδίαν λοιπὸν αὐτοῦ ἀποστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀνέθηκεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὁ Κύριος καὶ τὰ ἴδια ἀξιώματα μετέδωκε, τὸ προφητικόν, ἥτοι τὴν ἐξουσίαν τοῦ κηρύττειν τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ἀρχιερατικόν, ἥτοι τὴν ἐξουσίαν τοῦ τελεῖν τὰ μυστήρια καὶ δι' αὐτῶν μεταδίδειν τοῖς πιστοῖς τὴν ἀγιάζουσαν αὐτοὺς θείαν χάριν, καὶ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, ἥτοι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τούτων δ' ἐμελλε νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ τριπλοῦς τῆς Ἐκκλησίας σκοπὸς ἥτοι ἡ διὰ τῶν μυστηρίων ἀναγέννησις τῶν πιστῶν, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ διαποίμανσις αὐτῶν. Αὐτὸς ὁ Κύριος, ἀδιαλείπτως παρὼν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐμελλε νὰ ἐνεργῇ ταῦτα πάντα διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἵνα καὶ ὀρατοὶ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ καθορισθῶσιν ἐν τῇ ὀρατῇ Ἐκκλησίᾳ. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι πρὸς οὓς ἔλεγε πάλιν «ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμὲ ἀθετεῖ τὸν πέμψαντά με — ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με — ὁ λαμβάνων, ἐάν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με» (Λουκ. 10, 16, 5,6. Ματθ. 10,40. Ἰωάν. 43,20). «Ὅθεν κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Κλήμεντος Ρώμης «Οἱ Ἀπόστολοι ἡμῖν εὐηγγελίσθησαν ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐξεπέμφθη οὖν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ· ἐγένοντο οὖν ἀμφοτέρωθεν εὐτάκτως ἐκ θελήματος Θεοῦ» (Ἐπ. Κορ. Α, 40).

Ἄλλ' ἐάν τὸ ἔργον, ὅπερ ἐνεπιστεύθησαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ ἡ θεία αὐτῶν ἀποστολή, ἦτο αὐτὸ τὸ ἔργον καὶ ἡ ἀποστολή τοῦ Σωτῆρος, ἐάν διὰ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἐμελλε βεβαίως εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους νὰ πληρῶται ὁ σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως, καὶ ὑπάξεως τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἱερωσύνη οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ εἶναι ἐφήμερος, ἔδει νὰ συμπαραμεινῇ αὐτῇ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ μετὰ τοὺς Ἀποστόλους. Τούτου ἕνεκα ἡ Ἱερωσύνη μετεδόθη εἰς τοὺς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, ὡς ἄλλως τε προῦπέδειξε καὶ ὁ Σωτὴρ εἰπὼν· «Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. 28,26). Οἱ λόγοι οὗτοι ἀνε-

φέρουντο οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς Ἀποστόλους, αὐτὸ γὰρ δὴ ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων οἱ Ἀπόστολοι μένουν ἔμελλον», ὡς παρατήρησεν ὁ ἱερός Χρυσόστομος (Π. 58,789), ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν. Τούτους καθαρῶς αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ χειροτονοῦντες διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν πρὸς μετάδοσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Πράξ. 8,17. 9,12. 17. 19. 6, 18. 8,14. 23) ἐθεώρουν ὡς συνεχίζοντας τὸ ἔργον αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπομένως παρήγγειλαν αὐτοῖς ἵνα καὶ ἑτέρους ἱκανοὺς αὐτοὶ ἐκλέγωσιν εἰς διαδοχὴν, πρὸς τὸν ἁγιασμὸν τῶν πιστῶν, τὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν διαποιμάνσιν αὐτῶν (Α'. Τιμ. 3,1-19. 6,20. Β'. Τιμ. 1,16. 2,1. 2. Τιμ. 2,1.2. Α' Κορ. 2,12. 16. Α'. Πέτρ. 5,12). Ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων λοιπὸν κατεστάθησαν διαδοχαὶ τῶν ἱερέων καὶ ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐντολὴ ἐδόθη, λέγει Κλήμης ὁ Ρώμης, «ὅπως ἐάν τινες κοιμηθῶσι διαδέξωνται ἕτεροι διακεκριμένοι ἄνδρες τὴν λειτουργίαν αὐτῶν» (Ἐπ. Κορ. Α, 41).

Οὕτω πως ἡ Ἱερωσύνη ἀπέβη αἰώνιος καὶ ἀδιάλειπτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐκπηγάζουσα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ μυστηρίου, ἐν ᾧ ἐπιτελεῖται ἄμεσος τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια, «τοῦτο γὰρ ἐστὶ χειροτονία, ἡ χεὶρ ἐπίκειται τοῦ ἀνδρός, τὸ δὲ πᾶν ὁ Θεὸς ἐργάζεται καὶ ἡ αὐτοῦ χεὶρ ἐστὶν ἡ ἀπτομένη τῆς κεφαλῆς τοῦ χειροτονουμένου ἐάν ὡς δεῖ χειροτονῆται.... Εἰ γὰρ μὴ ἦν ἀρραβὼν τοῦ Πνεύματος.... Οὐκ ἂν ἱερέας ἐσχῆκαμεν οὐδὲ γὰρ ταύτας δυνατὸν τὰς χειροτονίας ἄνευ ἐκείνης τῆς ἐπιφοιτήσεως γίνεσθαι» λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος (Π. 50,452. 60,116), ὡς δὲ παρατήρησε καὶ ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου κατὰ τὰς πρώτας ἡδὴ ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας πλὴν τῶν Ἀποστόλων ἔχομεν τὸν πρῶτον Ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων Ἰακωβον, ἐξ οὗ Ἐπισκόπου καὶ τῶν προειρημένων Ἀποστόλων κατεστάθησαν διαδοχαὶ Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων ἐν οἴκῳ Θεοῦ» (Π. 42, 744). Ἀξιοσημείωτον δὲ ἐστὶ πρὸ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος οἱ Ἀπόστολοι οὐδένα ἐχειροτόνησαν, διότι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ματθαίου προσηχθήθησαν μόνον πρὸς τὸν Κύριον, ἵνα ἀναδείξῃ αὐτὸν λαβεῖν τὸν κληρὸν τῆς ἀποστολικῆς διακονίας (Πράξ. 1,24), ἀλλὰ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἐχειροτόνουν τοὺς καταλεγομένους εἰς τὰς τάξεις τοῦ κληροῦ. Οὕτως οἱ ἑπτὰ Διάκονοι ἐχειροτονήθησαν, διότι καὶ οἱ Διάκονοι, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰγνάτιον Ἀντιοχείας, μετὰ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων, ἄτε διὰ τῆς χειροτονίας μυστικῶς τετελεσμένοι ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, εἰσι ἀμμιηταὶ τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων, λειτουργοῦντες (τῷ Θεῷ) λειτουργίαν καθαρὰν καὶ ἄμωμον» (Ἐπιτολὴ πρὸς Τραλλ. 2.). Ἐκ τούτων δ' ἐννοοῦμεν

διὰ τὸ καθορισμὸς τῶν ἱερέων, ἦτοι Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν Διακόνων, ἐτελεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ προσευχῆς καὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, ἵνα, δηλονότι, διὰ μυστηρίου μεταδίδεται ἡ ἱερατικὴ διακονία· ὅθεν καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος ἔγραφε τῷ Τιμοθέῳ ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας μετὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου» (Α'. Τιμ. 4,14. Β'. Τιμ. 1,6). Οἴκοθεν δ' ἐννοεῖται, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὅτι αὐτὸ περὶ Πρεσβυτέρων φησὶν ἐνταῦθα (ὁ Ἀπόστολος) ἀλλὰ περὶ Ἐπισκόπων· οὐ γὰρ Πρεσβύτεροι τὸν Ἐπίσκοπον ἐχειροτόνουν» (Π. 62, 565). Ὅτι δὲ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης ἡ ἱερατικὴ διακονία ἐκπηγάζει οὐχὶ ἐκ τοῦ μεταδιδόντος αὐτὴν ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὑπέδειξε πάλιν ὁ Ἀπόστολος τοῖς Ἐφεσίοις ἐπιστείας (Ἐφ. 4,10-13) καὶ τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου παραγγείλας «προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο Ἐπισκόπους ποιμαίνεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 20,28).

Ἐνεκα τῆς τοιαύτης θείας προελεύσεως καὶ ἀρχῆς τῆς Ἱερωσύνης ὡς ποιμαντικῆς διακονίας, ἣν πρῶτοι διεχείρισαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἔνεκα τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀλληλοδιαδόχου μεταδόσεως τῆς διακονίας ταύτης ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ οἱ Ἱερεῖς, Ἐπίσκοποι καὶ Πρεσβύτεροι, ἐκαλοῦντο «Ἀπόστολοι» (Π. λ. 4, 396), ἡ δὲ ἁγία Γραφή καλεῖ αὐτοὺς «συνεργοὺς τοῦ Θεοῦ», «ὑπηρέτας καὶ διακόνους Ἰησοῦ Χριστοῦ», «ἐργάτας καὶ στρατιώτας τῆς Βασιλείας αὐτοῦ», «ἀρχιτέκτονες καὶ οἰκοδόμους τοῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἐκκλησίας», «Ἐπισκόπους», «προϊσταμένους», «ἀγγέλους τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ» καὶ ἄλλ. (Α' Κορ. 3,5. 6. 9, 41. Β' Τιμ. 5,19. Φιλ. 2,5. Ἐβρ. 13,17. Ἀποκαλ. 1,20). Αἱ ὀνομασίαι αὗται προσεπιδηλοῦσι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ Ἱερωσύνη ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα συνυπάρχῃ αὐτῇ καὶ ὡς ὄργανον ὑπουργῆ εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, εἰς μετάδοσιν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος τοῖς ἀνθρώποις, εἰς ἀναγέννησιν, φωτισμὸν καὶ ἁγιασμὸν, εἰς διαποιμάνσιν αὐτῶν πρὸς τὴν ἠθικὴν τελείωσιν καὶ ὁμοίωσιν τῷ Θεῷ (Π. 35,432-6) κατὰ τὴν διὰ μακρῶν ἀνάπτυξιν τῆς ἐννοίας ταύτης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου. Ὡς «διακονία τῆς καταλλαγῆς» Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἡ Ἱερωσύνη, τηλικαύτην ἔχουσα σημασίαν καὶ τοιοῦτον προορισμὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, πηγάζει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μεταδίδεται διὰ μυστηρίου. (Συνεχίζεται)

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΙΣΑΝΙΟΥ & ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

Τὴν 16ην Νοεμβρίου 1958, ἡμέραν Κυριακὴν, ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐν Σιατίστῃ ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίσθης κ. Πολυκάριπου, παρουσία τῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως, τοῦ Ἱ. Κλήρον καὶ πλήθους εὐσεβοῦς λαοῦ. Κατ' αὐτὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι ἐνθρονηστικὸν λόγον αὐτοῦ.

Σεβασμιώτατοι καὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, Ἐδλαβέστατον Πρεσβυτέρειον, Ἐδλογημένοι Χριστιανοί, Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

«Εἰρήνη ὑμῖν»

Τὴν τῆς εἰρήνης θεῖαν τοῦ Κυρίου δωρεὰν προσφέρω ὑμῖν πᾶσι, κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην καὶ ἐξαίρετον στιγμὴν, καθ' ἣν τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος τῇ διαδηλωθείσῃ ταῖς κανονικαῖς ψήφοις καὶ τῇ ὁμοθυμῶν γνώμῃ τῆς Ἱερᾶς καὶ Ἀγιοτάτης Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῇ ἐπινεύσει τοῦ Ἐδσεβεστάτου καὶ Θεοφυλάκτου Βασιλέως ἡμῶν Παύλου, ἀνέρχομαι τὸν θρόνον τοῦτον, τῆς Ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίσθης, ὃν ἐκλείσαν καὶ ἐτίμησαν Ἀγιώτατοι Ἱεράρχαι ἐν οἷς καὶ ὁ προκατόχος ἡμῶν Σεβασμιώτατος, ἀπὸ Σισανίου καὶ Σιατίσθης γενόμενος Μητροπολίτης Μυτιλήνης Κέριος Ἰάκωβος, ὅστις, διὰ τῆς εὐσεβείας, τῆς σεμνότητος, τῆς ἀόκνου καὶ ἀνυστάκτου δραστηριότητος καὶ τῆς θαυμαστῆς συνέσεως αὐτοῦ προήγαγε τὴν Ἱερὰν καὶ Θεόσωστον ταύτην Μητροπόλιν ἀπὸ κοινωνικῆς, ἀπὸ πνευματικῆς καὶ πάσης καλῆς ἀπόψεως, καὶ ἀνέδειξε αὐτὴν ἄμπλον τοῦ Κυρίου ἐδκληματοῦσαν.

Εἰρήνη δίδωμι ὑμῖν ἀγαπητοί, εἰρήνην τὴν τοῦ Σωτήρος ἡμῶν. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι καὶ τοῖς ὅπου δήποτε τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ξένης εἰρικομένους τέκνοις ἡμῶν ἀγαπητοῖς.

Εἰρήνην προσφέρω ὑμῖν κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην καὶ ἱστορικὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀνέρχομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου τούτου, φέρων τὸν βαρότατον σταυρὸν τῆς Ποιμαντορίας καὶ λαμβάνων, εἰς τὰς ἀδυνατοὺς χεῖράς μου, τοὺς οἴκας τῆς θείας ταύτης ὁλκάδος ὑποχρεωμένος ὢν, νὰ ὀδηγήσω αὐτὴν εἰς λιμένας σωτηρίους καὶ ἐμπορείας πνευματικοῦ πλοῦτου.

Ἀνερχόμενος δ' ἐπὶ τοῦ θρόνου τούτου καὶ ἐπωμιζόμενος τὰς ἐκ τούτου ἀπορροεούσας βαρυτάτας εὐθύνας, ἀναλογίζομαι τὰς δυσκολίας καὶ δειλιῶ. Πρὸ τῆς δειλίας ὁμως ταύτης, ἀπενίζων πρὸς τὸν τὰ πάντα δυνάμενον Κέριον καὶ τοῖς ἀδυνάτοις χαρίζόμενον

δύναμιν, ἐνθαρρύνομαι καὶ εἰς προσδοκίαν ἔρχομαι τῆς Τούτου θείας ἀντιλήψεως. ἐξ ἧς πηγάζει ἡ Θεία Αὐτοῦ εἰρήνη.

Καὶ νῦν, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἐλέει καὶ χάριτι τοῦ οὕτως εὐδοκῆσαντος Μεγαλοδώρου Θεοῦ ἴσταμαι ἐπὶ τοῦ Ἀγιοτάτου τούτου θρόνου καὶ καθορῶ πάντα ὑμᾶς ἐν συγκινήσει καὶ ἀγάπῃ πολλῇ.

Καθορῶν δὲ ὑμᾶς, διακρίνω ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν τοὺς εὐγενεῖς πόθους καὶ τὰς ἀγαθὰς ὑμῶν ἐλπίδας, ἃς θέλετε νὰ στηρίξετε τῇ ἐμῇ Μετριοτήτι. Καὶ πρὸ ταύτης τῆς διαπιστώσεως, βαθύτατα συγκινούμαι καὶ συγκλονίζομαι ὑπὸ δέους, συναιδῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐνθαρρύνομαι, ἀναλογιζόμενος ὅτι, πιστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, Αὐτοῦ γὰρ ἡ χάρις ἀναπληροῖ τὰ ἐλλείποντα καὶ θεραπεύει τὰ ἀσθενῆ.

Δι' ὃ διασκεδάων τὸ δέος καὶ περιζωννῶν ἐμαντὸν τῇ κραταῖᾳ δυνάμει τοῦ Ὑψίστου, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς τοὺς μακρὰν ἀπὸ μακρᾶν, ὡς ὑπερέτης Χριστοῦ καὶ Οἰκονόμου Μυστηρίου Θεοῦ, καὶ ὡς Ποιμὴν ὑμῶν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀποστείλαντός με, ὅστις εἶπέ μοι «Ποίμαινε τὰ ἀρνία μου, ποιμάινε τὰ πρόβατά μου»¹.

Ὁ Θεὸς, ἀγαπητοί μοι, ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης, «ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν ποιμένα ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν

Κέριον ἡμῶν Ἰησοῦν»². Αὐτὸς με ἀπέστειλεν, ἵνα ποιμάνω ὑμᾶς.

Κἀγὼ δὲ, ἀποδεξάμενος τὴν ἀποστολὴν ταύτην, ἐδήλωσα ὑπακοὴν Αὐτῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Αὐτοῦ θελήματι μέχρι θανάτου, ὅτι, κατ' Αὐτὸν «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»³.

Ὁ ἀποστείλας με πρὸς ὑμᾶς εἶναι ὁ Κέριος ἡμῶν, καὶ με ἀπέστειλεν, ἵνα, κατ' Αὐτὸν «ἔσομαι ὑμῶν εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἐσεσθέ μοι εἰς υἱὸς καὶ θνηγατέρας»⁴.

Καὶ ἔσομαι, οὐχὶ μόνον ὡς πατὴρ ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς διάκονος ὑμῶν καὶ ὡς δοῦλος ὑμῶν, καθὼς εἶπεν ὁ ἀποστείλας με Κέριος «ὅς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος»⁵.

Καὶ ὡς τοιοῦτος θέλω ζῆσει μεταξὺ ὑμῶν, οὐχί, ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς ὁ Κέριος ἡμῶν. Θέλω ζῆσει ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν ἀδικουμένων, τῶν πονούντων, ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, στηρίζων ὑμᾶς παρηγορῶν, νοηθετῶν, διδάσκων, ἔργω τε καὶ λόγῳ,

1. Ἰωαν. 21. 16, 2. Ἐβρ. 13. 20. 3. Ἰωαν. 10. 11. 4. Κορινθ. 6. 18. 5. Ματθ. 20. 26.

ἐπεξεργαζόμενος τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν πάντων ὑμῶν διὰ τοῦτο ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ ἀποστείλαντός με.

Καὶ νῦν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τοῦ Ποιμένος, τοῦ Πατρὸς, τοῦ Διακόνου καὶ δούλου, θεωρῶ καθήκον νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἐν τῷ πνευματικῷ τούτῳ τοῦ Κυρίου Ἀμπελώνι, ὃν ἐφύτευεν ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου, ἐδρίσκω ἱερὸν Κλῆρον καὶ ἀντάξιον τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς καὶ τῶν προσδοκιῶν μου, καθὼς καὶ λαὸν εὐσεβέστατον, ἐδάγωγον, ἐδπειθῆ καὶ φύλακα τῶν πατρικῶν αὐτοῦ παραδόσεων, καὶ ἱστορικῶς ἐνδοξον.

Τὸ τοιοῦτον, οὐχὶ μόνον ἐνισχύνει τοὺς πόθους τῆς ἐμῆς Μετριότητος, ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιάζει καὶ προτρέπει με, ὅπως ἐκ βαθυτάτης καρδίας καὶ ἐκ τοῦ πλούτου τῆς ἐμῆς ἀγάπης, λαλήσω πρὸς τὸν ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβέστατον Λαὸν μου, ρήματα πατρικῶν νοουθεσιῶν καὶ ἱερῶν ὑπομνήσεων.

Πρὸς ὑμᾶς πρώτιστα πάντων, πεφιλημένοι μοι ἐν Κυρίῳ Ἀδελφοὶ καὶ Συλλειτουργοί, ἀπευθύνων τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν σὺν τῇ Ἀρχιερατικῇ ἐδλογίᾳ, παρακαλῶ ὑμᾶς, ὅπως ἐκτιμήσητε, ὅσον πρέπει, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ μεγίστην ἀποστολὴν ἡμῶν τῶν Κληρικῶν.

Βαρύ, τῷ ὄντι, τὸ ἔργον ἡμῶν Ἀδελφοί, καὶ ἐξόχως ἱερὰ ἢ ἀποστολὴ ἡμῶν, ὅτι ἐδόθη ἡμῖν ἡ τιμὴ ἐπιμελεῖσθαι καὶ σώζειν ψυχάς, ὑπὲρ ὧν «Χριστὸς ἀπέθανεν»¹.

Ἡμεῖς Χάριτι θεῖα ἐγενόμεθα οἱ οἰκονομοῦντες Μυστήρια Θεοῦ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, οὐδὲν γὰρ ἐποιήσαμεν ἄξιον, ἀλλ' ἐλέω Θεῷ καὶ Χάριτι. Ἡμεῖς ἱερὰν φυλάσσομεν παρακαταθήκην, τὴν ἁγίαν ἡμῶν Πίστιν, ἣν ὁ Δίκαιος κριτὴς θέλει πάλιν ἀπαιτῆσαι παρ' ἡμῶν, κατὰ τὴν Αὐτοῦ μεγάλην καὶ φοβερὰν ἡμέραν.

Ὅταν δὲ ἐκτιμήσωμεν δεόντως τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν ταύτην καὶ τὰς ἐθῆνας, ἃς ἀνελάβομεν γενόμενοι Λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, τότε προθύμως πάντοτε θὰ ἐπιδεικνύωμεν ἠνδραγαθίαν καὶ ἀσκήσαν φροντίδα, ὅπως φανώμεν τοῖς πιστοῖς Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, καὶ φίλοι εἰλικρινεῖς. Τότε, καθηκόντως, θὰ χαίρωμεν μετὰ τῶν χαϊρόντων καὶ θὰ κλαίωμεν μετὰ τῶν κλαιόντων. Τότε θὰ λάμπωμεν διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν, ὡς προϊστάμενοι ὄλων τῶν ἔργων τῶν καλῶν. Τότε θὰ ποιμαίνωμεν τὸ ποίμνιον ἡμῶν ὡς καλοὶ ποιμένες, ἔχοντες ἐτοιμίως καὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν νὰ θυσιάσωμεν ὑπὲρ τῶν προβάτων καὶ νὰ ζώμεν τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ζωὴν τὴν ἁγίαν, οὐ μόνον χάριν ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν προβάτων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὀφείλομεν ἀγιάζειν ἑαυτοῦς, «ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι»².

Τότε καὶ μόνον, ἀγαπητοὶ Συμπρεσβύτεροι, θὰ ἐπιτύχωμεν συνεργασίαν ἐδδόκιμον, ἁγίαν καὶ πλουσίαν ἐξ ἔργων σωτηρίων, δι' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ διὰ τὸν λαὸν ἡμῶν τὸν εὐσεβῆ. Συνεργασίαν, διὰ τῆς ὁποίας προάγονται τὰ ἔργα, δι' ὧν δοξάζεται ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος, τὸν ὁποῖον τότε θὰ ἔχωμεν συνεργὸν καὶ βοηθόν.

Ἐχοντες δὲ συνεργὸν τὸν Κύριον ἡμῶν, θὰ καλλιερ-

γήσωμεν μετ' ἐπιμελείας τὰ καλὰ τῆς εὐσεβείας σπέρματα. Καὶ ὅπου τῆς Θεοσώστου ἡμῶν Ἐπαρχίας, τυχόν, ὑπάρχει ὑλῶδες καὶ ἀπαγοικιωμένον, ἢ πολὺ ραθυμηθὲν καὶ χερσομανῆσαν, θὰ συντελέσωμεν ἵνα καρποφορήσῃ καὶ ἀποδώσῃ πλοῦσιον τὸν πνευματικὸν ἀμητόν, ὥστε ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐπαρχία, διατηρηθῆ ἕσαεὶ, κατὰ τοὺς Προφήτας «ἡ ἀμπελος ἢ ἐνκλημαματοῦσα, ἢ ἀμπελος ἢ ἀληθινή, πᾶσα καρποφόρος, ὡραία πᾶσα, καλῶς ταῖς σταγόναις ταῖς ἀνωθεν ἀνατέλλουσα καὶ ὄρη καλύπτουσα τῷ ὄρει τῆς δόξης».

Ταῦτα εἶχον νὰ εἶπω ὑμῖν, ἀγαπητοὶ μου Συμπρεσβύτεροι καὶ Συλλειτουργοί, ἐν συντομίᾳ ἵνα μεταφέρω τὸν λόγον πρὸς τὸν φιλόχριστον καὶ εὐσεβέστατον Λαὸν μου, ὃν μοι ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος ἡμῶν.

Πρὸς ὑμᾶς, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἀπευθυνόμενος, ὁμολογῶ ὅτι ὀφείλω πλεῖστα, ἵνα τοὺς πόθους ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἐκπληρώσω καὶ ἐπαληθεύσω τὰς εὐγενεῖς ἐλπίδας ὑμῶν.

Ἀηλῶ πρὸς ὑμᾶς, Λαὸ τοῦ Κυρίου, ὅτι «οὐκ ἔρξω ἐγώ.... Κύριος ἄρξει ὑμῶν»³ καὶ «Ὁὗτος θὰ ποιμάνῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐν θάβδῳ σιδηρᾷ, ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ ποιμὴν ἡμῶν ὁ καλός, ὁ ποιμαίνων πάντας ἡμᾶς «Ἐγώ, εἰμι, λέγει ὁ ποιμὴν ὁ καλός»⁴, ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θείας ὀφείρας ἡμῶν τῶν προβάτων Αὐτοῦ. Εἶναι Αὐτὸς «ὁ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ὁ μέγας, διεληλυθὼς τοὺς οὐρανοὺς»⁵. «Εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας» Αὐτὸς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς «ὁ ὧν ἐπὶ πάντων ἐδλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας»⁶.

Ἐν τῷ ὀνόματι Τούτου τοῦ Ποιμένος καὶ Μεγάλου Ἀρχιερέως, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, κηρύσσω πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην.

Ἀγαπάτε ὅθεν ἀλλήλους, εἰρηνεύετε, χαίρετε καὶ προάγεσθε εἰς τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα. Οἱ πρεσβύτεροι τὴν πολιὰν ὑμῶν αἰδέσθητε, οἱ νέοι τοὺς πρεσβυτέρους τιμήσατε, οἱ διδάσκαλοι τοὺς νέους παιδεύσατε τὴν τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ παιδείαν, ὅτι «ἄρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου»⁷, αἱ γυναῖκες τὸ ἀξιαγάπητον τῆς ἀγγελίας ἦθις ἐνδείξασθε, καὶ οἱ πάντες, τὰ πάντα ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ ποιήσατε.

Ἐπὶ τούτοις δὲ φυγαδεύετε μακρὰν ὑμῶν πᾶν σκάνδαλον, δυνάμενον νὰ ἐπηρεάσῃ βλαβερῶς, τὰ εὐγενῆ καὶ ἀριστα καὶ τοῖς πᾶσιν ὀφέλιμα συναισθηματα τῆς ἀγάπης.

Μνήσθητι τὸ τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου Παύλου «Τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενοι, τοῖς δὲ ἐμπροσθεν ἐπεκτεινόμενοι κατὰ σκοπὸν διώκομεν ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ»⁸. Καὶ τὸ βραβεῖον τοῦτο διώκοντες, τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως, θέλομεν ἔχει τὴν χαρὰν ἡμῶν πεπληρωμένην ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ ἡεῖρήνη Αὐτοῦ ἔσεται μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ταῦτα μόνον λέγω ὑμῖν ἀγαπητοί, ἵνα φανερώσω ὑμῖν τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις τῆς καρδίας μου, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς ὑμᾶς, ἣτις ἔσεται ἕσαεὶ διάπτωρος καὶ ἀνεξάντητος.

Καὶ νῦν Χάριτας ὁμολογῶ τῷ Σεβασμιωτάτῳ

1. Ρωμ. 5. 8. 2. Ἰωαν. 18. 19.

3. Κριταὶ 8. 23. 4. Ἰωαν. 10. 11. 5. Ἐβρ. 4. 14. 6. Ρωμ. 11. 31. 7. Κλήμης Α. XXI 6. 7. 8. Φίλιπ. 1. 13.

Η ΙΛΕΩΣ ΦΑΤΝΗ

Ἀπὸ τὰ μέσα περίπου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀφ' ὅτου δηλαδὴ ἐνεφανίσθη εἰς ὀξυτάτην μορφήν τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα, συνεσχέτισθη τοῦτο πρὸς τὸν Χριστιανισμόν ἐν γένει καὶ πρὸς τὸ Θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Ἰδρυτοῦ. Καὶ συνεσχέτισθη καὶ ἀπὸ ἐχθρῶν καὶ ἀπὸ φίλων, — καὶ ἡρευνήθη ἔτσι λεπτομερέστερα καὶ βαθύτερα τὸ κοινωνικὸν στοιχείον, ποῦ περιλαμβάνει φυσικὰ ἢ περὶ κόσμου καὶ βίου χριστιανικὴ θεωρία. Ἀλλὰ συγχρόνως ἐπεχειρήθη καὶ ἡ ἔρμηνεία τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς προσωπικότητος

τοῦ Σωτῆρος ἀπὸ τὴν σύστασιν τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν χρόνων μας, εἰς τὴν ὁποίαν ἄρχουσα ἀξία εἶναι ἡ κοινωνική, συγκροτοῦσα, συγκρατοῦσα καὶ διέπουσα, τὴν ἐν κοινῷ ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ναὶ μὲν μονομερῆς εἶναι ἡ τοιαύτη ἔρμηνεία, καὶ ὅταν μάλιστα ἀσκοῦν αὐτὴν ἐρμηνευταὶ στενῶν ὀριζόντων, ἐρευνηταὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐκφεύγει ἡ σωτηρία «ὀλότης», ποῦ συνέλαβαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐδόξασεν ὁ Ἀριστοτέλης. Ἀλλὰ τοῦτο πάντοτε συμβαίνει: Ἐρμηνεύομεν τὸ παρελθὸν ἀπὸ τὸ ἐκάστοτε παρὸν, ἀπὸ τὴν ἐκά-

Μητροπολίτη Μυτιλήνης Κυρίῳ Ἰάκωβω, προκατόχῳ τοῦ θρόνου τούτου καὶ ἀγαπητῷ ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ, τῷ ἀναλώσαντι τὰς πλείστας τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ περιουσίου καὶ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς θεοσώστου ταύτης Μητροπόλεως καὶ ἐπιδειξάντι διὰ τοῦ ἐναρέτου καὶ συνετοῦ αὐτοῦ βίου, τίς ἐστὶν ὁ ποιμὴν ὁ εἰς τόπον τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Χριστοῦ ζῶν καὶ ὑπάρχων. Χάριτας ὀφείλω τούτῳ, ὅτι διὰ τῶν ἀτότων αὐτοῦ κόπων καὶ διὰ τῆς πλουσίας εἰς ἀγάπην καρδίας τὸν εὐηργέτησε τὴν ἱεράν καὶ θεοσωστον Ἐπαρχίαν ἡμῶν καὶ ἐλάμπρυνεν αὐτὴν διὰ ποικιλίας εὐαγῶν Ἰδρυμάτων.

Ἐπειτα εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σερβίων καὶ Κοζάνης Κύριον Διονύσιον, τὸν, μετὰ συνέσεως καὶ ἀγνοῦ ἐνδιαφέροντος ὡς τοποτηρητὴν τοῦ θρόνου τούτου, περιφρονήσαντα τὴν ἱεράν καὶ ἁγίαν Πολίμνην τῆς Ἐπαρχίας ἡμῶν καὶ προσενεγκόντα αὐτῇ τὰς πολυτίμους πατρικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἐν ἀγάπῃ καὶ ζήλῳ πολλῷ.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τοὺς προσφωνήσαντάς με, οἵτινες διὰ τοῦ πολυτίμου περισσεύματος τῆς καρδίας αὐτῶν ἐχαιρέτησαν τὴν τῆς Μετριότητος ἡμῶν ἐπίσημον ταύτην ἐνθρόνισιν.

Αἰῶνιον δὲ εὐγνωμοσύνην θὰ αἰσθάνωμαι πρὸς τὰς Πολιτικάς, Διοικητικάς, Στρατιωτικάς ὡς καὶ τὰς τῆς Ἀσφαλείας Ἀρχάς, ὡσαύτως δὲ πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον, τὸν κόσμον τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Παιδείας καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν εὐσεβέστατον Λαόν μου, ὅτι μοὶ ἐπεφύλαξαν ἐξάαιρετον ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐκδήλωσιν.

*

Καὶ νῦν ἐπισφραγίζων τὴν πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ἐνθρονιστήριον προσλαλιάν μου, ἀναπέμπω ἀπὸ βαθυτάτης καρδίας δόξαν καὶ εὐχαριστίας τῷ ἐν Τριᾷδι Θεῷ, τῷ καταξιώσαντί με τοιαύτης τιμῆς καὶ δόξης ἐν τῷ ἀπειρῷ Αὐτοῦ ἔλεει.

Πρὸς Αὐτὸν δὲ ὕψωνον τὰ ὄμματά μου, παρακαλῶ τοῦτον δέδομένος ὑπὲρ ὑμῶν πάντων καὶ λέγω:

Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύττευσεν ἡ δεξιὰ Σου.

Χάρισαι αὐτῇ Κύριε, καρποφορίαν καὶ πλούσιον τὸν πνευματικὸν ἀμητόν. Δός Κύριε, αὐτῇ μένειν ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ Σῆ καὶ ἔχειν τὴν Σῆν εἰρήνην, τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν.

Ναὶ Κύριε, οὐς δέδωκάς μοι, φύλαξον ἀπὸ παντὸς

κακοῦ, καὶ δός αὐτοῖς πλούσια τὰ ἐλέη Σου. Τὰ ταμεῖα αὐτῶν ἐμπλησον παντὸς ἀγαθοῦ, τὰς συζυγίας αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον, τὸ γῆρας περικράτησον, τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον, τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε, χηρῶν πρόσθητι, ὀρφανῶν ὑπεράσπισον, τοὺς νοσοῦντας ἴασαι, τὰ ἐν τῇ ἔσθῃ καὶ ὄπῳ μακρὰν ἡμῶν διαμένοντα πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα εὐλόγησον καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ διαφύλαξον, τοὺς εὐεργετήσαντας καὶ εὐεργετοῦντας τὴν ὑπὸ Σοῦ σωζομένην ἐπαρχίαν ἡμῶν ἀμειναι ταῖς πλουσίαις Σου δωρεαῖς.

Δός, Κύριε, ἵνα πάντες ἡμεῖς ἐν τῇ Ἀγαθότητι τῇ Σῆ καὶ ταῖς πλουσίαις δωρεαῖς Σου διατηρηθῶμεν ἐν τῇ Σῆ εἰρήνῃ καὶ, ἐν αὐτῇ πάντοτε διαμένοντες, δοξάζομεν τὸ Πανάγιον ὄνομα Σοῦ τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Πολύκαρπος, κατὰ κόσμον Παναγιώτης Νικολάου Λιώσης, ἐγεννήθη ἐν Πειραιεὶ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1900.

Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν Πειραιεὶ, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1920 ἐπεράτωσε τὰς Γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς αὐτόθι. Τὸ ἴδιον ἔτος ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Πανεπιστημίου, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ ἔτος 1924.

Κατὰ Φεβρουάριον μῆνα τοῦ ἔτους 1924 ἠσπασθη τὸν μοναχικὸν βίον, κατεῖς μοναχὸς ἐν τῇ ἐν Σαλαμίνι Ἱερῷ Μονῇ τῆς Φανερωμένης, τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον, ἐντολῇ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Κυροῦ Χρυσοστόμου, ὑπηρετήσας εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγίου Γεωργίου Κερατσινίου.

Τὸν Μάρτιον τοῦ ἔτους 1927 ἐχειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον καὶ διαρίσθη ἐφημερεύων Ἱεροκλήρῳ τοῦ ἐν Πειραιεὶ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος.

Εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ ὑπηρετήσεν ἐπὶ δεκαετίαν, ἰδρύσας τὸ πρῶτον Κατηχητικὰ Σχολεῖα, ὀργανώσας Σύλλογον Φιλανθρωπικῶν καὶ ἐποικοδομητικῶν, συστήσας Βιβλιοθήκην κ.λ.π. Ἐν συνεχείᾳ ὑπηρετήσεν ὡς Ἱγούμενος τῶν Ἱερῶν Μονῶν Φανερωμένης Σαλαμίνας καὶ ὁσίου Μελετίου Βιλλίων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1935 ἐχειροτονήθη εἰς Ἐπίσκοπον καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ Σταυρουπόλεως. Τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1958 ἐξελέγη Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928 μέχρι τοῦ ἔτους 1934 ἐξέδιδε θρησκευτικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἱερὸς Πολύκαρπος». Τυγχάνει ὡσαύτως συγγραφεὺς ἐγκρίτων θρησκευτικῶν βιβλίων.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἴδρυσεν Ὀρφανοτροφεῖον Ἀρρένων καὶ ἕτερον Ὡθλέων ἐν Πειραιεὶ, ἀμφοτέρω εὐδοκίμως μάτα λειτουργοῦντα. Διὰ τὴν φιλόνητον δὲ δρᾶσίν του ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσε τὸν Σεβ. διὰ τοῦ Μαυρογενεῖου Βραβείου Ἀρετῆς καὶ Φιλαλληλίας ἐν ἔτει 1935.

στοτε ἄρθρωσιν τοῦ κόσμου τῆς ψυχῆς μας, εἰς τὴν ὁποῖαν ἄλλαι ἄλλοτε δεσπόζουσι ἀξίαι. Καὶ ἐναλλάσσονται αἱ ἀξίαι αὐταὶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Καὶ ἀναφαίνονται ἐκ νέου πάντοτε ὑπὸ μεταβεβλημένην μορφήν, ἀλλὰ καὶ πάντοτε αἱ αὐταὶ κατ' οὐσίαν.

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐρμηνείας ἰσχύει δι' ὅλα τὰ πρόσωπα, τὰ γεγονότα, τὰ φαινόμενα τῆς πολιτιστικῆς δημιουργίας. Καὶ ὅσον πλουσιώτερον εἶναι τὸ πρόσωπον ἢ τὸ γεγονός, τόσον προθυμότερα γίνεται ἡ περὶ αὐτὸ ἐνασχόλησις, — ἄλλο βέβαια ζήτημα τὸ ἐπιτυχές ἢ ἀνεπιτυχές τῶν ἐρμηνειῶν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ σήμερον γεννηθεὶς Λυτρωτῆς, ὡς ἐνσαρκωθείς Λόγος τοῦ παντός καὶ ὡς πραγμάτωσις τῆς ἰδέας τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἡ μέγιστη καὶ πλουσιωτάτη προσωπικότης τῆς ἱστορίας, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ καὶ θὰ ἀποτελεῖ τὸ ὑπεριστορικὸν κέντρον, τὸ αἰώνιον κέντρον ποῦ θὰ ἐξακτινώνει τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συγγνώμην, — εἶναι ἄρα φυσικὸν καὶ ἐξηγεῖται τὸ πλῆθος τῶν ἐκ τοῦ ἐκάστοτε παρόντος ἐρμηνειῶν ποῦ ἐπεχείρησαν οἱ αἰῶνες, ἱστορικαὶ περίοδοι καὶ κόσμοι ὁλόκληροι τοῦ κατὰ λόγον συνειδότητος, κύκλοι ἀνθρώπων καὶ σχολῶν, σοφοὶ καὶ καλλιτέχναι, κοινωνικοὶ μεταρρυθμισταὶ καὶ ἠθολόγοι. Καὶ μίᾳ ἀπὸ τὰς ἐρμηνείας αὐτὰς — ἄλλας μεγαλειώδεις καὶ εὐρείας, ἄλλας μονομερεῖς καὶ ἀσπονδουλώτους — εἶναι ἡ κοινωνικὴ ἢ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν θεώρησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Λόγου ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῶν κοινωνικῶν πρῦποθέσεων πρὸς ἄρισιν τῆς ἐν τῷ συνόλῳ ἀνθρωπίνης δυστυχίας, κυριολεκτικώτερον: τῆς ἐκ τῆς ὑλικῆς πενίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνισότητος δυστυχίας.

Καὶ βεβαίως τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα εἶναι μίᾳ ἀπὸ τὰς ἰσχυροτέρας πνευματικὰς δυνάμεις τῆς παρούσης ὥρας καὶ δὲν εἶναι ἄπορον ὅτι ἐσχετίσθη πρὸς αὐτὸ ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου καὶ ὅτι ἐζητήθη νὰ διασαφηθῇ ἡ σχέση τῶν πολυπλόκων κοινωνικῶν θεωριῶν πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, ὁ ὁποῖος, συνημμένος μετὰ τοῦ ἐν ἱστορίᾳ προδρόμου του, τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀποτελεῖ τὰ θεμέλια τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινωνικὴν ταύτην ἐρμηνείαν τοῦ Χριστιανισμοῦ — ἄλλοτε συμπαθῆ πρὸς αὐτόν, ἄλλοτε ἀντιπαθῆ — ἐλησμονήθη ὅτι, προκειμένης ἐρμηνείας θρησκευτικῆς προσωπικότητος καὶ μάλιστα τῆς ὑψίστης, ἡ ἄρχουσα γραμμὴ εἶναι ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἔπονται εἰς αὐτὴν αἱ ἄλλαι: θὰ ἀνατείνωμεν πρῶτον πρὸς τὸ Ἔν, οὐ ἔστι χρεία, καὶ ἀφοῦ εὐθυγραμμισθῶμεν κατὰ τὸ δυνατόν πρὸς αὐτό, τότε καὶ μόνον, ἔχοντες τὸ πᾶ στώ, ἡμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς συζητήσεις πρὸς κοινωνικὴν θεώρησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τότε καὶ μόνον τότε θὰ εἶναι πιθανὸν ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης, νὰ ζητήσωμεν ὄχι λύσιν — αὐτὴ ἀντιφέρεται πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν — ἀλλὰ λείανσιν τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἡ πίστις εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὁμως ἀπαιτεῖ τὸν ἐν πνεύματι λυτρωμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Δὲν ἐπιτυγχάνεται ὁμως τοῦτο οὔτε μὲ προγράμματα, οὔτε μὲ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ πυρῆνος θεωρίας, οὔτε μὲ τὸ ἀναμάσημα τῆς «προόδου», τῆς χυδαίας ταύτης φενάκης τῶν χρόνων μας, οὔτε μὲ τὴν καταδημαγωγίαν τῆς

δυστήνου ἀγέλης, οὔτε μὲ τὴν μεταβολὴν ἀπλῶς τοῦ ἐξωτερικοῦ ὄρου τοῦ περιβάλλοντος. Χρειάζεται τὸ φῶς ἐκ τῶν ἔνδον, τὸ φῶς τῆς ζ' πλατωνικῆς ἐπιστολῆς, ποῦ ἐνελάμφθη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀρχηγέτου τῆς Ἀκαδημείας ὅταν προσεῖδε τὸν κύκλον τῆς Ἰδέας, ἡ ἔλλαμψις τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χριστιανισμοσύνης, ἡ illuminatio τῶν μεσαιωνικῶν μουσικῶν. Ἀπαιτεῖται ἡ γέννησις τοῦ θεοῦ ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, διότι, ὅπως εἶπεν ὁ Ἄγγελος Σιλέσιος, ἂν, ὁ Χριστὸς δὲν γεννᾶται τὰ Χριστοῦγεννα εἰς ἐκάστην ψυχὴν, οὐδέποτε ἐγεννήθη. Τότε ἡ πίστις μεταβάλλεται εἰς δρᾶσιν, γόνιμον καὶ εὐτυχῆ δρᾶσιν, καταλαμπομένην ἀπὸ τὸν Ἑλλαμφθέντα ἐντὸς τοῦ ἀναγεννηθέντος, δρᾶσιν στρέφουσιν τὸν δείκτην τῶν καθηκόντων πρὸς ὅσα ἐπιβάλλει χάριν τοῦ πλησίον ὁ κατὰ τὸν Ἐγγελὸν ἡγήτωρ τῆς τελειοτάτης τῶν θρησκείων.

Καὶ τὴν τοιαύτης μορφῆς κατ' ἔλλαμψιν δρᾶσιν συναντῶμεν πάντοτε ἀνὰ τοὺς αἰῶνας εἰς χρόνους ἀκμῆς τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας, ὁπότε ὄχι μόνον κηρύσσεται, ἀλλὰ καὶ τελεῖται ἡ ἀγάπη, ἡ φιλαλληλία, ἡ αὐτοθυσία μέχρι σταυρώσεως. Καὶ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές θὰ διαπιστώσωμεν ἂν ἀποβλέψωμεν καὶ μόνον εἰς τὸ Βυζάντιον, τὴν μεγάλην ἑλληνοχριστιανικὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ Μέσου Αἰῶνος, ὅπου ὁ ἱεροθεὸς τῶν σεπτῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων, ὁ «ἐπιεικῆς» Θεὸς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἔγιγε πραγματικότης εἰς τὸν Σωτήρα τῆς Φάτνης. Ἐκεῖ θὰ κηρυχθῇ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἐμπράκτως καὶ Ἕλληνες πρὸ πάντων θὰ ἐρμηνεύσουν καὶ πρῶτοι ἀπὸ τοῦ δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος θὰ ἀναπτύξουν θαυμαστὴν φιλανθρωπίαν. Διότι εὐθύς ὡς ἐπετράπη, ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὁ σχηματισμὸς ἐκκλησιαστικῶν περιουσιῶν, ἡ Ἐκκλησία ἀνέλαβε τὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν, τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν ξένων, τῶν αἰχμαλώτων, καὶ οἱ εὐλαβεῖς ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ διέθετον τὰς περιουσίας των ὑπὲρ τοῦ ἔργου τούτου τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ περισσότεροι ναοὶ καὶ μοναὶ ἵδρυσαν ξενῶνας, ὅπου περιεθάλλοντο ἄρρωστοι καὶ πτωχοί. Τὸ μέγα δὲ φιλανθρωπικὸν ἔργον τῶν μονῶν, ὡς καὶ ἡ ἠθικὴ αὐστηρότης καὶ ὑπεροχὴ πολλῶν μοναχῶν ἐρμηνεύουν σαφῶς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν μοναστηρίων κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας.

Αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖνος ὑπὸ τὴν ῥοπήν τοῦ χριστιανικοῦ περιβάλλοντος προικοδοτεῖ τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τακτικὰ καὶ ἔκτακτα χορηγήματα χάριν τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου. Ὁ δὲ σύγχρονος αὐτοῦ Ἅγιος Νικόλαος, ἐπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας, γίνεται μέγας φιλόθεος καὶ ἐμπνέει τόσην ἐμπιστοσύνην, ὥστε οἱ πλοῦσιοι προσφέρουν εἰς αὐτὸν τὰς περιουσίας των χάριν τῶν δυστυχούντων. Ἀλλὰ τὴν φιλανθρωπικὴν χριστιανικὴν κατεύθυνσιν ἐνισχύουν λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ τοῦτ' αὐτὸ ὀργανώνουν οἱ τρεῖς γίγαντες τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ, Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, — οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ὁποίων συνετέθη ὅ,τι ἄριστον κληρονόμημα τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἑλληνικῆς παιδείας πρὸς τὴν γνησιωτέραν χριστιανικὴν περὶ κόσμου καὶ βίου θεωρίαν. Καὶ ὁ Βασίλειος — ἀναφέρομεν ἐκ τῶν ἔργων ἐνδεικτικῶς μόνον — ἱδρύει τὸ πρῶτον μέγα

φιλανθρωπικόν συγκρότημα, τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀνομασθεῖσαν Βασιλειάδα, πόλιν σχεδὸν ὀλόκληρον παρὰ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, ὅπου περιεθάλλοντο πτωχοί, γέροντες, ἀσθενεῖς, ἀνάπηροι, ἀλλὰ καὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ, τὰ ὅποια ἐδιδάσκοντο καὶ γράμματα καὶ βιοποριστικὴν τέχνην. Ἐκτοτε δὲ ἐπεκράτησε κατὰ τὸ παραδειγμα τῆς Βασιλειάδος νὰ διδάσκεται εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ ἐργόχειρον, ἦτοι πλεκτικὴ ἢ ἄλλη χειροτεχνία, ἀλλὰ καὶ πνευματικώτερα ἐργασία, ἀντιγραφὴ καὶ καλλιγραφία χειρογράφων, ζωγραφικὴ καὶ ὅσα ἄλλα. Ὁ Γρηγόριος ὀργανώνει τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Πόντου καὶ ὁ τρίτος, ὁ Χρυσόστομος, ὄχι μόνον ἰδρύει πλῆθος φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἀλλὰ καὶ κηρύττει τὴν φιλανθρωπίαν προτιμότεραν τοῦ καλλωπισμοῦ τῶν ναῶν.

Ἄλλὰ τόση ἦτο ἡ φιλανθρωπικὴ κίνησις τῶν Χριστιανῶν τοῦ δ' αἰῶνος, ὥστε ἤδη καὶ πρὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουλιανός, ὁ παλαιὸς συμφοιτητὴς εἰς τὰς ρητορικὰς σχολὰς τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Γρηγορίου, ἰδρυσεν καὶ αὐτὸς φιλανθρωπικὰ κέντρα, λέγων ὅτι εἶναι ἐντροπὴ οἱ μὲν «δυσσεβεῖς» Χριστιανοὶ νὰ περιθάλλουν καὶ τοὺς «ἐθνικοὺς» πένητας καὶ ἀσθενεῖς, ἐνῶ οἱ «ἐθνικοὶ» δὲν ἔμπορουν οὐδὲ περὶ τῶν ἰδικῶν των πασχόντων νὰ μεριμνήσουν. Δύο δὲ παραδείγματα ἐκ τοῦ κολοσσιαίου ὕλικου ἀκόμη ἔς μνημονευθῶν: Ὅταν οἱ Πέρσαι ἐκურίευσαν τῷ 615 τὰ Ἱεροσόλυμα, Ἕλληνας καὶ ἄλλογενεῖς κατέφυγον ὡς πρόσφυγες εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἐπατριάρχευεν ὁ ἐκ τῶν ἡγετῶν τῆς ὀργανωμένης χριστιανικῆς φιλανθρωπίας ἔξοχος Κύπριος Ἱεράρχης Ἰωάννης ὁ ἐπικληθεὶς Ἐλεήμων. Πόσον εὐμέθοδος καὶ συγκινητικὴ ἡ πρὸς τοὺς πρόσφυγας θερμὴ συμπεριφορὰ του! Ἰδρυσεν νοσοκομεῖα χάριν αὐτῶν, ἐτοποθέτησε τοὺς ὑγιεῖς εἰς ξενῶνας, ἰδρυσεν μαιευτήρια, διένεμε καθημερινῶς χρήματα, παρεῖχεν ἐργασίαν. Ἡ δὲ ἐπιβολὴ καὶ αὐστηρότης τοῦ μοναχοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου εἶναι γνωστὴ, ἀλλ' ἐννοεῖται καλῶς ὅταν γνωσθῇ ὅτι ἡ μὲν πλουσία του οἰκογένεια διέθεσε πᾶσαν τὴν περιουσίαν της ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν ἀποκλήρων τῆς κοινωνίας, ὁ δὲ Θεόδωρος ἠγωνίζετο καθ' ὅλον τὸν βίον ὑπὲρ τῆς ἐμπεδώσεως τῶν φιλανθρωπῶν ἀρχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιβάλλων πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐστηρὰς τιμωρίας ἐκκλησιαστικὰς—ἀφορισμόν, μετανοίας, ξηροφαγίαν καὶ ἄλλας—εἰς τοὺς νοσοκόμους καὶ τοὺς βοηθοὺς των ποὺ δὲν περιεποιούντο κατὰ τὸ πρέπον τοὺς ἀσθενεῖς.

Καὶ αἱ μνεῖαι μὲν αὐταὶ εἶναι ἐλάχιστα, διὸ καὶ δεῶν νὰ σημειωθῇ ὅτι πάντες οἱ ἀξιολογώτεροι μοναχοὶ καὶ κληρικοὶ εἰργάζοντο ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα,—καὶ τὰ μεσαιωνικὰ κείμενα, καὶ τὰ θύραθεν καὶ τὰ ἔσω, μᾶς δίδουν καταπληκτικὰς πολλακίς εἰδήσεις. Ἐκατὸν καὶ διακόσια τράπεζαι παρετίθεντο συχνὰ εἰς πτωχοτροφεία καὶ ξενῶνας τῶν ἐπαρχιῶν, δυσπροσίτων πολλακίς τόπων. Ὅλοι αἱ μεγάλοι μοναχοὶ εἶχον τοὺς ξενῶνας των, ὅπου παρέμειναν ὅσον ἤθελαν πτωχοὶ καὶ ὀδοιπόροι καὶ ἀσθενεῖς. Συχνὰ δὲ, συχνότατα ἐγίνετο ἐκ τῆς ἐκκλησίας διὰδοσις, ἤγουν διανομὴ δώρων εἰς τοὺς ἐνδεεῖς,—τροφῶν καὶ χρημάτων καὶ ἐνδυμάτων,—καὶ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἐξακολουθῆσῃ

καὶ κατόπιν εἰς τοὺς δούλους χρόνους ἡ Ἐκκλησία. Ἄλλὰ καὶ τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἀκολουθεῖ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πλοῦσοι ἰδιῶται καὶ ἔτσι διανεμονται καὶ ἄλλα ἔλεη. Ἄπειρα δὲ ἦσαν εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ τὰς πτωχοτέρας, τὰ πολυπληθῆ πανδοχεῖα, ξενοδοχεῖα, πτωχεῖα, πτωχοκομεῖα, ὀρφανοτροφεία καὶ ἄλλα ἰδρύματα φιλανθρωπικὰ ποὺ ἐδέχοντο τῶν φιλανθρωπῶν τὰς δωρεὰς καὶ διέθετον πάλιν αὐτὰς χάριν τῶν δυστυχῶν, ἀναπτύχθentos βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν δωρητῶν τούτων τοῦ πνεύματος τῆς εὐεργίας, ἐξελιχθείσης εἰς τὴν κλασσικὴν καὶ ἰδιότυπον ἑλληνικὴν κατ' ἐξοχὴν μορφήν τοῦ ἔπειτα ὀνομασθέντος ἐθνικοῦ εὐεργέτου. Ἐπαρχίαι δὲ τῆς Ἀσιατικῆς Ἑλλάδος—τῆς κοινῶς λεγομένης ἀπὸ τοῦ ε' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος καὶ κατὰ ξενικὴν ἐπίδρασιν Μικρᾶς Ἀσίας—ἐρημοὶ καὶ δύσβατοι σήμερον, ὅπως ἡ Γαλατία, εἶχον κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα συγκοινωνίαν εὐχερῆ ἔνεκα ἀκριβῶς τῶν πάσης φύσεως φιλανθρωπικῶν ξενῶνων. Ἐκ τῶν μεσαιωνικῶν δὲ χρόνων παρέμειναν μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Καππαδοκίας οἱ ξενῶνες τῶν χωριῶν, ὅπου ἐφιλοξενοῦντο οἱ ξένοι δαπάναις τῶν δωρεῶν τῶν φιλανθρωπῶν. Καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Χριστιανούς τοῦ Μεσαιῶνος ἐκληρονόμησαν τὴν φιλοξενίαν καὶ οἱ Τούρκοι τῆς Ἀσιατικῆς Ἑλλάδος, ἐξισλαμισθέντες Χριστιανοὶ κατὰ μέγιστον μέρος. Τὸ δὲ ἔνδοξον παράδειγμα τῆς Ἐκκλησίας εἶχεν ἔντονον καὶ μεγαλειώδη τὴν ἀπήχησίν του καὶ εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἡγήτορας τοῦ Βυζαντίου, καὶ αὐτοκράτορες καὶ στρατηγοὶ καὶ πατρίκιοι ἰδρυσαν πολυάριθμα φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας, πολλαὶ ὑπῆρξαν αἱ ὀνομασταὶ Βυζαντινῶν φιλανθρωποὶ αὐτοκράτειραι, ἐν γένει δὲ τὸ Βυζάντιον ἠσκησε τοιαύτης εὐρύτητος κοινωνικὴν πολιτικὴν, ὥστε ὁ ἐκ τῶν πατριαρχῶν τῆς γαλλικῆς βυζαντινολογίας Κάρολος Ντὴλ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ εὖρος καὶ ἡ σημασία καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς βυζαντινῆς φιλανθρωπίας δὲν ἐνεφανίσθη ἐκ νέου, καίτοι ἡ λεγομένη κοινωνικὴ πολιτικὴ καταλαμβάνει ὡς κύριον θέμα τὰ προγράμματα ὅλων τῶν συγχρόνων κρατῶν.

Ἴδου τί ἐπιτελεῖ ἡ ἀληθής, ἡ ἐκ βαθέων εὐλάβεια εἰς περιόδους γνησίας θρησκευτικότητος, ὅταν τὸ Ἅγιον ἄρχῃ τῶν ἐπὶ μέρος ἀξιών καὶ ὀδηγῇ τὰς εὐσεβεῖς ψυχὰς εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ὁρους τῶν Ἐλαιῶν καὶ εἰς Ἐμμαούς,—νὰ συναυτῆσουν Ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ἐπηγγέλθησαν αἱ προσδοκίαι τῶν λαῶν, οἱ ἱεροὶ ἄνδρες, οἱ πεπνυμένοι ποιηταί, οἱ ἐπόπται καὶ ἱεροφάνται. Καὶ ἐνώπιον τῆς Φάτνης, ἡ ὅποια ἐδέχθη τὸν Ἄναρχον Λόγον καὶ θάλπει τὴν ἐλπίδα τοῦ βαρυστενάκτου Σισύφου,—ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας!

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

«Ὁπέποτε τις ἐπὶ τὴν πολισχιδὴ ταύτην ἐλάσει γῆν. καὶ δίχα σφάλματος γενήσεται Σάρξ. Ἀκαμάτοις δὲ θεότης τὸς θεοῖς ἀνιάτων παθῶν λύσει φθοράν. Καὶ τούτω φθόνο-γενήσεται ἐξ ἀπίστον λαοῦ καὶ εἰς ἕψος κρεμασθήσεται ὡς θανάτου κατάδομος».

(Ἐκ τοῦ Μαρτείου τοῦ Ἀπόλλωνος).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἄδικοὺν τὸν ἐλεύθερον κόσμον.

Αἱ δύο νέα ἀγχόναι ἐφῆβων Κυπρίων ἀγωνιστῶν τῆς Ἐλευθερίας, μὲ τὰς ὁποίας ἠθέλησε νὰ δωροφορήσῃ ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὁ ὅσον διαφημισθεὶς ὡς φιλελεύθερος καὶ ἀνθρωπιστῆς κυβερνήτης τῆς Κύπρου Φούτ, εὐτυχῶς δὲν ἐστήθησαν. Καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἢ θανατικὴ τῶν ποιῆ μετετέρατη εἰς ἰσόβια δεσμὰ.

Μαζὶ μὲ τὰς πονεμένας μητέρας τῶν δύο ἀγῶν πατριωτῶν, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὰς ἐκεῖθεν πληροφορίας, ἠγγρῦπουν προσευχόμεναι εἰς τὸν ναὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας των, ἠγγρῦπνει καὶ ἠγωνία πᾶσα Ἑλληνικὴ ψυχὴ. Καὶ εὐτυχῶς ἐγένετο ἀντιληπτόν, ὅτι ἐὰν ἀπετολμᾶτο καὶ ἡ νέα αὐτὴ ἐγκληματικὴ ἐνέργεια καὶ αὐθάδης πρόκλησις κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς ὅσον ὕψος θὰ ἤρθετο τὸ κύμα τῆς Πανελληνίου ἀγανακτήσεως, ὥστε ἀληθῶς ὡς κάρφη ἀχύρου θὰ ἐσαρῶντο ὅλοι αἱ καταβαλλόμεναι καλόπιστοι προσπάθειαι πρὸς γεφύρωσιν τοῦ διανοιγέντος χάσματος μεταξὺ τῶν στυγρῶν ἀποικιοκρατῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἄς εἶναι βέβαιος ὁ Ἄγγλος Κυβερνήτης καὶ οἱ ἐντολεῖς του, ὅτι μὲ ὁσαοδήποτε ἀγχόνας καὶ καταδίκας δὲν πρόκειται νὰ ὑποσταλῇ ποτὲ ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία ἀνεπετάσθη εἰς τὴν Κύπρον. Ἄλλ' ὅτι θὰ κυματίζῃ μεσίστιος, καταγγέλλουσα τοὺς βαρβάρους, ἕως ὅτου αἰθριάσουν καὶ μειδιάσουν καὶ πάλιν οἱ Ἑλληνικὸὶ οὐρανοί.

Παραλλήλως ὁμως πρέπει — καὶ τὸ εὐχόμεθα ὀλοφύχως—νὰ πεισθῇ ὅσον ἡ Ἀμερικανικὴ Ἡγεσία ὅσον καὶ ὅλοι οἱ σημαίνοντες παράγοντες τῆς ζωῆς τοῦ ἐλευθέρου κόσμου, ὅτι εἶναι μεγίστη ἢ ἠθικὴ ζημία, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἡ παράταξις τῆς ἐλευθερίας, ἀπὸ τὴν νόθευθεῖσαν μέχρι σήμερον στάσιν ἀπέναντι τῆς κρυσταλλίνης Κυπριακῆς ὑποθέσεως. καθ' ὅσον στερεῖται οἰασδήποτε ἠθικῆς ἀκτινοβολίας καὶ δικαιοσύνης. Ὁ ἀγὼν εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδόθη ὁ Κυπριακὸς λαὸς εἶναι ἅγιος καὶ ἱερός καὶ δίκαιος. Ἡ δὲ ἀπελευθέρωσις τῆς μαρτυρικῆς μεγαλονήσου ἀπὸ τοὺς στυγροὺς ἀποικιοκράτας ἐπιβάλλεται ἀπολύτως. Πᾶσα ἄλλη λύσις εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ψευδὴς καὶ ἀνέντιμος. Ἄδικεὶ δὲ ὄχι ἀπλῶς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς ἀπροσμετρήτους θυσίας τῆς εἰς τὴν μάχην διὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ κυρίως τὴν Ἡγεσίαν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου, διότι τὴν ἐμφανίζει ὡς φρενακίσασαν τοὺς λαοὺς καὶ ὡς ποδοπατοῦσαν, ἀπροκαλύπτως, ὅλας τὰς μεγαλοστόμους διακηρύξεις της, διὰ τὰς ἀρχὰς ποὺ πρέπει νὰ διέπουν τὴν ζωὴν τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετίας.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κρυοῦ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου ἢ «Ἐκκλησία» δημοσιεύει τρία ἄρθρα αὐτοῦ «Περὶ ἱερωσύνης» οὐ μόνον διότι ταῦτα ἔχουν σήμερον ἐπικαιρότητα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ πρὸς τὴν μεγάλην ἐκείνην

προσωπικότητα, ἣτις ἐκλείσει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ ἀείμνηστος διεκρίνεται οὐ μόνον διὰ τὴν καταπληκτικὴν σοφίαν καὶ ἀξιοθαύμαστον συγγραφικὴν του δρασίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς, τὴν καλωσύνην τῆς καρδίας, καὶ διὰ τὴν προσήλωσίν του εἰς τοὺς κανονικοὺς καὶ δημοκρατικοὺς θεσμοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Πάντα ταῦτα ἀνέδειξαν αὐτὸν φωτεινὸν μετέωρον εἰς τὸν πνευματικὸν οὐρανὸν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄδικοι ἐπικρίσεις.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς πρὸς τὸν λαὸν ἀπευθυνθείσης Ἐγκυκλίου ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, δημοσιογραφικὰ τινὰ σημειώματα μετέδωσαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία οὐδὲν δῆθεν ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνύει διὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα.

Νομίζομεν, ὅτι τὰ σχόλια ταῦτα εἶναι ἄδικα. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ λαμπρὰν κοινωνικὴν δρασίαν οὐ μόνον εἰς τὰς φυλακάς, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ σχετικῶν ἄρθρων δημοσιευομένων εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν», ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστον ἄλλους τομεῖς. Ἀρκεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, ὅπως ἀθορύβως καὶ ἐφαρμοζόντες τὸ «μὴ γνώτω ἢ ἀριστερὰ τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ», ἔχουν καταστήσει τὰς Μητροπόλεις αὐτῶν κέντρα σπουδαιότητας κοινωνικῆς δράσεως καὶ ἔχουν ἰδρῦσει πλείστα φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, οἷον ὄρφανοτροφεῖα, γηροκομεῖα, νοσοκομεῖα, κέντρα νεότητος κ.τ.τ. Δυστυχῶς ὁμως ταῦτα—ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων—ἀγνοοῦνται ἢ δὲν ἐξαιρῶνται ὑπὸ τῶν δημοσιογράφων μας, μερικοὶ τῶν ὁποίων μάλιστα προτιμοῦν νὰ ἀσχολῶνται περὶ σκανδαλοθηρικὰ καὶ ψυχοφθόρα θέματα.

Φάρος τηλαυγῆς.

Ἡ «Ἐκκλησία» ἐκφράζει τὴν εἰλικρινῆ αὐτῆς χαρὰν, διότι ἐσχάτως ἐλαμψε πάλιν ἡ ζωτικότης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Δὲν ἐωρτάσθη μόνον τὸ χρυσοῦν ἰωβηλαῖον τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐκκλησίας, τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, κ. Χριστοφόρου τοῦ Β', ὅστις κοσμεῖται ὑπὸ τοσοῦτων ἀρετῶν καὶ διακρίνεται διὰ τὸν θερμοργὸν ζῆλον αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν παραδόσεων τοῦ ἔθνους. Ἐπὶ πλέον, ἐκλιπουσῶν πασῶν τῶν παρεξηγήσεων, συνεκλήθη ἡ Ἱ. Σύνοδος καὶ ἐπληρώθησαν αἱ χρεοῦσαι μητροπόλεις.

Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι ἐξόχως χαροποιὰ, διότι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ἔχει τεραστίαν σημασίαν. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἐπεκτείνεται ἐφ' ὀλοκλήρῳ τῆς «Μαύρης Ἡπείρου», κατανοεῖ τις, ὅτι ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι σπουδαιότατη ἑπαλξις καὶ φάρος τηλαυγῆς τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πνεύματος. Δι' αὐτὸ ἢ διὰ παντὸς πνευματικοῦ καὶ ὀλικοῦ μέσου ἐνίσχυσις τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀποτελεῖ καθήκον πάντων τῶν Ἑλλήνων

καὶ ἰδιαίτατα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Πηγὴ εὐλογίας.

Αἱ φιλελληνικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς Α. Ἀγιότητος τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Γερμανοῦ εἶναι τῷ ὄντι λίαν συγκινητικά. Ὡς οὗτος ἐδήλωσεν εἰς Ἑλληνα Ἀκαδημαϊκὸν καὶ δημοσιογράφον, «παρακαλεῖ τὸν Θεόν, ὅπως τοῦ δώσῃ ἔτη πολλά, διὰ τὴν ἐργασθῆ διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Ἑλληνογιογκοσλαβικῆς φιλίας».

Καὶ ἡ Α. Ἀγιότης δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦς. Αὐτοπροσώπως μετέβη εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Καλὲ Μείνταν, ἐνθα ἐτελέσθη εὐλαβὲς μνημόσνον ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖ στραγγαλισθέντος πρωτομάρτυρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας Ρήγα Φεραίου, καὶ ἐπωφελήθη πάλιν τῆς ἐδκαιρίας, ἵνα εὐλογήσῃ τὴν Ἑλληνογιογκοσλαβικὴν φιλίαν.

Οἱ δεσμοὶ οὗτοι, οἵτινες, ἰδίως προσφάτως, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν τῶν δύο χωρῶν χάραξιν κοινῶν γραμμῶν, συνέδεσαν ἐγκαρδιώτατα τὸν Ἑλληνικὸν μετὰ τοῦ Σερβικοῦ λαοῦ, εἶναι ἀναμφιβόλως πηγὴ εὐλογίας διὰ τὰ σύμμαχα καὶ φίλα ἔθνη μας καὶ διὰ τὴν καθ' ὅλον Ὁρθοδοξίαν μας.

Ἡ λυδία λιθος.

Τόσον τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῶν ἐν Ἑλλάδι Ρωμαιοκαθολικῶν, ὅσον καὶ οἱ φιλικῶς διακείμενοι πρὸς τὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸν συνεχίζουσιν εἰς ὅλους τοὺς τόνους τῆς μουσικῆς κλίμακος νὰ ἐκθειάζουσιν καὶ νὰ ἐξυμνοῦν τὴν φιλελληνικὴν δρᾶσιν καὶ τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα τοῦ νέου «Ποντίφηκος».

Ἄλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀναμένει νὰ πεισθῆ ὅτι ἡ φιλελληνικὴ δρᾶσις τοῦ Πάπα ὑπῆρξεν ἐλλεικτικῶς χριστιανικὴ καὶ ὅτι δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐξάλωσιν τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς ἐπιρροῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τοῦτο θὰ συμβῆ, ἐὰν σήμερον ὁ Πάπας χρησιμοποίησῃ τὴν αὐθεντίαν καὶ τὸ κύρος του διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι σέβεται καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Καὶ ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις πρὸς τοῦτο εἶναι ἀφ' ἐνὸς τὸ νὰ ἐνστερνισθῆ τὰ ὑπὲρ τῶν Κυπρίων αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ νὰ στηλιτεύσῃ τὰ εἰς βάρος τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ διαπραττόμενα ἐγκλήματα, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ στίγμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Οὐνίας.

Κατανοεῖ τὴν σημασίαν.

Ὡς εἶναι γνωστὸν, πολλοὶ ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν ἀπέλεσαν προπύργια καὶ προμαχῶνας οὐ μόνον τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας.

Δυστυχῶς ὁμως, πολλοὶ ἐκ τῶν ἱερῶν τούτων Μονῶν κινδυνεύουσιν νὰ καταρρεύουσιν ἢ ἔχουσιν ἤδη ἐρειπωθῆ. Διὰ τοῦτο δέον ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον νὰ τύχουν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων τῆς δεούσης προστασίας καὶ ἐνισχύσεως, ἵνα προληφθῆ ἡ περαιτέρω κατερείπωσις αὐτῶν καὶ ἵνα ἀξιοποιηθοῦν οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ των.

Ἡ Ἐκκλησία πράττει ὅτι δύναται εἰς τὸν τόμῳ αὐτὸν διὰ τῶν κατὰ τόπους Σεβ. Ἱεραρχῶν τῆς. Ἄλλ' ὡς εἶναι εὐνόητον, δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐπαρκέσῃ

εἰς τὸ ἔργον τῆς διασώσεως τῶν Ἱ. Μονῶν, διότι αὐταί, ὡς γνωστὸν, ἐστερήθησαν τῶν πόρων καὶ τῶν περιουσιῶν των.

Ὅθεν τὸ ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ διατεθῆ ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ ποσὸν τῶν 100 χιλιάδων δραχμῶν, ὡς πρώτη δόσις διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου, πρέπει νὰ χαιρετισθῆ ὡς εὐχάριστον καὶ ἐλπιδοφόρον γεγονός. Διότι ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ Κράτος κατανοεῖ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὸ Ἔθνος ἡ διάσωσις τῶν Ἱ. Μονῶν τούτων, καὶ ἐγγυᾶται, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐκδηλωθῆ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον.

Θὰ ἦτο ὠφελιμώτερον.

Ὁ δημοσιογραφικὸς θέρυβος, ὅστις γίνεται ἐσχάτως εἰς τινὰς ἐφημερίδας εἰς βῆρος ἐνίων ἐκπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, στρεφόμενος μάλιστα ἀνεξελέγκτως καὶ ἐναντίον τεθνεώτων προσώπων, προξενεῖ ἀναμφιβόλως μεγάλην ζημίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωστῶν των.

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἔχομεν τονίσει, αἱ τοιοῦτον εἶδους σκανδαλοθηρικαὶ δημοσιεύσεις, ἀντὶ ὠφελείας, μόνον βλάβην δύνανται νὰ προκαλέσουν, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἐνέχουσι δόσιν ὑπερβολῆς καὶ ποιάς τινας προκαταλήψεις ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπ' ἐδκαιρία μάλιστα διατυπώται καὶ ἀξιώσις ἐνεργότερας ἀναμίξεως τοῦ Κράτους εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ λησμονεῖται ὅτι εἰς πᾶσαν ἐποχὴν δὲ ἔλειψαν αἱ ἀπορῶ-δεκτοὶ καὶ ἀξιοκατάκριτοι ἐκτροπαί.

Θὰ ἦτο, νομίζομεν, λίαν ὠφελιμώτερον διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἐὰν τὰ δημοσιεύματα αὐτά, ἀντὶ νὰ ἀσχολῶνται περὶ τὸ εἰς τί ὁ εἰς παρεξέτρηται καὶ ὁ ἄλλος ἐπλημμέλησεν, ἐστρέφοντο εἰς τὴν θετικὴν ἐξέτασιν τῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ διεφώτιζον ἐπ' αὐτῶν τὸν λαόν.

Δ. ἀ νὰ φρονηματιζώμεθα.

Κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆ καὶ μετὰ παραγγέλιον σχετικῶν ὁδηγῶν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Γεν. Ἐπιθεωρητῶν εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος ἐτελέσθησαν εἰδικὰ ἐδλαβῆ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν σφαγιασθέντων κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα 1944 ὑπὸ ἀδελφικῶν χειρῶν καὶ ὑπὲρ τῶν πεσόντων κατὰ τὸν συμμαχοπολέμον. Τὸ αὐτὸ ἐγένετο ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς τοὺς Ἱ. ναοὺς κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ἀξίον παντὸς ἐπαίνου. Αἱ ἀπαισίας μνήμης σφαγαὶ ἐκεῖναι πάντοτε πρέπει νὰ διατηρῶνται ζωηραὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἡμῶν. Καὶ τοῦτο οὐχὶ διὰ νὰ ὑποδαυλίζετα ἡ μνησικακία καὶ ἡ ἐκδικητικὴ διάθεσις. Ἀλλὰ διὰ νὰ φρονηματιζώμεθα καὶ νὰ ἀφυπνιζώμεθα ἐκ τοῦ ληθάργου.

Ὁ κομμουνιστικὸς κίνδυνος πάντοτε ἐπικυρέματα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἔθνους. Δι' αὐτὸ ἐκεῖνοι, οἵτινες θέλουσι νὰ λέγωνται καὶ νὰ εἶναι ἐθνικόφρονες, ἄς προσέξουσιν καλῶς. Δὲν πρέπει νὰ παίζουσιν ῥόλον πέμπτης φάλαγγος διὰ τὸ Ἔθνος, θέτοντες νάρκας εἰς τὰ θεμέλια του μετὰ τὴν ὕλιστικὴν ζωὴν των, μετὰ τὴν περιφρόνησιν τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδαν-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

'Η 'Ι. Σύνοδος κατά τὸν μῆνα Δεκέμβριον συνήλθεν εἰς τρεῖς συνεδρίας, ἤτοι τὴν 2αν, 5ην καὶ 9ην, ἀσχοληθεῖσα περὶ τρεχούσης φύσεως ζητημάτων. Κατὰ τὴν τελευταίαν Συνεδρίαν ἀπεφάσισεν, ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς λόγω τῶν ἐπὶ θύραις ἑορτῶν, ἐπαναλάβῃ δὲ αὐτὰς τὴν 13ην 'Ιανουαρίου 1959. Ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς ὁ Μακ. Πρόεδρος ἠύχθη τοῖς Σεβασμ. Συνέδροις τὰ δέοντα, ἀνταπήντησε δὲ καταλληλῶς τῷ Μακαριωτάτῳ ὁ πρῶτος τῆ τάξεϊ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ηλείας κ. Γερμανός.

— Κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Μακ. Πατριάρχου 'Αντιοχείας κ. Θεοδοσίου παρέστησαν ἐκ μέρους τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ὡς ἐκπρόσωποι Αὐτῆς, οἱ Σεβ. Μητροπολίται 'Ηλείας κ. Γερμανός καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος. Τὸν νέον Πατριάρχην προσεφώνησε ἐκ μέρους τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ηλείας κ. Γερμανός, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Μακαριότατε καὶ Θεϊότατε Πατριάρχα 'Αντιοχείας καὶ πάσης 'Ανατολῆς Κύριε Θεοδόσιε,

'Η 'Εκκλησία τῆς 'Ελλάδος, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος Κύριον Θεόκλητον, πέμπει δι' ἡμῶν ἐγκάρδιον ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν πρὸς τὴν 'Υμετέραν πεπνυμένην Μακαριότητα ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἐνθρονίσεως Αὐτῆς εἰς τὸν περικλητὸν θρόνον τῆς 'Αγιοτάτης 'Εκκλησίας τῶν 'Αντιοχείων.

'Ιερώτατοι δεσμοί, πανάρχαιοι καὶ στενώτατοι, ἀποροῦντες ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, συνδέουν τὰς 'Εκκλησίας τῆς 'Αντιοχείας καὶ τῆς 'Ελλάδος, καὶ θὰ παραμείνουν ἀδιάρηκτοι εἰς τὸ διηνεκές, ἐφ' ὅσον κυριαρχοῦνται ἀπὸ τὸν παλμὸν τῆς ἀδόλου, ἀνυποκρίτου καὶ εὐκρινούς ἀγάπης.

'Ο μέγας Σταγειρίτης καὶ ἔξοχος φιλόσοφος τῆς ἀρχαίας 'Ελλάδος 'Αριστοτέλης εἶπεν εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ: «πᾶν τὸ κινούμενον ἐνεχά του κινεῖται». Τοῦτέστι, πᾶσα κίνησις ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ ἔχει μωστηριώδη καὶ ἀόρατον τὴν κινήτηριον δύναμιν. Καὶ οἱ 'Ορθόδοξοι ἔχουν ὡς ἐλατήριο, κινῶν τὴν ζωὴν καὶ δρᾶσιν αὐτῶν, τὸν κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον, ἐκ τοῦ Κυρίου πηγάζοντα πρὸς τὴν ἀγάπην πρὸς πάντα ἄνθρωπον, οἷας δήποτε Φυλῆς καὶ Θρησκείας. Τὸν κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον, ἵνα προσφυλάξουν τὴν 'Ορθοδοξίαν ἀπὸ τῶν Δογμάτων τῆς Δύσεως, καὶ ἀδοῦλωτον, καὶ πρόμαχον τῆς Χριστιανισμοῦ καὶ φῶς τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ.

Προσωπικῶς ὁ ὑποφαινόμενος μετὰ τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας, αἰσθάνεται ἰδιότυπον συγκίνησιν ἐπὶ τῇ σκέψει, ὅτι πατεῖ τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς 'Αντιοχείας, ὅπου πρῶτον ἐξεπήδησεν ἡ ἱερά φλόξ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἀναπνέει τὸν ἀέρα, εἰς τὸν ὅποιον διὰ πρῶτην φορὰν ἀντελάλησεν ἡ τρισαγία λέξις Χριστιανός.

Αἰσθάνεται ὁ ὑποφαινόμενος ἄρρητον συγκίνησιν, διότι εὐρίσκειται εἰς τὴν πόλιν, ἣτις ἐγαλοῦχησε τὸν 'Αγιον 'Ιωάννην τὸν Χρυσόστομον, τὸν γιγάντιον προμαχῶνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Χριστιανισμοῦ, τὸν ἀπροσπέλαστον καὶ ἀσύγκριτον ὄρητορα τοῦ 'Αμβωνος, τὸν Δημοσθένη σύμπαυτος τοῦ Χριστιανισμοῦ ὄλων τῶν γενεῶν ἐν τῇ ῥῆϊ τῶν χλιετηριῶν.

'Η ἔλλογημένη 'Αντιόχεια ἠτύχησε νὰ θρῆψῃ τοὺς πρῶτους Χριστιανούς εἰς τοὺς κόλπους τῆς, καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφρητρία τριῶν περιουσιῶν τοῦ 'Αποστόλου Παύλου. Εἰς τὴν

κῶν καὶ μὲ τὴν ἀπαράδεκτον ἀδιαφορίαν των διὰ τὰ δάκρυα, τοὺς στεναγμούς καὶ τὰ παράπονα τῶν πασχουσῶν τάξεων τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ. Τὸ αἷμα τῶν ἀδῶν ἐκείνων θυμάτων βοᾷ καὶ κραεῖ εἰς τοὺς αὐτοὺς, ὅτι δέον νὰ τεινοῦν εὐλόγων οὐδ' εἰς τοὺς στεναγμούς αὐτοὺς καὶ νὰ μὴ μένουν ἀπαθεῖς καὶ ἀσυγκίνητοι θεαταὶ τῶν κοινωνικῶν δραμάτων, τὰ ὁποῖα λυμᾶνονται τὴν 'Ελληνικὴν κοινωνίαν.

'Αντιόχειαν καὶ τώρα ὁ Χριστιανισμὸς ζῆ τὴν τελειότερα μορφήν του. 'Η 'Εκκλησία τῆς 'Αντιοχείας διεποικιμένη πάντοτε ἀπὸ ἐξόχους 'Επισκόπων καὶ Πατριάρχων. Καὶ τώρα ὁ Πανάρχος Θεὸς πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν ταύτην ἀπέδειξε τὴν εὐνοίαν Του.

Μετὰ τὴν ἐκδημίαν πρὸς Κύριον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου 'Αλεξάνδρου, Ποιμενάρχου ἐναρέτου, ζηλωτοῦ καλῶν ἔργων, καὶ ἀφωσιωμένου τῶν ψυχῶν οἰκονόμου, ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν ἠδόκησε νὰ ἀναβιάσῃ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς προσφιλοῦς Του 'Εκκλησίας, τὴν 'Υ. Μακαριότητα, κήρυκα διαπρόσιον καὶ πιστὸν ὀρθόδομον τοῦ Θεοῦ λόγον, ἐνθερμον διδάσκαλον τοῦ Ἐθαγγελίου, ἀμεμπτον τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης ἐργάτην, ἀληθῆ φοῖνικα τῆς εἰρήνης, ἀγροπυλον φρονὸν τῆς νεότητος καὶ τῆς οἰκογενείας, πρὸς ἀμετρον γαράν καὶ τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ἐκ μέρους τῆς ὁποίας, ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει ἐν τὴν ἁγίαν καὶ ἠψηλὴν ταύτην σκοπιᾶν, κομίζομεν τὰς εὐκρινεστέρας καὶ θερμότερας ἐσχάς, μὲ τὴν πεποιθῆσιν, ὅτι ἡ 'Υ. Μ. θὰ χωρήσῃ σθεναρῶς εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ σύμπαυτος ὀρθοδόξου κόσμου, δικαιοῦσα τὰς προσδοκίας αὐτοῦ, καθ' ὅσον πρὸς τὸ Γεραρὸν Πατριαρχεῖον τῆς 'Αντιοχείας ἀποβλέπει βασιμῶς, ὡς ἀρχαιοτάτην 'Εκκλησίαν, ἰδρυθεῖσαν παρὰ τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων.

Τὸ ἔργον σας εἶναι δύσκολον καὶ τραχὺ ὁ ἀγὼν, ἀλλὰ καὶ ἡ νίκη θὰ εἶναι ἐνδοξος, διότι ἔχετε ὡς ἀκαταμάχητον ὄπλον τὴν ἀγάπην.

«'Ιλήρωμα τοῦ νόμου ἡ ἀγάπη», εἶπεν ὁ 'Απόστολος Παῦλος, ὅστις ἔμνησε τὴν ἀγάπην, τὴν ἔζησε, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν διακυβέρνησιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς.

Μὲ τὸ ὄπλον αὐτὸ θὰ ἄρρητε περιφανῆ νίκην εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα, δι' ὃ καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Κύριον ἐν ταπεινοφροσύνῃ, νὰ παράσῃ ὑμῖν τὴν Δύναμιν καὶ Ἐδολογίαν Του.

'Αποστολικὴ Διακονία. 'Εν συνεχείᾳ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν γενομένης, ὑπὸ τῆς 'Απ. Διακονίας, ἐξομώσεως Πνευματικῶν τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων Μ. 'Εκπαιδεύσεως, 'Ημερησίων καὶ Νυκτερινῶν, τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν, ὡς καὶ τῶν Πρακτικῶν Σχολῶν, ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου κ. Θεοκλήτου, συνήλθον τὴν 10ην πρέχ. μηνὸς εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας περὶ τοὺς ἔβδομηκοντα Πνευματικοί, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ πάλιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσεγγιζούσης 'Εορτῆς τῶν Χριστουγεννίων διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπὸν.

Πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας Πνευματικούς ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Τὸ Μυστήριον καὶ ὑπόμνημα τῆς ἐξομολογήσεως εἶναι οὐχὶ μόνον ἱερώτατον, ἀλλὰ καὶ λίαν τελεσφόρον διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ ἡ κατ' ἴδιαν ἐπικοινωνία τοῦ πνευματικοῦ μετὰ τοῦ ἐξομολογουμένου παρέχει ὑψίστην ἐκκαιρίαν πρὸς χριστιανικὴν καὶ γενικῶς ἐπωφελεῖ καὶ ἀνορθωτικὴν ἐπίδρασιν πρὸς τὸν ἐξομολογουμένον. 'Εν προκειμένῳ, πάντες ὑμεῖς ἀποτέλλεσθε εἰς Σχολεῖα Μέσης 'Εκπαιδεύσεως καὶ θὰ δεχθῆτε, ἵνα ἐξομολογήσῃτε νεαρὰς ὑπάρξεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ψυχολογήσῃτε, νὰ οδηγήσῃτε εἰς τὴν σταθερὰν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ὅπου δὲ χρειασθῆ θὰ προσπαθήσῃτε νὰ ἀναπτέρωσῃτε τὸ χριστιανικὸν καὶ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα αὐτῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀνακουφίσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἐξομολογουμένων νέων καὶ τῆς καθοδηγήσεώς των εἰς τοὺς λειμῶνας τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε ὅτι ἡ σύγχρονος νεολαία, καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ἐνίοτε παρεκτρέπεται καὶ δὲν ἀπονέμει τὸν ὀφειλόμενον καὶ πατροπαράδοτον σεβασμὸν πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς κληρικοὺς, πρὸς τοὺς διδασκάλους, πρὸς τοὺς πρεσβύτας, πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν καὶ ἐνίοτε ἡ πίστις των εἰς τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξίας παρουσιάζεται γαλαρά. Πολλὰ εἶναι τὰ αἷτια τῆς παρατηρουμένης πνευματικῆς γαλαρώσεως καὶ ἐκ τούτων ἐμφανεστερα καὶ ἀμειώτερα εἶναι τὰ μυθιστορήματα τὰ διηγούμενα ἐγκλήματα καὶ διαφόρους ἄλλας ἀνηθικούς πράξεις, ὁ κινηματογράφος μὲ τὰς ἐμφανίσεις ἐγκλημάτων καὶ μορφῶν ἐπιφορῶν κακοποιῶν, ὁ τύπος μὲ τὰ ἐξιστορούμενα ἐγκλήματα καὶ σκάνδαλα. Πάντα τὰ ἀνωτέρω ὡς

καὶ ἡ γενικὴ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κατάπτωσης μεγάλῃς μερίδος ἀνθρώπων λόγω τῶν ὀλισθητικῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἐπισομβιάντων ἀλλεπαλλήλων πολέμων, ἔσχον, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ δημιουργοῦν, ὀλεθρίας ἐπιδράσεις καὶ ἐπὶ τῆς νεολαίας. Ἄλλ' εἶναι πλέον ἢ ἀναγκαῖον ὅπως ἡ νεολαία κερδηθῆ εἰς τὸν Χριστόν, διότι τότε μόνον θὰ ἀποβῆ ἐπωφελῆς διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος. Πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν πνευματικῶς τὴν νεολαίαν, νὰ τὴν καθοδηγήσωμεν καὶ νὰ τὴν ποδηγετήσωμεν εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν διὰ νὰ ἀποβῆ ἡ ἐλπίς μας, ἄλλως θὰ καταστῇ ὁ ὀλεθρὸς ἡμῶν. Ἀπευθυνθῆτε, πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς νεολαίας, καλλιεργήσατέ τα μετὰ ζήλον καὶ συνέσεως, κρούσατε εἰς τὸ ἔμφυτον θρησκευτικὸν συναίσθημα αὐτῶν, ἐπειδὴ μόνον ὁ «ἄφρων» λέγει (ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός), κρούσατε καταλλήλως καὶ ἐστὲ βέβαιοι ὅτι οἱ νέοι θὰ ἀνοίξουν τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας των διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ κατοικήσῃ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτὰς καὶ οὕτω θὰ κερδηθῶσιν εἰς τὸν Κύριον».

Περαιῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέφρασεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ πρὸς τοὺς Αἰδεσιμ. Πνευματικῶν διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἱερὸν ἔργον τῆς ἐξομολογήσεως εἰς τὰ Σχολεῖα Μέσης Ἐκπαίδευσως, ἠυχήθη πλήρη εὐδωσίαν καὶ καρποφορίαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναληφθείσης προσπάθειας καὶ τέλος προέτρεψεν ὅπως καὶ οἱ ὀρισθέντες διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς ἐξομολογήσεως εἰς Νοσοκομεία καὶ Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα, διεξαγάγουν αὐτὸ ἐν προθυμίᾳ, ἐν ζήλῳ καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ. θὰ λάβωσι δὲ διὰ τοῦτο ἐπὶ πλέον ἀντιμισθίαν τὴν τοῦ Κυρίου εὐλογίαν.

Ἐν συνεχείᾳ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γεν. Δ/ντῆς τῆς Ἀποστολ. Διακονίας, Καθηγητῆς κ. Φυτράκης, ἠυχάριστησε τὸν Μακαριώτατον, διότι ἠλόγησε καὶ ἐνίσχυσε διὰ τῆς παρουσίας του καὶ τῶν πατρικῶν νοουθειῶν τὴν προσπάθειαν ταύτην, ἣτις ἀποβλέπει εἰς τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναίσθηματος τῆς Νεολαίας καὶ τὴν καθοδήγησιν αὐτῆς εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολουθῶν, ὁ κ. Καθηγητῆς, ἀνέφερε τὰς δυσχερεῖας τῆς προσεγγίσεως τῆς νεανικῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιχειρουμένου ἔργου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ κερδίζων τὴν νεανικὴν ψυχὴν κερδίζει καὶ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὑπεδείχθη εἰς ποῖα Σχολεῖα θὰ μεταβῆ ἕκαστος Πνευματικὸς καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς πρὸς διανομὴν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων κατάλληλα φυλλάδια ἐκ τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Ἐξεδόθη καὶ ἐτέθη ἡδὴ εἰς κυκλοφορίαν ὁ 17ος τόμος τῆς σειρᾶς «Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιολογ. Συγγραφέων», περιέχων τὸ τελευταῖον μέρος τῶν ἔργων τοῦ Ὁριγένους καὶ τὰ ἔργα Ἰουλίῳ Ἀφρικανοῦ, Διονυσίου Ἀλεξανδρείας καὶ Γρηγορίου Νεοκαισαρείας.

— Ὡσαύτως ἐξεδόθη ἐκ τῶν ὑπογραφείων τῆς Ἀπ. Διακονίας ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν τοῦ ἔτους 1958, τιμητικὸν ἀφιέρωμα εἰς τὸν αἰμνηστον Καθηγητὴν αὐτῆς Ἀρχιμ. Βασίλειον Στεφανίδην.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος τῆ 4ῃ Δεκεμβρίου, προσκαλέσας τοὺς Αἰδεσιμωτάτους Προέδρους τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώων Ταμείων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἀθηνῶν, προτρέψας αὐτοὺς, ὅπως ἐν τῷ διακρίνοντι ζήλῳ των, μετὰ τὴν ἀποδεδειγμένην προθυμίαν καὶ τὴν ἐμπρέπουσαν κατανόησιν, ἐπιληφθῶν τοῦ ἔργου τοῦ Ἐράνου ὑπὲρ τῶν Φιλοπτώων Ταμείων, διενεργηθησομένου ἀπὸ 1ης μέχρι 14ης Δεκεμβρίου.

Ἡ περίληψις τῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου λεχθέντων κατὰ τὴν περί ἧς ὁ λόγος συγκέντρωσιν ἔχει ὡς κατωτέρω: Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κατ' ἀρχάς ἐτόνισε τὸ γεγονός ὅτι τὰ Φιλοπτῶχα Ταμεία ἐπὶ τεσσαρακονταετιᾶν ἀλόκληρον παρέχουν ἀνακούφισιν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ τοὺς πάσχοντας καὶ ὅτι τὸ μέχρι τοῦδε ἐπιτελεσθέν ἔργον αὐτῶν εἶναι ἀξιόλογος σελὶς τοῦ φιλανθρωπικοῦ τομέως.

Ἀκολουθῶν ὁ Μακαριώτατος ἐτόνισε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Φιλοπτώων Ταμείων, τὰ ὁποῖα κατ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦ ἔτους καὶ ὅλων ἰδιαιτέρως κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς ἐρχονται ἄρωγὰ εἰς ποικίλας ἀνάγκας τῶν πτωχῶν, βοηθοῦντα αὐτοὺς εἰς περιπτώσεις

ἐνδεῖας εἰς τροφίμα, εἰς περιπτώσεις ἀσθενείας, εἰς περιπτώσεις ἐλλείψεως φαρμάκων, εἰς περιπτώσεις στερήσεως ἱματισμοῦ κλπ.

Ἐπὶ πλέον ὁ Μακαριώτατος ἠσκολήθη, ἐν τῇ ἐν λόγω ὁμίλιᾳ αὐτοῦ, μετὰ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους συνεπάγεται διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος ἡ ἐνδεια, ἡ στέρησις, ἡ γυμνότης, ἡ ἐλλείψις τῶν ἀναγκαίων εἰς ἀσθενείας καὶ ὁ κενὸς γενικῶς στομάχος, περὶ τῶν ἐκκλησιῶν διὰ τὴν καταβολὴν, ἐκ μέρους τῶν Αἰδεσιμωτῶτων, πάσης προσπάθειας καὶ ἐπιστράτευσιν παντὸς δυναμένου νὰ βοηθήσῃ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Ἐράνου, κατακλείσας μετὰ συμβουλᾶς ἐκ τῆς πλουσίας ποιμαντορικῆς πείρας αὐτοῦ, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν τυχόν ἀντιξοοτήτων καὶ εὐλογήσας τοὺς ἐπευφημήσαντας σεβασμίους Προέδρους τῶν Φιλοπτώων Ταμείων.

Τῆ 26ῃ Νοεμβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη τοὺς βουλευτὰς καὶ τ. Ὑπουργοὺς κ. κ. Λ. Εὐταξίαν καὶ Ζαΐμην.

— Τῆ 27ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Ν. Μπαλατζῆν καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Ἀποσκήτην.

— Τῆ 28ῃ Νοεμβρίου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθη ὁ Ἰταλὸς Πρόξενος Πρίγκιψ Piniatelli.

— Τῆ ἐπομένῃ, 29ῃ Νοεμβρίου, ὁ Μακαριώτατος ἀνεχώρησε διὰ Πάτρας.

— Τῆ 30ῃ Νοεμβρίου προέστη τῆς θείας Λειτουργίας ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱερῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Πατρῶν.

— Τῆ 2α Δεκεμβρίου ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 3ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη κατὰ σειράν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πάφου κ. Φώτιον, τὸν κ. Κίλπατρικ, τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸν κ. Μαλαμίδαν, τὸν Ἱατρὸν κ. Γαρουφαλιᾶν καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Ἀποσκήτην.

— Τῆ 4ῃ Δεκεμβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν κ. Σβῶλου, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, καὶ τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἡλιάκην.

Αὐθημερὸν προήδρευσε συνεδρίας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.

— Τῆ 6ῃ Δεκεμβρίου ἡ Α. Μακαριότης ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῶ Ἁγίου Νικολάου Πειραιῶς.

— Τῆ 8ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ ἐδέχθη τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου Δανείων καὶ Παρακαταθηκῶν κ. Λιάκον, τὸν τ. Ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Στρατῆζης κ. Μαντᾶν, τὴν κ. Δημαρᾶ καὶ τὸν Ἀρεοπαγίτην κ. Κουτσουμάδην.

— Τῆ 9ῃ Δεκεμβρίου ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Βερροϊόπουλον.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 10ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη κατὰ σειράν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονα, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Ἀναργύρων Ν. Ἰωνίας, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Γεννήσεως Χριστοῦ Χριστοκοπίδου, τὸν στρατηγὸν κ. Σπηλιόπουλον, τὸν καθολικὸν ἱερέα κ. Λεγκιγιῶν, τὸν βουλευτὴν κ. Πιπιλῆν, τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Βασιλικόν, τὸν βουλευτὴν κ. Μαλαμίδαν καὶ τὴν κ. Καλαϊτζῆ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κ. Συμβουλίου τῆς Ἀπ. Διακονίας.

— Τῆ 13ῃ Δεκεμβρίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεχώρησε διὰ Λαμίας, τῆ δὲ ἐπομένῃ, 14ῃ, ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ ἐκεῖ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ.

— Τῆ 15ῃ Δεκεμβρίου ἐδέχθη τὸν Πρόεδρον τῆς Φιλελευθερικῆς Ἐταιρείας κ. Πουλίτσαν.

— Τῆ 16ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης κ. Λαδόπουλον, Ἐπιτροπὴν Καθηγητῶν τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς καὶ τὸν Διευθυντὴν τῆς Ὑπηρεσίας τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Καψαμπέλην.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ ἐπομένῃ, 17ῃ Δεκεμβρίου, προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ παρέστη κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου

τῆς Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

— Τῆ 18ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν τ. Βουλευτὴν κ. Κοῖνην, ἐπιτροπὴν κατοίκων τοῦ συνοικισμού «Παπάγου» καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Πολυχρονίδην.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν 25ην παρ. μηνὸς ἀπεβίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κυρὸς Ἀδαμάντιος, συνεπεία καρδιακῆς προσβολῆς. Ὁ μεταστὰς Ἱεράρχης ἐγεννήθη ἐν Ξηροκρήνη τὸ ἔτος 1910, ἐσπούδασε δὲ Θεολογίαν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης. Ὑπηρετήσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν ἧτι δὲ 1943, πατριαρχεῦντος Βενιαμίν τοῦ Α', ἐξελέγη Μητροπολίτης Περγάμου. Ἐκτοτε ὁ ἀειμνηστος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἴτε ὡς μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ διαφόρων συνοδικῶν ἐπιτροπῶν, εἴτε ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου εἰς πολλὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀποστολάς.

Ἡ κηδεῖα τοῦ ἐκδημήσαντος Ἱεράρχου ἐγένετο τῆ 26ῃ Νοεμβρίου ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῶ, παρουσίᾳ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρα καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου. Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησε ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας ἐωρτάσθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ Χρυσοῦν Ἰωβηλαῖον τῆς Ἀρχιερωσύνης τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφύρου τοῦ Β' (1908—1958). Τῆς ἑορτῆς μετέσχον ἐκπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων καὶ αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐκπρόσωποι τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν ἀρχῶν, τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλλ. Ὁργανώσεων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὕτη ἡ Πατριαρχικὴ Βιβλιοθήκη Ἀλεξανδρείας ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν τρεῖς ἐκδόσεις αὐτῆς, τὸ «Δίπτυχον», ἐν ᾧ βιογραφεῖται ὁ τιμώμενος Πατριάρχης, τὸ ἱστορικὸν τοῦ ἀρχαίου ἐν Καίρῳ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τὸ «Ὁδοιπορικόν» τοῦ εἰς Ρουμανίαν καὶ Ρωσίαν ταξιδίου τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐξέλεξεν ἐν συνεδριάσει, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Χριστοφύρου, τὸν Παν. Ἀρχιμ.κ. Συνέσιον Λασκαρίδην ὡς Μητροπολίτην Νουβίας, τὸν Παν. Ἀρχιμ. κ. Παρθένιον Κοϊνίδην, ὡς Μητροπολίτην Καρθαγένης, τὸν Παν. Ἀρχιμ. κ. Νικόλαον Βαρελόπουλον, ὡς Μητροπολίτην Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, τὸν Παν. Ἀρχιμανδρίτην κ. Κυπριανὸν Παπαδόπουλον ὡς Μητροπολίτην Κεντρῶς Ἀφρικῆς καὶ τὸν Παν. Ἀρχιμανδρίτην κ. Βαρνάβαν Φωταράν, ὡς Ἐπίσκοπον Μαρεώτιδος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκυκλοφόρησε τὸ τεῦχος τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας «Γκλάσνικ», τὸ ὁποῖον εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ. Ἐκ τοῦ τεύχους αὐτοῦ πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανὸς ἐξελέγη δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας, συγκεντρώσας κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν 37 ἐκ τῶν 56 ψήφων. Ὁ ἐπίσκοπος Μπραντισέβου κ. Χρυσόστομος ἔλαβε 17 ψήφους, δύο δὲ ἐκλέκτορες ἀπέσχον τῆς ψηφοφορίας.

Εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Γερμανὸς ἐτόνισεν ὅτι θὰ φυλάττη καὶ προασπίζη τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς, ὅτι θὰ ὑπηρετῇ τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν με ἀφοσίωσιν φυλάττων τὴν Ἐνότητά της καὶ ὅτι «θὰ καταβάλλῃ προσπάθειάς ὅπως αἱ σχέσεις τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας με τὰς ἐκτὸς τῆς Γιουγκοσλαβίας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας διαπνέωνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀδελφικῆς κατανοήσεως».

Εἰς τὸ τεῦχος αὐτὸ δημοσιεύονται καὶ τὰ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἐνθρονίσει τοῦ κ. Γερμανοῦ ὡς Πατριάρχου Σερβίας. Μεταξὺ τῶν ἄλλων δημοσιεύονται καὶ τὰ κείμενα τῶν συγχαρητηρίων τηλεγραφημάτων τοῦ

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κ. Σεραφεῖμ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἐκκλησίας» κ. Θ. Σπεράντσα.

— Ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς ἐδέχθη τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. τὸν ἐπίσκοπον τῆς Μεθοδιστικῆς Ἐκκλησίας Νέας Ὠρκῆς κ. Νιουόρ, τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησ. κ. Μέτσερ καὶ τὴν κ. Μέισν. Ὁ κ. Μέτσερ ἐτόνισεν εἰς τὴν συνομιλίαν του μετὰ τὸν Πατριάρχην κ. Γερμανὸν ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον δὲν θὰ παύσῃ βοηθοῦν τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν.

— Ἐντὸς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξέδωκε ἑπτὰ ἐκλαϊκευτικὰ βιβλιάρια θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ περιεχομένου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βουκουρεστίου, ἐντὸς τῶν τελευταίων μηνῶν αἱ ρουμανικαὶ ἀρχαὶ συνέλαβον 235 ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς τῆς Ρουμανικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οὐδὲν ἀνεκινώθη περὶ τῶν αἰτίων τῶν μαζικῶν αὐτῶν συλλήψεων. Ἐπίσημος δὲ εἶναι γνωστὸν εἰς ποῖα διαβήματα προέβη ὁ Πατριάρχης Ρουμανίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας «Τσερκόβεν Βεσνικ» γράφει εἰς τὸ φύλλον τῆς 11ης Ὀκτωβρίου 1958 ὅτι 50 Βρεττανοὶ στρατιῶται περιεκύκλωσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. τὴν ἐν Κύπρῳ ἱερὰν μονὴν Κύκκου, ἠρεύνησαν ὅλα τὰ κτίρια τῆς μονῆς καὶ ὑπέβαλον εἰς αὐστηρὰν ἀνάκρισιν τοὺς μοναχοὺς τῆς.

— Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀπεφοίτησαν ἐκ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Σόφιας 27 φοιτηταί.

— Διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὴν α' τάξιν τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τῆς Σόφιας διηγωνίσθησαν ἐφέτος 133 ὑπομνήφιοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγένοντο δεκτοὶ μόνον 40, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀκολουθήσουν ἐξαετῇ κύκλον σπουδῶν.

— Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἤρχισεν εἰς τὴν Σόφιαν ἡ λειτουργία τοῦ ἄρτι διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως ἰδρυθέντος Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου μετὰ τριετῆ κύκλον σπουδῶν. Εἰς τὴν α' τάξιν ἐνεγράφησαν 20 σπουδασταί.

— Εἰς ἐπιστολὴν τῆς πρὸς τὸν πρωτοπρεσβύτερον Στέφανον Τσαγκῶφ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 50ῆς ἐπετείου τῆς Ἱερατικῆς του διακονίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἐξάγει τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφεραν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἱεροκήρυξ καὶ προϊστάμενος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Σόφιας, ὡς καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκὸς καὶ ὡς συντάκτης ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ τρίτον τεῦχος τοῦ τριμηνιαίου θεολογικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῖστορικοῦ περιοδικοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας «Prauoslavna Myse», τοῦ ὁποίου τὰ σπουδαιότερα ἄρθρα φέρουν τοὺς ἐξῆς τίτλους: «Περὶ τῆς συγχρόνου εὐθύνης τῶν χριστιανῶν», «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλῆσεως καὶ ὁ Χριστιανισμός», «Ἡ διδασκαλία περὶ καθαρτηρίου πυρὸς καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας», «Τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Πατριάρχου Σεργίου» καὶ «Ὁ ἀρχιμανδρίτης Παΐσιος Βελιτοκόβσκι».

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1968 θὰ περατωθοῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ ἀνεγειρομένου πλησίον τῆς Σεούλ Πανεπιστημίου τῶν Ἰησουϊτῶν

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ταχυδρομείων τοῦ Βελγίου θὰ θέσῃ προσεχῶς εἰς κυκλοφορίαν γραμματόσημον μετὰ τὴν φωτογραφίαν τοῦ Δομηνικανοῦ ἱερομονάχου Πίρ, ὅστις ἐτιμήθη προσφάτως διὰ τοῦ βραβείου Νόμπελ 1958.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΛΕ' (1958) ΤΗΣ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

ΕΠΙΣΗΜΑ

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ἐπὶ τῇ Χριστοῦ Γεννήσει Ἐόρτια Γράμματα 3.— Ἀρχιεπισκόπου Καντερβούριας, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῇ Χριστοῦ Γεννήσει 4.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ἀπάντησις εἰς Ἐόρτιον Γράμμα Ἀρχιεπισκόπου Καντερβούριας 4.— Μακ. Πατριάρχου Μόσχας, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῇ Χριστοῦ Γεννήσει 25.— Μακ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῇ Χριστοῦ Γεννήσει 25.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 160.— Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 186.— Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Τιμοθέου, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 186.— Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 187.— Ἐκθεσις Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς 187.— Μακ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 210.— Ἀρχιεπισκόπου Καντερβούριας, Ἐόρτιον Γράμμα ἐπὶ τῷ Πάσχα 211.— Ὁ νέος Ὑπουργὸς Ἱεροσημαμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ 241.— Ἡ πρώτη συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 104ης Συνοδικῆς περιόδου 394.— Οἱ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφωνηθέντες ἐπίσημοι λόγοι 437.— Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 448, 462.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΑ

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ποιμαντορικὴ Ἐγκύκλιος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως 5.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ραδιοφωνικὰ μηνύματα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς 6.— Τῆς Συντάξεως, Τὰ ὄνομαστῆρια τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου 91.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα 157.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ποιμαντορικὴ Πασχάλιος Ἐγκύκλιος 158.— Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, Ραδιοφωνικὸν μήνυμα πρὸς τοὺς Ἑλληνας τῆς Κύπρου, 357.— Ψήφισμα τῆς Π.Ε.Α.Κ. πρὸς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου 358.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἐγκύκλιος 943/1958, 71.— Ἐγκύκλιος 944/1958, 71.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ὁ προσηλυτισμὸς καὶ ἡ Οἰκουμένη Χριστιανικῆς Κίνησις 226.— Βασιλείου Χ. Ἰωαννίδου, Ἡ ἐν Ἑβραίων τῆς Γαλλίας διάσκεψις τοῦ τμήματος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. «Διεκκλησιαστικὴ βοήθεια καὶ προσφυγικὴ ὑπηρεσία» 306.— Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Μία ὀφειλομένη ἀπάντησις 338.— Π. Μπρατσιώτου, Περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ προσηλυτισμοῦ 400.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Θεοδ. Κ. Σπεράντσα, Ὡς πρῶτον Βῆμα 46.— Τοῦ αὐτοῦ, Παράλληλον ἐπίστυνον τῆς Ἐκκλησίας 69.— Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας 89.— Τοῦ αὐτοῦ, 25ῃ Μαρτίου 113.— Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ νηστεία 133.— Τοῦ αὐτοῦ, Κυρίαρχα διὰ τῆς Ἐκκλησίας 185.— Τοῦ αὐτοῦ, Πιστεύομεν καὶ εὐχόμεθα 209.— Τοῦ αὐτοῦ, Ὀλοῦθε μοι καὶ δόξουσι 225.— Τοῦ αὐτοῦ, Ἐθνικὴ ἀνάγκη 261.— Τοῦ αὐτοῦ, Ἄς εὐχηθῶμεν 301.— Τοῦ αὐτοῦ, Χαῖρε, Παρθένε, Χριστιανῶν τὸ καύχημα 321.— Τοῦ αὐτοῦ, Νὰ μὴ τὸ λησμονοῦν 337.— Τοῦ

αὐτοῦ, Χωρὶς χρονοτριβὴν 373.— Τοῦ αὐτοῦ, Διατὴνὰ μὴ πιστεύομεν; 394.— Ἰωάννου Καρμίρη, Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις 417.— Θεοδ. Κ. Σπεράντσα, Ἐπρεπε νὰ ἔχουν διδαχθῇ 461.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ -ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙΣ

Ἀπὸ τὴν ἐνθρόνισιν καὶ χειροτονίαν τῶν νέων Μητροπολιτῶν. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζακύνθου 8.— Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου 10.— Ἡ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παραμυθίας 26.— Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης 47.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας 92.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου 85.— Ἡ χειροτονία τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ταλαντίου 141.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων 229.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου 340.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας 377.— Ἡ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης 401.— Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας 402.— Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀγαίας 404.— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας 465.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ νέου ἔνιαυτοῦ 7.— Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθεριάδου, Ὁ σκοπὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔνιαυτοῦ 169.— Ἡ ἀπονομὴ τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν—Ἐκκλησιαστικῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν 262.— Π. Ἱ. Μπρατσιώτου, Τὸ Ἑλληνικὸν Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον. Ἐν κοινωφελὲς Ἰδρυμα χριστιανικῆς πνοῆς 325.— Τὸ ἐπιτελεσθὲν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει ἔργον κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν 347, 365.— Παν. Μπρατσιώτου, Ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος 376.— Συμπληρωματικὰ τινα περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους 429.— Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ παιδεία τοῦ ἔθνους 464.

ΛΟΓΟΙ

Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονυσίου, Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν ἀειμνηστον Μητροπολίτην Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρον Δηλανῶν 58.— Μητροπολίτου Μαρωνας Τιμοθέου, Λόγος ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν Νεκρῶν 116.— Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθεριάδου, Λόγος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευὴν 168.— Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Προσφώνησις ἐπὶ τῇ τεσσαρακονταετηρίδι ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ρωσ. Πατριαρχείου 285.— Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπαχρίστου, Πανηγυρικὸς λόγος εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον 291.— Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη, Λόγος εἰς τὴν Ἱεραγίαν Ἐορτόκον 361.— Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Λόγος εἰς ἐπιμνημόσυνον τελετὴν τῆς 31ης Αὐγούστου 1958 διὰ τοὺς πεσόντας Ἑλληνας εἰς τὰς μάχας τοῦ Γράμμου καὶ Βίτσι 374.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

Μεγ. Πρωτ. Κ. Μωραϊτάκη, Ἡ ἐν Οὐγγαρία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία 99.— Ἡ Γαλλικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία 105.— Τὰ θρόνου ἄξια 135.— Μητροπολίτου Ἀξώμης Νικολάου, Ἐκκλησία Αἰθιοπίας καὶ οἱ κανόνες τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμένηκῆς Συνόδου 163, 195, 215.— Μεγ. Πρωτ. Κ. Μωραϊτάκη Ἡ Ὁρθόδοξος Ρωσικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τὸ Κομμουνιστικὸν καθεστὸς 363, 383, 409.— Τρ. Κῶστις, Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων Γερμανὸς 379.— Ρουβὴν Μουκάσα Σπάρτας, Ἐκκλησις πρὸς ὅλας τὰς Ἑλληνορθόδοξους Ἐκκλησίας ὅλου τοῦ κόσμου 450.— Μ. Πρωτοπρ. Κ. Μωραϊτάκη, Ὁ νέος Πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς κύριος Θεοδόσιος ὁ στ' 463.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ

Μητροπολίτου Λήμνου κ. Βασιλείου, Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γνῶμαι περί ἐπεροδόξων κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα 73. — Βασ. Μουστάκη, Τὸ αἷμα ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ 173. — Ἰωάννου Καρμίρη, Ἐκ τῆς Ἐκκλησιολογίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου 211, 246, 271, 286, 303. — Βασ. Μουστάκη, Τὸ δογματικὸν κήρυγμα 122. — Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, Ἡ προσευχὴ 138, 166. — Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθερίου, Τὸ μυστήριον τῆς σατηρίου θείας οικονομίας κατὰ τὰ ἐν τῇ Ὀκτωήχῳ τροπάρια Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ 470.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἡ οἰκουμενικότης τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας 323. — Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ Πολυζωΐδου, Ἡ χαρὰ ὡς ἐν ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ 328. — Μητροπολίτου Ρηγίου κ. Μελετίου, Σταυρὸς καὶ Δόξα 345. — Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Τέχνη τῆς Μουσικῆς 360.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ

Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἡ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τῆς 244.

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

Φωτίου Κόντογλου, Ὁρῆ Ἁγία 31, 54. — Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθερίου, Πολύκαρπος ὁ πατήρ τῶν Χριστιανῶν 101. — Τοῦ αὐτοῦ, Εἰς τοὺς Πρωτοκορυφαίους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον 275.

ΟΜΙΛΗΤΙΚΑ

Αἰδ. Ζάνου Γουγουτᾶ, Τὰ λαϊκὰ θεῖα κηρύγματα ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἡ ψυχρογνωστικὴ προπαίδεια τῶν ὁμιλητῶν 175.

ΛΑΤΡΕΙΑ

Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθερίου, Τὸ θυμίαμα ἐν τῇ δημοσίᾳ καὶ τῇ ἰδιωτικῇ τῶν Χριστιανῶν λατρείᾳ 117. — Κωνστ. Καβαρνόου, Ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ 200. — Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἐπιτομή περὶ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς 302.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ

Μητροπολίτου Μεσσηνίας Πολυκάρπου (†), Αἱ παραβολαὶ τῶν ταλάντων καὶ δέκα παρθένων 11, 33, 72, 98, 136, 164, 193, 227, 249, 290, 326, 380, 407, 468.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ

Ἱερὰ Ἀκολουθία δεήσεως ὑπὲρ τῶν διὰ τὴν ἐαυτῶν ἐλευερίαν, ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν ἡμῶν Κυπρίων 359.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Μητροπολίτου πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου Ἀτέσης, Οἱ κατὰ τὰ ἔτη 1843-1900 διατελέσαντες ὡς συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 13, 34, 52. — Μεγ. Πρωτ. Κ. Μωραϊτάκη, Ἡ ἐν Οὐγγαρία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία 99. — Δρ. Παναγιώτου Παναγιωτάκου, Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας 193. — Παν. Ι. Μπρατσιώτου, Κωνσταντῖνος ὁ 6 ἔξ Οἰκονόμων ὡς ἐβδομηκοντολόγος 161. — Αρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθερίου, Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἁγίας Ἀ' Οἰκουμ. Συνόδου καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτῆς Πατρὸς τῆς Ὀρθοδοξίας 230. — Πρωθ. Νικολάου Παπαδοπούλου, Μονῆς Ἁγίων Θεοδώρων (Ἐπισκοπῆς Κερνίκης) ἐθνικαὶ ἐκδουλεύσεις 250. — Φωτίου Κόντογλου, Ἡ Βυζαντινὴ Ἑλλάς 293, 311. Μητροπολίτου Μελετίου Ἰακώβου, Ἡ διαθήκη τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' 308. — Πρωθ. Νικολάου Παπαδοπούλου, Βρεσθένης Θεοδωρήτου κληρονόμων αἰτήσις 343. — Αρχιμ. Εὐθ. Ἐλευθερίου, Οἱ πρόμαχοι τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας. Ὁ Ἁγ. Ἀλέξανδρος Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως 423. — Πρωθ.

Νικολάου Παπαδοπούλου, Σαλώνων Ἰσαίου αἰτήσις κληρονόμων 427.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰωάννου Παπαζαχαρίου, Δράματα παιδιῶν εἰσαγομένων ἐντὸς Ἱδρυμάτων καὶ ἡ ἀντιμετώπισίς των ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης 15, 59, 78, 104. — Ἀρχιμ. Προκοπίου Παπαθεοδώρου, Ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ τοῖς ἀναμορφωτικοῖς καταστάμασι 451.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Ἡ λειτουργικὴ μόρφωσις καὶ ἀγωγή, 17, 76, 119, 197. — Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παιδείας 14. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἀναγκαιότης τῆς προσευχῆς διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν εἰς ἀνωτάτας σχολὰς 392.

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

«Περὶ ἰδρύσεως ἐν Τήνῳ Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Φροντιστηρίου», ὑπ' ἀριθ. 3775/1957, 62. — «Περὶ τρόπου πληρώσεως κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων παραμεθορίων Ἱερ. Μητροπόλεων καὶ ρυθμίσεως Ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων» ὑπ' ἀρ. 3859/1958, 421. «Περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ρυθμίσεως θεμάτων τινῶν ἀφορώντων εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια», ὑπ' ἀριθ. 3885/473.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Προσηλυτισμοῦ 213.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Ἰωαννῖνων Δημήτριος (†) 37. — Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος (†) 37. — Ὁ Μυτιληνὸς Ἰάκωβος (†) 149. — Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος (†) 176. — Ὁ πρ. Νευροκοπίου Γεώργιος (†) 176. — Ὁ Νουβίας Ἀνθίμος (†) 217. — Μ. Πρωτ. Κ. Μωραϊτάκη, Ὁ Πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς Ἀλέξανδρος ὁ Γ' (†) 273. — Ἐμμανουὴλ Φαρλέκας 283. — Θεοδ. Κ. Σπεράντοα, Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαὴλ (†) 309. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων Βικέντιος (†) 288. — Ὁ Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας Θεοφύλακτος (†) 353. — Ὁ Καστορίας Νικηφόρος (†) 353. — Ὁ Βιζύης Χριστοφόρος (†) 371. — Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος (†) 412. — Ὁ Δράμας Γεώργιος (†) 413. — Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Χρυσόστομος (†) 430.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ Προφῆτης Ἠλίας εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος 55. — Πῶς ζωγραφίζονται τὰ ἔρη εἰς τὰς βυζαντινὰς εἰκόνας. Τμήματα τοιχογραφίας τῶν Μετεώρων 56. — Τὰ Μετέωρα, κατὰ παλαιὰν λιθογραφίαν 57. — Ὁ Χριστὸς ἐγείρων τοὺς πρωτοπλάστους 157. — Κοιμησις ἐκ τοιχογραφίας 321.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος 9. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παραμυθίας κ. Τίτος 27. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος 49. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσόστομος 93. — Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς Ἀλέξανδρος ὁ Γ' (†) 273. — Ὁ ἀιμνηστός Ἀρχιεπίσκοπος Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κυρὸς Μιχαὴλ (†) 310. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνὸς 377. — Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Γερμανὸς 379. — Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίαν τῆς 104ης Συνοδικῆς περιόδου 395. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνάντιος 401. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Δωρόθεος 403. — Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεῖμων 405. — Ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 349.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἐδυγεῖς διαπιστώσεις. «Ἡ Ἑλλάς σταυρώνεται» 19. — Σφρηλατοῦν δεσμοὺς ἀκαταλύτους. Χαροποιὸν γεγονός. Θλιβεραὶ παραφωνίαι 20. — «Κρέισσαν σοφὸς ἰσχυροῦ». Ἐβδομάς παραστρατημένου παιδιοῦ 38. — Ἡ ἐνεργὸς ἀνάμιξις τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μὲς πολιτικῇ. Ἄδι-

καιολόγητοι παρατηρήσεις 39. — Ἡ Πατριὰς Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή. Ἡσθάνθησαν ἀνακούφισιν 40. — Ἀποτελεῖ Ἐθνικὴν ἐπιταγὴν 63. — Εὐχάριστοι διαπιστώσεις. Εἶναι «χριστιανικὸς ὑπαρξισμός»; Ἀντίθετος πρὸς τὴν μακραίωνα παράδοσιν 64. — Θερμὰς εὐχαριστίας 65. — Αἱ ἐνοριακαὶ βιβλιοθήκαι. «Ἀνοικτὸν» ἢ «ἀδιστρεβλωμένον»; Ἐξ ἐλπίσμεν 82. — Τὸ ζήτημα τῆς Οὐνίας. Ἐκκλησιαστικαὶ Στέγαι Νεότητος. Ἐπὶ τῇ εἰκοσαετηρίδι 83. — Ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις 106. — Εὐχόμεθα ὀλοφύχως. Δὲν εἶναι ἀριστόν. Πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερφάνοι. Νεαὶ μαρτυρίαι 107. Ἡ «Οἰκογένεια τοῦ ἀνθρώπου» 108. — Ἐξ εὐχρηθῶμεν. Συνεχισταὶ τῆς ἐνδόξου παραδόσεως. Ἡ ψυχὴ τοῦ μορφωτικοῦ ἔργου 123. Ἐκτάκτως χροποιοῦν. Γραμμὴν ἀνιούσαν. Οἱ παλαιοκαθολικοὶ 124. — Καίρως νὰ κινήθωμεν. Χαρακτηριστικὸν δεῖγμα. Ἐξήγει τὸ πλῆθος τῶν δραμάτων 135. — Ἡ Ὁρθόδοξος ἐνότης. Νέον δεῖγμα. Οἱ πρωτεργαταὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδαγωγείας. Ἡγετικὸς ρόλος. Βαρύτατον σφάλμα. Ἐνεργὸν ἐνδιαφέρον. Τὸ φῶς τοῦ λαοῦ 151. — Πλουσιώτατον πρόγραμμα 152. — «Χριστὸς Ἀνάστη». Περὶ Ἐκκλησίας οὐδέν; Ἐν παντὶ καὶ πάντοτε 177. — Ἀπίστευτος ἐκτροχιασμός. Ὅχι ἄλλαι ἀναβολαί. Μία τεσσαρακονταετηρίς. Ἀνάγκη αὐστηροτέρου ἐλέγχου 178. Ἐξ εὐχρηθῶμεν 179. — Πανελλήνιον προβολήν. Ἀδιάσειστον ἱστορικὸν γεγονός. Ἀναγκαιοτάτη ἢ συνεργασία 202. — Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ἠθικὴ ἀγωγή. Εὐστοχον μέτρον 203. — Θυμαστὰν ἀπολογίαν. Ἀψευδεῖς μάρτυρες. Ἀνάγκη ἀμέσου ἀπομακρύνσεως 204. — Καίριον πλῆγμα. Δίαν εὐγλωττος 217. — Ἀντιχιλιαστικὴ ἐξόρμησις. Ἀξιομιμητον παράδειγμα. Ἐξ ἐλπίσμεν. Ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας εὐκρινείας 218. — Ἡ πρόσκλησις τοῦ Ἐθνάρχου Μακαρίου 234. — Προδοσία ἐναντίον τοῦ ἔθνους. «Διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος». Χροποιοῦν μήνυμα 235. — Τὸ «Δελτίον» Ἑλληνῶν Θεολόγων. Ἡ ἐκλογή τῶν Γυμνασιαρχῶν. Ἀξιόλογα ἐπιτεύγματα. Πρόνοια ὑπὲρ τοῦ ἔθνους 236. Ἡ χιλιετηρίς τοῦ Ἁγίου Ὁρους 252. Νὰ παύσουν αἱ βαρβαρότητες. Μέγας ἐκνευρισμός. Ἀρρήτους δεσμούς 253. — Ἄξιον προσοχῆς. «Ἡ ἀγαλλίασις τῆς ἀναστάσεως». Ὁ Βρεσθένης Θεοδόρητος. «Ἡ μεγάλη μυσταγωγία» 254. — Ἀξιομιμητον παράδειγμα. «Ὁ Ποιμὴν ὁ Καλὸς...» 255. — Ἡ ἀπάντησις τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Θλιβόμεθα βαθύτατα. Ἀποτελεῖ σταθμὸν 276. — Πλήρη ἐπιτυχίαν. Ἀνάγκη δραστηκῶν μέτρων. Ὁραία προσπάθεια. Αἱ σχολικαὶ ἑορταὶ 277. — Αἱ ἐκδρομαὶ εἰς ἱερὸς χώρους. Νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἀπόρητον. «Λύτρον λύπης». Πνευματικὸν δηλητήριον 278. — Τὸ κυριώτερον ἔρεσμα. Ἐξ προσέξουν. Ὁ ἱερὸς βράχος τοῦ Ἀρείου Πάγου 295. — Αἱ κατασκηνώσεις. Ἀπαράδεκτος ἀσέβεια. Εὐγλωττον ἐπεισόδιον 296. — Ἡ αἰτία τοῦ πεισματώδους ἀγῶνος. Τὸ τελολογικὸν κοσμοεἶδωλον 297. — Ἄξιος τῆς κλήσεως 312. — Περφωτισμένη ἐνέργεια. Εὐχάριστος διαπίστωσις. Εὐχάριστον, ἀλλὰ δυσάρεστον. Ἰπὸ τὴν σκέπην τῆς Ἐκκλησίας 313. — Παράδειγμα ἡρωικῶν θάρακων. Συμβολικὴ πράξις 314. Ἀνάγκη ὁμοκέντρου δράσεως. Τὸ Ἅγιον Ὄρος 330. — Κατὰ πάντα εὐστοχον. Ὑπηρεσία πρὸς τὸ ἔθνος. Μία ἐκκλησις. Ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἱεροσυλίαν 331. — Σημαντικὴ συμβολή. Τὸ ζήτημα τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνότητος 332. — Ἡ λουτρόπολις «Βουλαχμένης». Βασίλειος Στεφανίδης (†). Ἀναπαλοτρύοντον κτήμα. Συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Σχολείων 351. — Ἀληθὴν σταυροφορίαν. Τὸ Δελτίον Ἀθωνιάς. Ἐπιστροφὴ εἰς τὰ πάτρια. Κλονίζει τὰ θεμέλια τοῦ ἔθνους 352. — Τὰς δεούσας κυρώσεις 353. — Ὑπὲρ τῆς ἀγωνιζομένης Κύπρου. Πρέπει νὰ συγκινήσῃ τοὺς ἀρμοδίους. Εὐστοχώτατον αἴτημα 367. — Νὰ κλειθῶμεν τὰ ὄτα καὶ τὰ ὄμματα. Γενῆ σοβαρὸς ἐλπίδας. Εἶναι καιρὸς πλέον 368. — Ἀνησυχητικὰ φαινόμενα. Νὰ ληφθῶν μέτρα 369. — Εἶθε νὰ τοὺς διαφωτίσῃ. Τὸ ἀντίθετον τῆς βαρβαρότητος. «Τὰ ἔτη αὐτῶν ὀλίγα» 385. Ἀδικαιολόγητος θόρυβος. Πολλοὶ καὶ μεγάλοι κίνδυνοι. Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῶν σχολείων. Ἡ ἀχίλλειος πτέρνα τοῦ Ὀωμισμοῦ 386. — Ἄντι εὐγνωμοσύνης ἀπειλάς... Τὸ ζήτημα τῶν υἱοθεσιῶν 387. — Χροποιοῖ ἐνοβργεῖαι. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πάπα Πίου ΙΒ'. Συναίσθημα εὐθύνης 410. — Τελείως ἀδικαιολόγητον. Νὰ αἰσθανώμεθα ὑπερφάνειαν. Ἀνάγκη δικαιοῦς ἐπαγρυπνήσεως. Εὐεξήγητον 411. — Δίκαιον παρόπον. Νὰ εἶναι ἀμελιτικός 412. — Ἡ σύναξις τῆς Ἱεραρχίας. Σημαντικώτατον βῆμα. «Ὁ συγχρονισμός» τῆς Ἐκκλησίας. Ἀνάγκη συνεχοῦς διαφωτίσεως 431. Φροντιστήριον Βυζαντινῆς Μουσικῆς. «Πανεπιστήμιον ἀθείας». Εἶθε νὰ ἐπεκταθῶν. Τὸ «Μουσεῖον Παπαδιαμάντη» 432. — Ἀπαράδεκτα καὶ καταστρεπτικὰ 433. — Εἴμεθα βέβαιοι. Ἐνίσχυσις τῆς βεβαιότητος. Τὸ ζήτημα τῆς Παιδείας. Ὁ νέος Πάπας 453. — Τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον. Ἀθόρυβος ἐργασία. Συγκινητικὴ ἐκκλησις. Ὁ «Ἡμεροδείκτης τῆς Ἐκκλησίας» 454. — Τὸ «παιδικὸν βιβλίον» 455. Εὐλόωνος ἀπαρχή. Ὁ νέος Πατριάρχης Ἀντιοχείας. Ἐκκλησία καὶ Θεολογία. Ἀνάγκη πνευματικοῦ παλμοῦ 471. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐνορίας. Οἱ κληρικοὶ καὶ τὸ Καττητικὸν ἔργον. «Συνευδοκοῦσι τοῖς πρᾶσσουσιν». Εὐστοχώταται ἐνέργεια 472. — Ἐχουν ἀρχίσει αἱ προσπάθειαι. Μεγάλας ὑποχρεώσεις 473.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησία Ἑλλάδος: Ἱερὰ Σύνοδος: 65, 83, 108, 125, 153, 204, 219, 237, 255, 279, 297, 314, 332, 369, 387, 413, 433, 455, 477. Ἀποστολικὴ Διακονία 219, 280, 298, 415, 333, 369, 387, 433, 456, 477. — Ο.Δ. Ε. Π. 298, 34. — Θεολογικὴ Σχολή 41, 127, 219, 298, 354. — Ριζάρειος Ἐκκλ. Σχολή 66.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, 21, 40, 65, 83, 108, 125, 152, 179, 203, 219, 237, 256, 281, 298, 315, 333, 354, 370, 388, 413, 434, 457, 478, ... — Ἐκκλησιολογία. Ὁ ροφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης 127, 354, 371.

Ἱεραὶ Μητροπόλεις. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος 389. — Γυθείου καὶ Οἴτύλου 127. — Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος 354. — Ζακύνθου 109. — Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων 84. — Θήρας 109. — Κίτρους 84, 219, 334. — Λήμνου 237. — Μαρωσίας 106, 219. — Μηθύμνης 390, 435. Μυτιλήνης 180. — Ναυπακτίας καὶ Εὐβοτίας 414. — Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης 206. — Παραποθέσις 84, 180, 298. — Παροναξίας 414. — Πατρῶν 282. — Σάμου καὶ Ἰκαρίας 205. — Σιατίστης 315. — Σιδηροκάστρου 316. — Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας 154. — Φθιώτιδος 238. —

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως 109, 127, 220, 334. — Ἐκκλησία Κρήτης 109. — Ἐπισκοπὴ Κισσάμου καὶ Σελλίνου 127. — Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς 84, 110, 292, 316, 335, 458. — Ἱ. Μητροπόλις Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας 110, 335.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας 41, 85, 257.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας 221, 238, 282, 479.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων 3454.

Ἐκκλησία Ρωσίας, 22, 66, 110, 127, 154, 181, 207, 291, 238, 257 282, 316, 335, 355, 371, 390, 414, 435, 458.

Ἐκκλησία Σερβίας, 22, 41, 66, 85, 110, 154, 181, 207, 222, 238, 257, 283, 299, 316, 335, 355, 415, 435, 458, 480.

Ἐκκλησία Ρουμανίας 128, 154, 207, 299, 317.

Ἐκκλησία Βουλγαρίας 207, 222, 238, 258, 317, 335, 371, 415, 435.

Ἐκκλησία Τσεχοσλοβακίας 239.

Ἐκκλησία Ἀλβανίας 480.

Ὁρθόδοξος Ἀρχιεπισκοπὴ Φιλανδίας 85.

Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, 23, 42, 85 129, 154, 182, 207, 222, 239, 258, 283, 299, 355, 355, 390, 415.

Ἀγγλικανισμός 85.

Προτεσταντισμός 23, 42, 86, 129, 154, 182, 207, 222, 239, 258, 317.

Οἰκουμενικὴ κίνησις 23, 86, 130, 154, 207, 283.

Διάφορα 86, 110, 207, 239, 259. Ἐκθεσις Βυζαντινῆς τέχνης εἰς Ἐδιμβούργον 110.

Βιβλιογραφία: 68, 132, 156, 184, 222, 250, 320, 355, 460.

Βιβλιοκρισία: 182, 366.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς α) Ἁγίου Στυλιανοῦ Ἀρεῶς (Γκύζη) καὶ β) Κοιμήσεως Θεοτόκου Καισαριανῆς, ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων ἐνὸς τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου 1958.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ τὸ Α.Ν.807/45 προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα (Γ' κατηγορίας) νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Πύρρου—Χαλκίδος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 3.12.1958

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐλασσῶνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικοῦ ἐφημερίου τῶν ἐνοριῶν 1) Κοιμ. Θεοτόκου Κλεισούρας 2) Ἀγ. Παρασκευῆς Κοκκινόπουλου 3) Ἀγ. Χρυσοστόμου Παρασκευῆς καὶ 4) Ἀγ. Δημητρίου Σκιῆς, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Ἐλασσῶνι τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1958

† Ὁ Ἐλασσῶνος Ἰάκωβος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Θεσπιαῖς Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/1940 Ἀ. Νόμου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Ἀ. Νόμων 536/1945 καὶ 540/1945, ὀριζόμενα προσόντα ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 12 Δεκεμβρίου 1958

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κατσουλιᾷ-Γαλατᾷ τῆς Ἐπαρχίας Γορτυνίας Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, καλοῦμεν ἅπαντας τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, πρὸς κατάληψιν τῆς ἐφημεριακῆς θέσεως ταύτης, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικὰ, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου 1958.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας α) Μικροῦ καὶ Μεγάλ. Μπαντινᾶ β) Τούμπα τακτικοῦ Ἐφημερίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἀναγκαστικοῦ Νόμου Νόμου 2200 («Περὶ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων») προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Αἴγιον τῇ 19 Ν/βρίου 1958

† Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α.Ν., καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Τιμ. Προδρόμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω Ἱ. Ναοῦ.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 4 12— 1958.

† Ὁ Κορινθίας Προκόπιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθοῦν αἱ θέσεις τακτικοῦ Ἐφημερίου τῶν Ἱερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν 1) «Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος» τῆς ἐνορίας Δάφνης-Εὐρυτανίας καὶ 2) «Ἁγίου Ἀθανάσιος» τῆς ἐνορίας Κυψέλης-Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 29 Νοεμβρίου 1958

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Δαμασκηνός

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καὶ μὴ ἐμφανισθέντος Θεολόγου προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Λαρίσῃ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίων Τεσσαράκοντα, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα Α' καὶ Β' Κατηγορίας ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς παρουσίας διακηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 13ῃ Δεκεμβρίου 1958

† Ὁ Λαρίσης Δημήτριος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ βεβήλωση τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου (Ροτόντα). Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», Τεύχος 482-438, 1958. Θεσσαλονίκη 1958. Σελ. 32.

Θεοδ. Β. Κωνσταντίνου, Θεολόγου, Ὁ Μωϋσῆς. Ἀθήναι 1958. Σελ. 64.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Σχολικὴ Γλῶσσα. Ὁμιλία γενομένη ἐν τῇ Ε' συνεδρίᾳ τοῦ χριστιανικοῦ κοινωνικοῦ κύκλου τοῦ 1957-1958. (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριῶν τούτου). Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀνδρέου Σιδέρη. Ἐν Ἀθήναις 1958. Σελ. 30.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ σχολικὴ ὀργάνωσις. Ὁμιλία γενομένη ἐν τῇ Η' συνεδρίᾳ τοῦ χριστιανικοῦ κοινωνικοῦ κύκλου τοῦ 1957-1958. (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ βιβλίου πρακτικῶν συνεδριῶν τούτου). Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀνδρέου Σιδέρη. Ἐν Ἀθήναις 1958. Σελ. 28.

Εὐαγγέλου Γ. Σαβοπούλου, Βουλευτοῦ, Χριστιανισμὸς καὶ Ἔργασια. Πειραιεὺς 1958. Σελ. 104.

Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ἀθαν. Καλύβα, Ἱεροκέρυκος Χαλκίδος, Ἀνορθώσατε τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκδόσις Ὁρθόδοξου Χριστιανικοῦ Συλλόγου. Ἀθήναι 1958. Σελ. 152.

Ἰω. Θ. Παναγοπούλου, Ὁ τέταρτος Γάμος. Ἀθήναι 1958. Σελ. 65.

Δημοσιεύματα Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης, Ἀριθ. 4, Αἱ Συντεχνίαι τῆς Κοζάνης ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Μιχαὴλ Ἀθ. Κανδιλέρη, φιλολόγου κηθηγητοῦ. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1958. Σελ. α-ε-103.

Ἡλία Δ. Μαστρογιαννοπούλου, Φάρμακον Ἀθανασίας, Ἡ θεία Εὐχαριστία. Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «Ζωή», Ἀθήναι 1958. Σελ. 156.

Τοῦ αὐτοῦ, Βυζαντινοὶ ναοὶ Ἑλλάδος, ἐκδ. «Ζωή», Ἀθήναι 1958, σελίδες 150.

Κ. Κουκίδη, Οἱ κόσμοι τῆς Ἀνατολῆς. Ταξίδια. Ἐκδόσις Μαυρίδου. Σελ. 622.

Ἀριστοτέλους Παπασταύρου, Θάνατος εὐεργέτη. Tucson, Arizona, u.s.a. 2958. Σελ. 97.

Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἀθήναι Ὀκτώβριος 1958. Σελ. 44.

Δημ. Πουρνάρα, Ἐλευθέριος Βενιζέλος. Ἐκυκλοφόρησαν τὰ πρῶτα τεύχη τῆς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐκδιδομένης βιογραφίας τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρός.

Παναγία Σουμελά, Ἀναμνηστικὸν Λεύκωμα. Θεσσαλονίκη 1958. Σελ. 64.

Ἐμμανουὴλ Ι. Καρπαθίου, Μητροπολίτου Κῶ, Ἀρχεῖον Ἱερῶς Μητροπόλεως Κῶ (Δωδεκανήσου). Τεύχη Πρῶτον. Ὁ Κῶδιξ Α' Ἀρχείου Δουλείας. Ἀθήναι 1958. Σελ. 156.

Ι. Καραβίδα, Ὁ διαφορισμὸς καὶ ἡ ὕλη στὴν παιδεία μας. Τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν. Ἀθήναι, Νοέμβριος 1958. Σελ. 84.

Ο "ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,"

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1959 ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: Περιέχει, ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης, τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, γνώμας κορυφαίων ξένων ἐπιστημόνων καὶ κληρικῶν περὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, καὶ ἀναίρεσιν τῶν διδασκομένων ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν Ἑλλάδι ἀντορθόδοξων προπαγανδῶν. Τὸ πλαισίον τοῦ κοσμεῖται δι' ὠραιστάτης βυζαντινῆς εἰκόνας τοῦ «Στύλου τῆς Ὁρθοδοξίας» Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου.

ΤΙΜΑΤΑΙ (μετὰ τοῦ πλαισίου) ΔΡΧ. 10.

Εἰς ὁμαδικὰς παραγγελίας Ἐνοριῶν παρέχεται ἔκπτωσης 20%

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΠΙΣΗΜΕΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν εὐσεβεῖ Ἑλληνικὸν Λαόν.

Θεοδ. Σπεράντσα, Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Σεβ. Μητρο. Κίτρου Βαρνάβα, Ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ.

Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†), Περὶ Ἱερωσύνης Α'.

Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιασίου καὶ Σιατίστης.

Ε. Π. Φωτιάδου, Ἡ ἕλεις Φάτνη.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου λε' (1958) τῆς «Ἐκκλησίας».

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.